

JULKINEN

(Vain viranomaiskäyttöön tarkoitetut tiedot poistettu)
Julkl (621/1999) 24 §:n 7,8 ja 31 k

ULKOINEN PELASTUSSUUNNITELMA LOVIISAN VOIMALAITOKSEN SÄTEILYONNETTOMUUDEN VARALTA

DOKUMENTTIHISTORIA

Versio	Pvm	Tekijä	Kommentit	Hyväksytty
0-5	5-9-2005	IUPL	Päivitetty kesän kommenteilla	
1	30-9-2005	IUPL	Päivitetty syyskuun kommenteilla	OL
1-5	23-10-2006	IUPL / JK	Päivitetty liitteineen	OL
2-0	15-10-2009	IUPL / JK	Päivitetty liitteineen	OL
3.0	15.2.2013	IUPL / TP	Päivitetty liitteineen	OL

JAKELU

1	Arkistokappale
2	Esittelykappale (ei sisällä luottamuksellisia tietoja)
3, 4, 5, 6	Itä-Uudenmaan pelastuslaitos: pelastusjohtaja, pelastuspäällikkö, riskienhallintapäällikkö, ensihoitopäällikkö
7, 8, 9, 10	Etelä-Suomen aluehallintovirasto: pelastusosasto 3 kpl, sosiaali- ja terveysosasto
11, 12, 13, 14	Hätäkeskukset; Kerava 2 kpl, Kuopio ja Häme
15, 16	Loviisan voimalaitos; johtokeskus ja Kari Forsberg
17	Päijät-Hämeen pelastuslaitos, pelastusjohtaja
18, 19	Kymenlaakson pelastuslaitos, pelastusjohtaja ja pelastuspäällikkö
20	Helsingin pelastuslaitos, pelastuskomentaja
21	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos, pelastusjohtaja
22	Sisäasiainministeriö, pelastusosasto
23	Säteilyturvakeskus
24	Valvira, sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto
25	Evira, elintarviketurvallisuusvirasto
26	Sosiaali- ja terveysministeriö, valmiuspäällikkö
27	Itä-Uudenmaan aluetoimisto (IUUDALTSTO), Tuusula
28	Kymenlaakson aluetoimisto (KYMLALTSTO), Hamina
29	Suomenlahden meripuolustusalueen esikunta (SLMEPA)
30	Rajavartiolaitoksen esikunta
31	Suomenlahden merivartioston johtokeskus, Ylil. Jukka Ojanen
32	Fortum Technical Support, Lauri Rantalainen
33, 34, 35	Helsingin- ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri; Eero Hirvensalo, Pekka Koskinen ja Tom Silfast
36	Kymenlaakson sairaanhoitopiiri, Kymenlaakson keskussairaala
37	Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveysyhtymä
38	Porvoon sairaanhoitoalue / Porvoon sairaala, Ulla Martin
39	Finavian Oyj aluelennonjohto
40	Itä-Uudenmaan poliisilaitos, Olli Reini
41	Ilmatieteen laitos
42	Loviisan perusturvakeskus
43	Valtioneuvoston kanslia, tiedotusyksikkö
44	Työ- ja elinkeinoministeriö, valmiuspäällikkö
45	Finavia
46, 47	Liikennevirasto; Arto Muukkonen ja tieliikennekeskus Helsinki
48	Oy Yleisradio Ab/ valmiustoimisto
49, 50, 51	ELY-keskukset; Uusimaa, Häme, Kaakkois-Suomi
52	Loviisa kaupunki; kaupunginjohtaja
53	Pyhtään kunta; kunnanjohtaja
54, 55	Porvoon kaupunki; kaupunginjohtaja, terveydensuojeluyksikkö
56	Sipoon kunta; kunnanjohtaja
57	Lapinjärven kunta; kunnanjohtaja
58-72	Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskus (toimialojen kansiot)
73	Maa- ja metsätalousministeriö
74	Liikenne- ja viestintäministeriö
75	Trafi, liikenteen turvallisuusvirasto

Jokainen suunnitelmakappaleen haltija vastaa suunnitelman asiakirjaturvallisuudesta omalta osaltaan ja jakaa sitä tarvittavassa laajuudessaan yksiköilleen, osastoilleen ja virastoilleen.

SISÄLLYSLUETTELO

0	ASIAKIRJAN JULKISUUS.....	5
1	JOHDANTO.....	6
1.1	Loviisan ydinvoimalaitoksen perustiedot.....	6
1.2	Suunnitelman tarkoitus ja perusteet.....	6
1.3	Varautumisalue.....	7
2	ILMOITUKSET JA HÄLYTTÄMINEN.....	8
3	JOHTAMINEN.....	9
3.1	Pelastustoiminnan johtaja.....	10
3.2	Johtoryhmä.....	10
3.3	Viranomaisten tehtävät pelastustoiminnassa.....	11
3.4	Johtaminen voimalaitosalueella.....	12
3.5	Pelastuslaitoksen johtokeskus (PEL-JOKE).....	13
3.5.1	Johtokeskuksen viestiyhteydet.....	13
3.5.2	Viesti- ja muu avustava henkilöstö.....	13
3.6	Poliisin tehtävät.....	14
3.6.1	Onnettomuustilanne.....	14
3.6.2	Rikosperusteinen tilanne.....	14
3.7	Ensihoidon tehtävät.....	15
4	TILANNEKUVA.....	17
4.1	Loviisan voimalaitos.....	18
4.2	Säteilyturvakeskus.....	18
4.3	Pelastustoimi.....	19
4.4	Poliisitoimi.....	20
5	SÄTEILYVALVONTA.....	22
5.1	Yleistä.....	22
5.2	Tehtäväjako.....	22
5.2.1	Loviisan voimalaitoksen mittauspartiotoiminta.....	22
5.2.2	Pelastuslaitosten mittauspartiotoiminta.....	23
5.2.3	Säteilyturvakeskus.....	24
5.2.4	Puolustusvoimat.....	24
5.2.5	Rajavartiolaitos.....	24
6	TIEDOTTAMINEN.....	25
6.1	Viestintävastuu moniviranomaistehtävässä.....	25
6.2	Viestintä vaaratilanteessa.....	26
6.2.1	Hätätiedote (13.6.2013 alkaen vaaratiedote).....	26
6.2.2	Hätätiedotteen (13.6.2013 alkaen vaaratiedotteen) välittäminen.....	26
6.2.3	Yleinen vaaramerkki väestöhälyttimillä.....	27
6.3	Muu tiedottaminen.....	27
6.3.1	Tiedotuspaikat.....	27
6.3.2	Tiedotusyksikön henkilöstö.....	28
6.3.3	Tiedotustilaisuudet.....	28
6.3.4	Väestön suora neuvonta.....	29
6.4	Ennalta annettavat tiedot.....	29
7	SUOJELUTOIMENPITEET.....	30
7.1	Elintarvikkeiden alkutuotannon suojaaminen.....	31
7.2	Työntekijöiden suojeleminen.....	31
7.3	Lievennetty sisälle suojautuminen.....	32

7.4	Raaka-aineiden ja tuotteiden sekä tuotantolaitosten sisätilojen suojaaminen...	32
7.5	Elintarvikemyynnin rajoittaminen.....	33
7.6	Joditablettien ottaminen	33
7.6.1	<i>Joditablettien ottamista koskeva päätöksenteko ja siitä tiedottaminen</i>	33
7.6.2	<i>Joditablettien saatavuus</i>	34
7.6.3	<i>Kenelle, miksi ja milloin joditablettien ottaminen on tarpeen</i>	34
7.7	Sisälle suojautuminen	34
7.8	Kulkurajoitukset.....	35
7.9	Evakuointi	35
8	HARJOITUKSET JA VÄESTÖN KUULEMINEN	37
8.1	Harjoitus- ja koulutusohjelma	37
8.2	Koulutuksen tavoitteet.....	38
8.3	Suunnitelman ylläpito	38
8.4	Väestön kuuleminen	38

LIITTEET

Liite 1	Hälyttämisohje säteilyonnettomuuden varalta	39
Liite 2	Toimijoiden vastuut ja tehtäväjako säteilyonnettomuustilanteen varalle	40
Liite 3	PEL-JOKEn esikunnan toimenpidelistaus säteilyonnettomuustilanteen varalta	55
Liite 4	Säteilyvalvontaohje	58
Liite 5	Tiedottamisen teksti- ja puhemalleja	70
Liite 6	Loviisan evakuointi- ja kuljetussuunnitelma	78
Liite 7	Organisaatioiden yhteystietoja	84
Liite 8	Voimalaitos- ja varautumisalueen kartat	85

0 ASIAKIRJAN JULKISUUS

Tämän asiakirjan ja sen liitteiden osalta on voimassa, mitä Laki viranomaisten toiminnan julkisuudesta 21.5.1999/621 määrää.

Turvallisuusluokitus:

(Lähde: Määräys tietoaaineistojen turvallisuusluokittelusta ja salassa pidettävien tietoaaineistojen käsittelystä sisäasiainhallinnossa. Versio 1.0. Helsinki: Sisäministeriön hallinnonalan tietoturvallisuuden ohjausryhmä, 2006.)

Tämä asiakirja sisältää seuraavasti luokiteltuja tietoja:

III turvallisuusluokan tietoaaineisto (Luottamuksellinen) sisältää salassa pidettävää tietoa, jonka paljastuminen vaarantaisi viranomaisten toimintaedellytyksiä, liike- tai ammattisalaisuuksia tai henkilötiedon suojaa.

Edellä mainittujen lisäksi sisäasiainministeriön hallinnonalalla on myös osittaisessa käytössä **IV turvallisuusluokka** (Viranomaiskäyttö tai Käyttö rajoitettu). Turvallisuusluokkaan IV kirjattavalle tietoaaineistolle on tyypillistä laaja käsittelytarve, korkea käytettävyys, soveltuvuus päivittäiseen työskentelyyn ja tiedon paljastumisen aiheuttama vähäinen vahinko salassa pidon perusteena olevalle asialle. Turvallisuusluokkaan IV luokitellun tietoaaineiston käsittelyssä noudatetaan samoja periaatteita kuin turvallisuusluokan III tietoaaineiston osalta.

Tämä asiakirja ja sen liitteet on merkittävä yllä olevan mukaisesti.

Asiakirjaa ja sen liitteitä saadaan jaella vain niille viranomais- ja yhteistyötahoille, jotka osallistuvat tämän suunnitelman tarkoittamaan pelastustoimintaan, siihen liittyvään koulutukseen tai toiminnan ohjaamiseen ja valvontaan. Mahdolliset jakelun laajenukset päättää ja suorittaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitos.

Asiakirjan vastaanottanut ja sitä hallussaan pitävä taho on vastuussa turvaluokituksen mukaisesti asiakirjan hallinnasta niin, että tiedon vuotaminen asiattomille tahoille voidaan estää.

Henkilöille, jotka eri viranomaisorganisaatioissa käsittelevät tätä asiakirjaa, sen osia tai liitteitä tulee antaa tieto asiakirjan luottamuksellisesta luonteesta.

1 JOHDANTO

1.1 Loviisan ydinvoimalaitoksen perustiedot

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen toimialueella sijaitseva ydinvoimalaitos:

Fortum Power and Heat Oy
Power- divisioona, Loviisan voimalaitos
Atomitie 700
07901 Loviisa

Henkilömäärä Loviisan voimalaitoksella: n. 510 hlöä
Valmistumisvuosi: 1977 (Lo 1) ja 1980 (Lo 2)
Kapasiteetti: n.496 MW/laitos

1.2 Suunnitelman tarkoitus ja perusteet

Tämä pelastussuunnitelma ydinvoimalaitosonnettomuuden varalta on pelastustoimintaa johtavan viranomaisen johtamissuunnitelma.

Pelastussuunnitelma perustuu pelastuslain (379/2011) 48 §:n 1) kohdan ja säteilylain 592/1991 67 §:n 2 momentin määräyksiin sekä sisäasianministeriön asetukseen (406/2011) erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta ja asetukseen (774/2011) säteilyvaaratilanteiden varalle laadittavista pelastustoimen suunnitelmista ja säteilyvaarasta tiedottamisesta.

Pelastussuunnitelma koskee ydinvoimalaitosonnettomuuden tai -vaaratilanteen edellyttämiä väestön suojelemiseksi tarvittavia välittömiä toimenpiteitä. Ydinvoimalaitosonnettomuus edellyttää kuitenkin myös elintarvikkeiden ja terveysolojen sekä ympäristön valvontaa ja muita sellaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on pienentää säteilyn myöhäisempiä haittavaikutuksia. Näiden toimenpiteiden suunnittelusta ja toimeenpanosta vastaavat asianomaiset viranomaiset, jotka käynnistävät tarvittavat toimenpiteet samanaikaisesti pelastustoimenpiteiden kanssa.

Tämän pelastussuunnitelman varautumisalueella oleva Loviisan kaupunki tarkistaa valmiussuunnitelmansa yhteistyössä Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen kanssa. Pyhtään kunta tarkistaa vastaavat suunnitelmansa yhteistyössä Kymenlaakson pelastuslaitoksen kanssa.

Lisäksi Etelä-Suomen aluehallintovirasto, muut aluehallintoviranomaiset sekä keskushallintoviranomaiset suunnittelevat oman toimintansa ydinvoimalaitosonnettomuudessa. Paikallistason toimintaan vaikuttavista keskus- ja aluehallintoviranomaisten suunnitelmista tulee tiedottaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitosta.

Pelastussuunnitelma sisältää kuvauksen toimintaorganisaatiosta, ilmoituksista ja hälyttämisestä, johtamisesta sekä suojelutoimenpiteistä. Pelastussuunnitelma on yleinen

johtamissuunnitelma ja kussakin onnettomuustapauksessa tarvittavat toimenpiteet on harkittava tilanteen mukaan.

1.3 Varautumisalue

Pelastussuunnitelma koskee pelastustoimintaa ydinvoimalaitosonnettomuuden aiheuttaman säteilyvaaran varalta ensisijaisesti Loviisan kaupungin ja Pyhtään kunnan alueille ulottuvalla varautumisalueella (noin 20 kilometriä voimalaitoksesta). Varautumisalueella (20km) asuu yhteensä 12 423 vakituista asukasta, joista suojavyöhykealueella (5km) asuu 44 vakituista asukasta. Lomarakennuksia varautumisalueella on yhteensä 3054 rakennusta. (Lähde vrk-tietoaineisto 2011)

Varautumisalue on jaettu kuuteen ennalta määritellyyn sektoriin. Sektorit on nimetty ilmansuuntien sekä maantieteellisten alueiden mukaan:

- Pohjoinen: Tesjoki-Ruotsinpyhtää
 - vakituisia asukkaita 3129 hlöä
 - lomarakennuksia 285 kpl
 - henkilöriskikohteita 10 rakennusta
- Koillinen: Pyhtää – Munapirtti
 - vakituisia asukkaita 1312 hlöä
 - lomarakennuksia 847 kpl
 - henkilöriskikohteet 4 rakennusta
- Kaakko: Söderby – Mustaviiri
 - vakituisia asukkaita 51 hlöä
 - lomarakennuksia 149 kpl
 - ei henkilöriskikohteita
- Etelä: Orrengrund – Hamnskär
 - vakituisia asukkaita 0 hlöä
 - lomarakennuksia 7 kpl
 - ei henkilöriskikohteita
- Lounas: Kabböle – Keipsalo
 - vakituisia asukkaita 86 hlöä
 - lomarakennuksia 693 kpl
 - ei henkilöriskikohteita
- Luode: Loviisa – Pernaja
 - vakituisia asukkaita 7801 hlöä
 - lomarakennuksia 635 kpl
 - henkilöriskikohteita 29 rakennusta

Pelastustoiminnan johtaja voi määrätä tarvittaessa suojelutoimenpiteitä tai muita toimenpiteitä toteutettavaksi myös varautumisalueen ulkopuolelle.

Liite 8 (s.106):
Voimalaitos- ja varautumisalueen kartat

2 ILMOITUKSET JA HÄLYTTÄMINEN

Ensivaiheen ilmoitukset ja hälytykset tapahtuvat voimalaitoksen valmiusorganisaation toimesta. Keravan hätäkeskus ottaa vastaan voimalaitoksen tekemän hätäilmoituksen ja varmentaa sen oikeellisuuden.

Eri toimijoiden hälytykseen osallistuu voimalaitoksen valmiusorganisaatio, Keravan hätäkeskus, Kuopion hätäkeskus ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskus sekä Säteilyturvakeskus. Hälytys toteutetaan erillisen hälytysohjeen mukaisesti.

Liite 1 (s.38):

Hälyttämisohje säteilyonnettomuuden varalta

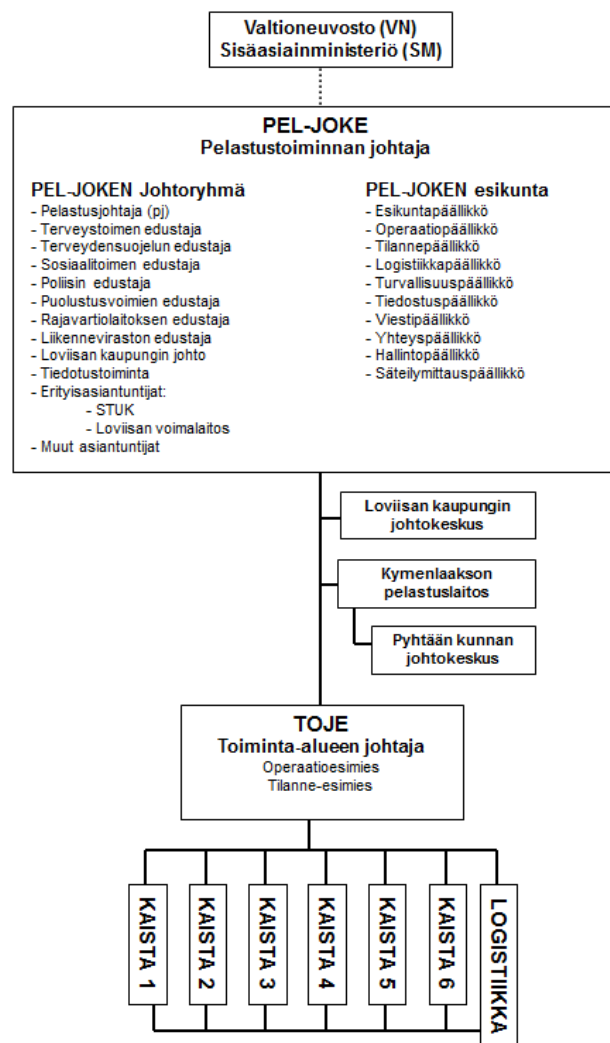
3 JOHTAMINEN

Pelastustoiminnan johtaminen tapahtuu pelastustoimen toimintavalmiusohjeistuksen periaatteita noudattaen. Lisäksi johtamisen suunnittelussa noudatetaan 24.5.2010 käytöön otettua Helsingin, Itä-, Keski- ja Länsi-Uudenmaan pelastuslaitosten yhteistä pelastustoiminnan johtamisen yleisohjetta.

Johtovastuut:

- Pelastustoiminnan johtamisesta säteilyonnettomuudessa vastaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen nimeämä pelastustoiminnan johtaja.
- Lääkintätoimen johtamisesta kokonaisuutena vastaa HUS:n Töölön sairaalan lääkintäpäällikkö.
- Terveyskeskuksen toiminnasta vastaa terveyskeskuksen vastaava lääkäri.
- Ympäristöterveydenhuollon valvonnasta vastaa terveydensuojeluviranomainen.
- Poliisilla on johtovastuu, mikäli tapahtuma on rikosperusteinen

Säteilyonnettomuustilanteen organisaatiokaavio:

3.1 Pelastustoiminnan johtaja

Pelastustoiminnan johtaja on siltä pelastustoimen alueelta, jossa onnettomuus tai vaaratilanne on saanut alkunsa tai jonka Suomen rajojen ulkopuolelta tuleva päästö ensimmäisenä saavuttaa, jollei toisin ole sovittu.

Pelastustoiminnan johtajana toimii Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävä päällikkö (IUP20). Pelastustoimintaa johtaa tilanteen alkuvaiheessa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävä palomestari (IUP30) siihen asti, kunnes päivystävä päällikkö (IUP20) ottaa johtovastuun. IUP30 perustaa onnettomuuspaikalle toiminta-alueen johtojen (TOJE). Pelastustoiminnan johtajan apuna toimii esikunta, joka miehitetään pelastuslaitoksen omasta henkilöstöstä.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastuspäällikkö voi ottaa tarvittaessa johtovastuun päivystävältä päälliköltä. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja voi ottaa tarvittaessa johtovastuun pelastuspäälliköltä.

Jos pelastustoimintaan osallistuu useamman toimialan viranomaisia, tilanteen yleisjohtajana toimii pelastustoiminnan johtaja. Yleisjohtaja vastaa tilannekuvan ylläpitämisestä ja toiminnan yhteensovittamisesta. Eri toimialojen yksiköt toimivat oman johtonsa alaisuudessa siten, että niiden toimenpiteet kokonaisuudessaan edistävät onnettomuuden tai tilanteen seurausten tehokasta torjuntaa (pelastuslaki 379/2011 35§).

Sisäasiainministeriö vastaa yhteistoiminnassa muiden keskushallinnon viranomaisten kanssa valtakunnallisella tasolla tarvittavista toimenpiteistä. Lisäksi sisäasiainministeriön pelastusviranomaisella on oikeus antaa pelastustoimintaa koskevia käskyjä ja määrätä pelastustoiminnan johtajasta ja hänen toimialueestaan (pelastuslaki 379/2011 36§).

Pelastustoiminnan johtaja huolehtii yhteydenpidosta voimalaitoksen valmiusorganisaatioon ja Säteilyturvakeskukseen sekä poliisiin. Pääasiallinen yhteydenpito tapahtuu Virvepuheyhteydellä IU SVP-puheryhmässä. Kutsutunnukset ovat:

- Säteilyturvakeskus: *STUK*
- Voimalaitos: *VOIMALAITOS*
- Pelastus: *PELASTUS*
- Poliisi: *POLIISI*

3.2 Johtoryhmä

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskuksessa (PEL-JOKE) toimii johtoryhmä, jonka jäsenet edustavat eri toimialoja ollen samalla oman alansa asiantuntijoita. Johtoryhmän jäsenten tehtävänä on tehdä esityksiä oman toimialansa asioista pelastustoiminnan johtajan päätöksen tukemiseksi sekä johtaa omia toimialueitaan. Heidän tehtävänä on myös välittää PEL-JOKE:n laatimaa tilannekuvaa omille toimialueilleen sekä saattaa oman toimialansa tilannekuva pelastustoiminnan johtajan tietoon.

Johtoryhmän puheenjohtajana toimii pelastusjohtaja. Pelastusjohtajan ollessa estyneenä, pelastustoiminnan johtaja toimii PEL-JOKE:n johtoryhmän puheenjohtajana.

PEL-JOKEn johtoryhmä koostuu seuraavista toimialoista:

- Pelastustoimi
 - Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen edustaja
 - Kymenlaakson pelastuslaitoksen edustaja
- Poliisitoimi
 - Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edustaja
- Loviisan kaupunki
 - Loviisan kaupunginjohtaja tai hänen määräämä edustaja
- Terveystoimi
 - HUS:n Porvoon sairaanhoitoalueen ensihoitopäällikkö ja ensihoidon kenttäjohtaja sekä mahdollisuuksien mukaan ensihoidon vastuulääkäri
- Sosiaalitoimi
 - Virka-aikana sosiaalitoimen asioita johdetaan Loviisan kaupungin johtokeskuksesta käsin
 - Virka-ajan ulkopuolella: Itä-Uudenmaan sosiaalipäivystyksen edustaja
- Terveystoiminta
 - Porvoon I kaupungineläinlääkäri-hygienikko
- Tiedotustoiminta
 - Pelastustoiminnan johtajan nimeämä tiedotuspäällikkö
- Puolustusvoimat
 - Puolustusvoimien nimeämä yhteysupseeri
- Suomenlahden merivartioston edustaja
- Liikenneviraston edustaja
- Asiantuntijat
 - Loviisan voimalaitoksen yhdyshenkilö
 - Säteilyturvakeskuksen edustaja

Johtoryhmään nimettyjen henkilöiden varahenkilöinä toimivat kullakin toimialalla ne henkilöt, jotka muutenkin toimivat ko. henkilön sijaisina.

3.3 Viranomaisten tehtävät pelastustoiminnassa

Vakavassa laajaa aluetta koskevassa säteilyvaaratilanteessa tarvitaan toimia kaikilla hallinnon aloilla ja kaikilla hallinnon tasoilla. Myös yritykset ja järjestöt osallistuvat tilanteen hallintaan.

Säteilyvaaratilanteen aiheuttamia haittoja vähennetään kunkin viranomaisen toimiessa toimialallaan muiden viranomaisten kanssa yhteistyössä. Säteilyturvakeskus (STUK) tukee säteilyasiantuntijana aktiivisesti tätä työtä. Varautuminen perustuu usean viranomaisen toimivaltuuksia määrittelevään lainsäädäntöön.

Varautuminen laaja-alaiseen säteilyvaaratilanteeseen voidaan jakaa karkeasti varhaisvaiheen välittömien toimien ja jälkivaiheen toimien hallitsemiseen.

- Välittömissä toimissa päävastuu on pelastusviranomaisella.

- Jälkivaiheessa, siirryttäessä pelastustoiminnasta elinympäristön turvallisuuden varmentamiseen liittyviin toimiin, päävastuu on sosiaali- ja terveysministeriön (STM) hallinnonalalla.

Säteilyturvakeskus arvioi säteilyvaaratilanteen turvallisuusmerkitystä ja antaa suojelutoimia koskevia suosituksia toimivaltaisille viranomaisille. Kunnat saavat tuen ohjaavien hallinnonalojensa kautta.

Eri hallinnonaloilla päätökset suojelutoimista tehdään hallinnon eri tasoilla. Esimerkiksi koko vaara-alueella koskevista väestön suojaamistoimista päättää pelastustoiminnan johtaja, joka on siltä pelastustoimen alueelta, josta onnettomuus tai muu vaaratilanne on saanut alkunsa tai jonka Suomen rajojen ulkopuolelta tuleva päästö ensimmäisenä saavuttaa. Joditablettien ottamisesta päätetään ministeriötasolla sosiaali- ja terveysministeriössä ja elintarvikkeiden turvallisuutta koskevista toimista päättää Elintarviketurvallisuusvirasto Evira. Talousveden ja muun elinympäristön turvallisuuteen liittyviä toimia ohjaa ja tarvittaessa päätöksiä antaa Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira tai aluehallintovirastot sosiaali- ja terveysministeriön ohjauksessa.

Valtioneuvostotasolla toimivaltainen ministeriö johtaa toimintaa ja tarpeen mukaan ministeriöiden yhteistoimintaa. Aluehallintotasolla aluehallintovirasto (AVI) kokoaa tarvittaessa alueensa tilannekuvan ja sovittaa yhteen alueellista toimintaa.

Jokaisella viranomaisella on oma yksityiskohtainen operatiivisen toiminnan suunnitelmansa.

Liite 2 (s.50):

Toimijoiden vastuut ja tehtäväjako säteilyonnettomuustilanteen varalle

Liite 3 (s.66):

PEL-JOKEN esikunnan toimenpidelistaus säteilyonnettomuuden varalle

3.4 Johtaminen voimalaitosalueella

Valtioneuvoston asetuksen ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä (735/2008) 10 §:n mukaisesti ydinvoimalaitoksen valmiussuunnitelman mukainen valmiuspäällikkö käynnistää toiminnan valmiustilanteessa ja johtaa sitä voimalaitosalueella, kunnes pelastustoiminnan johtaja ilmoittaa ottavansa johtovastuun pelastustoiminnasta. Ydinvoimalaitoksen valmiuspäällikön on tällöin huolehdittava siitä, että pelastustoiminnan johtajan avuksi asetetaan riittävästi sellaista henkilöstöä, jolla on ydintekniikan ja säteilysuojelun asiantuntemusta.

Ydinturvallisuuteen ja säteilysuojeluun liittyvien asioiden johtaminen ydinvoimalaitoksella kuuluu (luvanhaltijalle) valmiuspäällikölle.

Voimalaitosalueella toimittaessa tulee huolehtia yhteistoiminnasta viranomaisten ja voimalaitoksen valmiusorganisaation kesken.

3.5 Pelastuslaitoksen johtokeskus (PEL-JOKE)

Pelastustoiminnan johtopaikkana toimii Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskus (PEL-JOKE) osoitteessa Ruiskumestarinkatu 2, Porvoo. Sen varapaikkana toimii Porvoon kaupungin johtokeskus, osoitteessa Pellingintie 1, Porvoo. Johtokeskukset on varustettu tarvittavilla johtamisvälineillä.

3.5.1 Johtokeskuksen viestiyhteydet

Johtokeskus on toimintakelpoinen kaikkina vuorokauden aikoina ja se on varustettu seuraavilla viestitysvälineillä:

- 20 kpl yleisen puhelinverkon yhteyttä (pelastuslaitoksen vaihde)
- 2 kpl telefax
- GSM – puhelimia
- Satelliittipuhelin
- VIRVE – päätelaitteita
- 5 kpl tietokonetta tilannekuvan (JOTKE), tilanteen ja resurssien kuvaamiseen
- 15 kpl tietokonetta johtoryhmäjäsenten työskentelyä varten (Porvoon kaupungin tietoverkko)
- Meri VHF – radiopuhelinasema
- TV mediaseurantaan (uutiset ja teksti-tv)
- Väestöhälyttimien ohjauspaneeli Itä-Uudenmaan alueen kuntien väestöhälyttimien käynnistämiseen
- Sähköposti (toimialakohtaiset sähköpostiosoitteet)
- PEKE (pelastuksen kenttäjohtamisjärjestelmä)
- CODEA (ensihoidon kenttäjohtamisjärjestelmä)
- DWS (päivystäjän VIRVE - työasema)
- Merlot Office (hälytys- ja resurssienseuranta järjestelmä)

3.5.2 Viesti- ja muu avustava henkilöstö

Johtopaikan käyttöteknisestä toiminnasta vastaa viestipäällikkö, jonka alaisuudessa toimii Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskuksen henkilökuntaa ja viestittäjiä sekä muuta tilannekuvan ylläpitämiseksi tarvittavaa henkilöstöä pelastuslaitokselta

Tarvittaessa toimialat määräävät omaa henkilöstöään toimisto- ja viestitystehtäviin tarpeidensa mukaisesti.

3.6 Poliisin tehtävät

3.6.1 Onnettomuustilanne

Poliisilain 5 luvun 40 §:n mukaan poliisi on velvollinen antamaan virka-apua pelastusviranomaiselle ja mahdollisuuksien mukaan jopa yksityisille. Lisäksi pelastuslain 379/2011 46§ mukaisesti poliisi huolehtii vaara-alueiden eristämisestä ja muista järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitämiseen kuuluvista tehtävistä onnettomuuspaikalla.

Poliisin tärkeimmät tehtävät onnettomuus- tai rikosperusteisissa tilanteissa ovat:

- Kenttä- tai tilannejohtajan tai yhteyshenkilön lähettäminen pelastustoiminnan johtajan johtopaikkaan
- Pelastustoimintojen turvaaminen
- Lisäuhrien ja -vahinkojen estäminen
- Vaara-alueen eristäminen
- Tutkinnallisten toimenpiteiden turvaaminen
- Oman ja lisähenkilöstön hälyttäminen
- Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden ylläpitäminen
- Liikenteenohjaus

Poliisin avustavia tehtäviä ovat:

- Väestön hälyttäminen ja toimintaohjeiden antaminen
- Evakuoinnissa avustaminen
- Muut pelastusviranomaisen tai muiden toimijoiden virka-apuna pyytämät tehtävät poliisin resurssien rajoissa

3.6.2 Rikosperusteinen tilanne

Viranomaisten on annettava poliisilain 5 luvun 41 §:n mukaan poliisille kuuluvan tehtävän suorittamiseksi sellaista tarpeellista virka-apua, jonka antamiseen asianomainen viranomainen on toimivaltainen. Pelastusviranomaisten kohdalla tämä tarkoittaa tilanteen edellyttämiin toimenpiteisiin ryhtymistä ja yhteyshenkilön lähettämistä poliisin tilanne- tai kenttä sekä yleisjohtopaikkoihin.

Loviisan ydinvoimalaitoksella tapahtuvissa rikosperusteisissa tilanteissa johtovastuu on poliisilla. Mikäli ei tiedetä onko kyseessä rikos, se viranomainen, joka on aloittanut toiminnan johtamisen (tai muu toimija, luvanhaltija) vastaa siitä niin kauan, kun on selvinnyt kenelle viranomaiselle johtovastuu kuuluu.

Poliisi muodostaa johtopaikat tilanteiden vaatimalla tavalla käyttäen hyväksi ja huomioiden luvanhaltijan etukäteissuunnitelmia. Yhteistyön on oltava saumatonta kaikkien sidosryhmien kesken. Poliisi tarvitsee niin onnettomuus- kuin rikosperusteisissa tilanteissa luvanhaltijalta kaiken sen asiantuntija-avun ja -tiedon sekä kaiken mahdollisen kalusto- ja varusteavun tilanteiden ratkaisemiseksi.

Rikosperusteisissa tilanteissa poliisi vastaa myös tiedottamisesta. Ennen tiedotustilaisuuksia käydään yhdessä läpi, mitä asioita voidaan tiedottaa.

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos lähettää rikosperusteisessa tilanteessa poliisin tilanne- / kenttäjohtamispaikkaan ensisijaisesti päivystävän palomestarin (IUP30). Yleisjohtopaikkaan Itä-Uudenmaan pelastuslaitos lähettää ensisijaisesti päivystävän päällikön (IUP20). Toissijaisesti em. paikkoihin voidaan lähettää myös muita pelastuslaitoksen päällystöön kuuluvia henkilöitä mikäli tilanne tai päällekkäiset muut tilanteet sitä edellyttävät.

Poliisin operatiivinen organisaatiokaavio:

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7 ja 8)

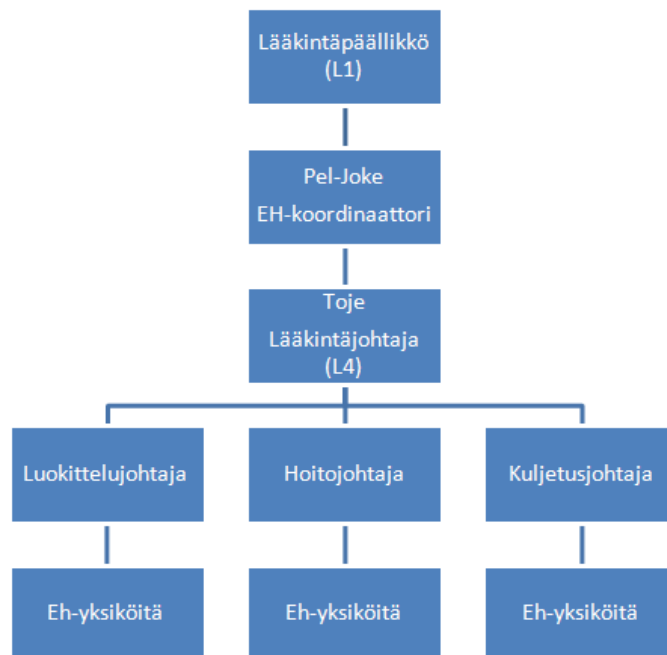
3.7 Ensihoidon tehtävät

Ensihoidon tehtävät ydinvoimalaitoksella tapahtuvassa onnettomuudessa tai vaaratilanteessa:

- Ensihoidon tärkein tehtävä on huolehtia mahdollisista loukkaantuneista ja kuljettaa heidät asianmukaiseen hoitopaikkaan.
- Varmistaa onnettomuusalueella riittävä ensihoitovalmius.
- Varmistaa koko sairaanhoitoalueella riittävä ensihoitovalmius päivittäistehtävien hoitamiseksi tarvittaessa hälyttämällä vapaavuorosta kenttäjohtajat sekä ensihoitajat.
- Tarvittaessa pyydetään naapurisairaanhoitoalueiden kenttäjohtajilta lisäapua.

- Päivystävä kenttäjohtaja siirtyy TOJE:en ja johtaa sieltä onnettomuuspaikan ensihoitoa sekä välittää tilannekuvaa, niin PEL-JOKE:ssa toimivalle ensihoitokoordinaattorille, kuin Töölön sairaalan lääkintäpäällikölle käytössä olevin viestivälinein.
- Suuronnettomuuksissa kenttäjohtaja toimii lääkintäjohtajana.

Ensihoidon suuronnettomuusorganisaatio:

Lääkintäpäällikkö: Töölön sairaalan lääkintäpäällikkö

PEL-JOKE: Pelastustoiminnan johtokeskus, jossa ensihoitokoordinaattori, Porvoon sairaanhoitoalueen ensihoidon vastuulääkäri, ensihoitopäällikkö tai kenttäjohtaja

TOJE: Pelastustoimen johtoelin, josta käsin päivystävä kenttäjohtaja toimii.

Lääkintäjohtaja: Monipotilas-tilanteissa ja suuronnettomuuksissa päivystävän kenttäjohtajan kutsutunnus.

Ensihoidon kenttäjohtaja: Kutsutunnus (L4), johtaa päivittäistilanteita. (vrt. palomestari tai poliisin kenttäjohtaja).

4 TILANNEKUVA

Tässä luvussa on kuvattu neljän keskeisen toimijan tilannekuvan ylläpito ja välittäminen. Laajemmin tilannekuvanylläpito ja välittäminen eri hallinnonaloilla ja tasoilla on kuvattu ohjeessa Säteilyvaaratilanteet - toimijoiden vastuut ja tehtävät, Sisäasiainministeriön julkaisu 38/2012.

Tilannekuvan ylläpitoon ja siirtymiseen käytettävät järjestelmät säteilyonnettomuustilanteessa:

**Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7 ja 8)**

4.1 Loviisan voimalaitos

Tilannekuva muodostetaan yleisesti laitos- ja säteilytilanteesta voimalaitoksella. Se koostuu tilannetiedosta, jota saadaan eri tietolähteistä ja tietokannoista. Tilannekuvaan liittyy oleellisesti myös arvio tilanteen kehittymisestä ja sen vaikutuksista. Saadun tiedon perusteella valmiusorganisaation johto määrittää kunkin hetken tilannekuvan. Tilannekuvaryhmä kirjaa ja ylläpitää tilannekuvaa.

Tilannekuvaa välitetään yhteistyökumppaneille monilla tavoin. Valmiuspäällikkö Virvellä, pelastustoimen yhdyshenkilö PEL-JOKEssa, tilannekuvaryhmä tilannekuvatyökalulla, viranomaisien (IUPELA, IUPoliisi ja STUK) yhteyshenkilöt voimalaitoksen johtokeskuksessa sekä laitosprosessitietoa voimalaitokselta Säteilyturvakeskukselle ja Keilaniemen tekniseen tukeen. Tilanteen alussa voimalaitos antaa pelastustoiminnan johtajalle suosituksia suojelutoimiksi, kunnes STUK ottaa tämän vastuun.

Valmiusorganisaatio seuraa niin voimalaitoksen kuin kokonaistilanteen tilannekuvaa hyödyntäen mm. seuraavia järjestelmiä: voimalaitoksen tilannekirjaus, Finri, USVA ja oma media seuranta.

Voimalaitoksen käsitteitä:

Valmiusorganisaatio	Koostuu voimalaitoksella ja Keilaniemen Teknisessä tuessa työskentelevistä henkilöistä. Hälytetään valmiustilanteissa voimalaitoksen johtokeskukseseen ja Keilaniemeen.
Valmiuspäällikkö	Johtaa valmiusorganisaatiota.
Pelastustoimen yhdyshenkilö	On voimalaitoksen henkilökuntaan kuuluva henkilö, joka siirtyy valmiustilanteissa PEL-JOKEen yhdyshenkilöksi pelastustoiminnan johtajan ja voimalaitoksen valmiusorganisaation välille.

4.2 Säteilyturvakeskus

STUK välittää tilannekuvaa yhteistyötahoille suojatuilla verkkosivuillaan (Finri), SVP-VIRVE -puheryhmässä, STUKin yhdyshenkilöiden välityksellä ja normaalein puhelinyhteyksin. Finrissä STUK välittää tietoa säteilytilanteesta, sen turvallisuusmerkityksestä ja suosituksia tilanteessa tarvittavista suojelutoimista. Finrissä on suomen- ja englanninkieliset sivut. Ruotsiksi julkaistava aineisto, esimerkiksi lehdistötiedotteet, tallennetaan suomenkielisille sivuille.

SVP-VIRVE puheryhmää käytetään nopeaan suositusten välittämiseen pelastustoiminnan johtajalle sekä tilannekuvan yhtenäisyyden varmistamiseen STUKin, pelastustoiminnan johdon, voimalaitoksen ja poliisin kesken. Muihin suojelutoimista päättäviin tahoihin (esim. STM ja Evira) normaalit puhelinyhteydet varmistavat yhtenäistä tilannekuvaa. STUKin yhdyshenkilöt varmistavat tiedonvälitystä ja yhtenäistä tilannekuvaa PEL-JOKEssa ja sisäasiainministeriössä.

STUKin tilannekuva sisältää:

- laitostilannetta koskevat tiedot ja STUKin arviot laitostilanteen hallinnasta ja kehittämisestä
- säteilytilannetta ja sen turvallisuusmerkitystä koskevat tiedot ja arviot
- tiedot STUKin antamista suojelutoimia koskevista suosituksista ja muista neuvoista
- tiedot kotimaisille ja ulkomaisille viranomaisille lähetetyistä tiedonannoista ja STUKin tiedottamisesta
- tiedot siitä, mitä suojelutoimia toimivaltaiset viranomaiset ovat päättäneet toteuttaa, milloin ja miten niistä on tiedotettu ja mikä on suojelutoimien toteutusaste

Tilannekuvan muodostamisessa tärkeitä järjestelmiä ovat mm. tiedonsiirto voimalaitokselta, säädätin siirto Ilmatieteen laitokselta, leviämisen ja annoslaskennan ohjelmat sekä ulkoinen säteilyvalvontaverkko USVA. STUKin sisäisessä tilannekuvan ylläpidossa keskeinen työkalu on internet-pohjainen tilannekirjanpito. STUKin ulkopuolelle lähetetty materiaali on tilannekirjanpidon lisäksi nähtävissä Finrissä.

STUKin käsitteitä:

Finri	Finri on Säteilyturvakeskuksen suojattu verkkosivusto, jolla se säteilyvaaratilanteessa välittää tietoa yhteistyötahoille.
USVA	USVA (Ulkoisen Säteilyn VALvonta) on STUKin hallinnoima säteilyvalvontaan osallistuvien viranomaisten käyttämä säteilymittaustietojen hallintajärjestelmä.
SVP-VIRVE	SVP-VIRVE on puheryhmä nopeaan tiedon välittämiseen ja tilannekuvan yhtenäisyyden varmistamiseen STUKin, pelastustoiminnan johdon, voimalaitoksen ja poliisin kesken.

4.3 Pelastustoimi

Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvässä säteilyvaaratilanteessa pelastuslaitos perustaa tarvittaessa onnettomuusalueelle toiminta-alueen johtoelimen (TOJE) sekä Porvoon pelastusasemalle pelastustoiminnan johtokeskuksen (PEL-JOKE). TOJesta johdetaan onnettomuusalueen välittömiä pelastustoimenpiteitä. PEL-JOKE vastaa väestönvaroittamisesta ja tarvittavien suojelutoimenpiteiden toteutuksesta sekä väestölle annettavista vaaratiedotteista. Voimalaitos lähettää asiantuntijansa sekä TOJEen että PEL-JOKEen. Pelastustoimi ylläpitää tilannepäiväkirjaa molemmilla johtamisen tasoilla.

Pelastustoimen tilannekuva sisältää

- tilanteen vakavuus ja sen edellyttämät toimenpiteet pelastustoimelta (mm. pelastustoiminnan organisaatio ja resurssit sekä tiedottaminen)

- säteilytilanteen edellyttämät suojelutoimenpiteet ja niiden toteutuminen (mm. sisälle suojautuminen ja evakuointi sekä tiedottaminen)
- pelastustoimintaan osallistuvien yhteinen tilannekuva

Pelastustoimi rakentaa tilannekuvaa alkuvaiheessa VIRVE-puheryhmän ja GSM- tai Sateiliitti-puhelimen avulla. Myöhemmin hyödynnetään STUKin ylläpitämiä Finri ja USVA tietojärjestelmiä sekä sähköpostia ja PEL-JOKEN johtoryhmän kokouksia.

Pelastustoimi ylläpitää tilannekuvaa PEL-JOKEssa JOTKE-tilannekuvajärjestelmän avulla. Se on Sisäasianministeriön ylläpitämä internet-sovellus, johon alueellinen pelastuslaitos antaa tarvittaville taholle käyttäjätunnukset. Tilannekuvaa ylläpidetään tarvittaessa myös muiden yleisten Office-ohjelmistojen avulla, jotka välitetään sähköpostiviestien liitetiedostoina tarvittaville tahoille.

Pelastustoimen käsitteitä:

TOJE

Toiminta-alueen johtoelin. Perustetaan onnettomuusalueelle tai sen välittömään läheisyyteen, josta käsin johdetaan onnettomuusalueen välittömiä pelastustoimenpiteitä.

PEL-JOKE

Pelastustoiminnan johtokeskus. Perustetaan Loviisan voimalaitoksen mahdollisessa säteilyonnettomuustilanteessa Porvoon pelastusasemalle.

JOTKE

Pelastustoiminnan johtamisen järjestelmä tilannekuvan muodostamiseen, ylläpitoon ja jakamiseen.

4.4 Poliisitoimi

Loviisan ydinvoimalaitokseen liittyvässä säteilyvaaratilanteessa Itä-Uudenmaan poliisilaitos perustaa tarvittaessa onnettomuusalueelle kenttäjohtopaikan (Kenttäjohto tai Tilannejohto) sekä ennalta suunniteltuun paikkaan poliisitoiminnan yleisjohtopaikan (Yleisjohto tai Johto). Lisäksi poliisi lähettää yhteyshenkilön Pelastustoiminnan johtokeskukseen.

Kenttäjohto voi toimia TOJEn vieressä tai läheisyydessä.

Poliisitoimen tilannekuva sisältää:

- Yleistilanne
- Omatilanne
- Käytettävät resurssit
- Yhteistoiminta muiden kanssa

Poliisitoimi rakentaa tilannekuvaa alkuvaiheessa Virve-puheryhmän ja GSM- puhelimen avulla. Myöhemmin hyödynnetään myös sähköpostia sekä STUK:n ylläpitämää FINRI tietojärjestelmää.

Poliisitoimi ylläpitää tilannekuvaa Kenttäjohtopaikalla ja Yleisjohtopaikalla omilla tilannekuvajärjestelmillään. Poliisi välittää tilannekuvaa omassa organisaatiossaan sekä tarpeelliset tiedot pelastustoiminnan johtajalle.

Poliisiyksiköt ilmoittavat Helsingin johto- ja viestikeskukseen kaikki valtakunnallista merkitystä tai julkisuutta saavat tapahtumat. Johtokeskus välittää ne poliisin ylijohdolle sekä valtioneuvoston tilannekeskusjärjestelmään ja tekee ilmoitukset tarpeellisille sidosryhmille.

Poliisitoimen käsitteitä:

Yleisjohtaja	On poliisin päällystöön kuuluva poliisi, joka vastaa poliisitoiminnasta yleisjohtoalueellaan.
Kenttäjohtaja	On poliisi, joka vastaa kentällä tapahtuvasta toiminnasta kenttäjohtoalueellaan.
Sharepoint	On nettipohjainen järjestelmä, missä poliisilla on mahdollisuus luoda ja välittää tilannekuvaa.
Projektikansio	On poliisin oma ydinasioihin liittyvä kansio, missä on mahdollisuus luoda ja välittää tilannekuvaa.

5 SÄTEILYVALVONTA

5.1 Yleistä

Säteilyvaaran nopea havaitseminen ja sen tilannekuvan luominen kuuluu voimalaitokselle, alueen pelastustoimen viranomaisille ja Säteilyturvakeskukselle. Säteilyvalvonta hoidetaan kiinteillä mittausasemilla sekä liikkuvilla auto- ja venepartioilla.

Säteilyvaaran laadun selvittäminen kuuluu voimalaitokselle ja Säteilyturvakeskukselle. Tämä mittaustoiminta edellyttää näytteenottoa ja näytteiden analysointia joko laboratoriossa tai asianmukaisesti varustetussa mittausautossa. Myös kentällä suoritettavat suorat spektrometriset mittaukset tulevat kysymykseen.

Tarkempi paikallinen kartoitus edellyttää liikkuvien mittauspartioiden tehostettua käyttöä. Lentomittauksista huolehtii tarvittaessa Säteilyturvakeskus, rajavartiolaitos ja puolustusvoimat yhteistyönä.

Säteilyasiantuntijoiden (voimalaitos ja STUK) suositukset suojelutoimenpiteistä perustuvat arvioon tilanteen aiheuttamista haittatekijöistä väestölle ja ympäristölle. Arvioon vaikuttavat ennusteet ja havainnot laitostilanteesta ja sen kehittymisestä ydinvoimalaitoksella, päästön määrä ja sen koostumus sekä ympäristössä mitatut säteilyarvot.

5.2 Tehtäväjako

5.2.1 Loviisan voimalaitoksen mittauspartiotoiminta

Toiminnasta vastaa **säteilysuojelujohtaja** voimalaitoksen antamien ohjeiden mukaan.

Valtioneuvoston asetuksen ydinvoimalaitoksen valmiusjärjestelyistä (735/2008) 5 §:n mukaisesti voimalaitoksen valmiusorganisaatio huolehtii säteilymittauksen käytännön järjestelyistä voimalaitosalueella ja suojavaähykkeellä 5 km:n säteellä voimalaitoksesta.

Mittausryhmät muodostetaan hälytyslistan mukaisesti hälytyksellä tavoitettavista henkilöistä. Mittaushenkilöstön ryhmäjaosta päättää voimalaitoksen säteilysuojelujohtaja. Mittausryhmään kuuluu yleensä kaksi (2) henkilöä. Ryhmät ottavat käyttöönsä tarkoitukseen sopivan ajoneuvon ja suorittavat mittaustoimintaa voimalaitoksen antamien toimintaohjeiden mukaisesti.

Voimalaitoksen mittauspartiot mittaavat säteilyä ja ottavat ilma- ym. näytteitä. Mittauspartiot ilmoittavat säteilymittaustuloksensa voimalaitokselle. Voimalaitoksen on ilmoitettava säteilymittaustulokset ensisijaisesti sähköpostilla ja toissijaisesti faksilla tai VIRVELLÄ tai yleisen lankaverkon- tai GSM puhelimella Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen sekä STUK:een.

Suojavaähykkeellä, 5 km:n säteellä voimalaitoksesta, säteilymittaustoiminta hoidetaan pääasiallisesti voimalaitoksen ylläpitämillä kiinteillä mittausasemilla.

5.2.2 Pelastuslaitosten mittauspartiotoiminta

Itä-Uudenmaan ja Kymenlaakson pelastuslaitosten säteilymittauksesta varautumisalueella (alkaen noin viiden kilometrin etäisyydeltä voimalaitoksesta) vastaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskuksessa (PEL-JOKE) toimiva **säteilymittauspäällikkö** (= päällystöviranhaltija). Hän vastaa seuraavista asioista:

- Säteilymittaustoiminnan käynnistymisestä varautumisalueella (noin 5 – 20 km)
- Säteilymittauspartioiden hälyttämisestä ja asianmukaisesta varustautumisesta sekä suojautumistasojen muutoksista
- Säteilymittaustulosten vastaanottamisesta ja seurannasta sekä niiden edelleen välittämisestä STUK:een ja Loviisan voimalaitokselle ½ tunnin määräajoin, mikäli säteilymittaustulosten siirtäminen STUK:een ei toimi VIRVEN tekstiviesteillä. Tuolloin mittaustulokset välitetään sähköpostilla, faksilla, VIRVEN puheviestinä tai yleisen lankaverkon tai GSM-puhelimilla
- Pelastustoiminnan johtajalle laadittavasta yhteenvedosta, jossa on esitetty säteilymittaustulokset ja joita on täydennetty STUK:n säteilytilannearvioilla. Yhteenvetotiedot lähetetään myös:
 - PEL-JOKEN johtoryhmälle
 - STUK:lle
 - Tarvittaessa (sähköpostilla tai faksilla)
 - varautumisalueen johtokeskuksille
 - SM:n pelastusosastolle
- Säteilymittauspartioiden ajoreittien ja mittaustaikkojen muutoksista STUK:n ja voimalaitoksen pyyntöjen mukaisesti
- Mittauspartioiden säteilyturvallisuudesta huolehtimiseksi yhteydenotoista STUKiin. STUK huomioi mittauspyyntöä tehdessään partioiden säteilyturvallisuuden (päästö, säätilan muutokset).
- Säteilymittauspartioiden saaman säteilyannosmäärän tarkkailusta ja siitä tehtävistä toimenpiteistä (mittaustoiminnan lopettamista ja suojaan hakeutumisesta)
- Säteilymittauspartioiden puhdistustoimenpiteistä mittaustoiminnan päättyessä
- Ilmatieteen laitoksen sääennusteiden seurannasta

Varautumisalueella (noin 5-20 km:n etäisyydellä voimalaitosalueesta) mittauksia suorittavat pääasiassa Itä-Uudenmaan ja Kymenlaakson pelastuslaitoksen sopimuspalokuntien miehittämät mittauspartiot. Merialueella säteilymittausta suorittavat lisäksi rajavartiolaitoksen yksiköt (vähintään yksi venepartio Kotkan merivartiostoasemalta) muiden tehtäviensä ohessa. Puolustusvoimat perustaa tarvittaessa lisää mittauspartioita. Mittauspartioita voidaan tarvittaessa komentaa suorittamaan tarkistusmittauksia myös varautumisalueen ulkopuolelle.

5.2.3 Säteilyturvakeskus

Säteilyturvakeskuksen ylläpitämään automaattiseen ulkoisen säteilyn valvontaverkkoon kuuluvat kiinteät säteilyvalvonta-asemat suorittavat jatkuvaa mittausta. Automaattisen kiinteän valvontaverkon mittautustietojen ja Säteilyturvakeskuksen omien ja muiden partioiden mittausten sekä laboratorioanalyysien perusteella STUK muodostaa säteilytilannekuvan, joka välitetään pelastuslaitoksen johtokeskukselle ja voimalaitoksen valmiusorganisaatiolle sekä muille koti- ja ulkomaisille yhteistyötahoille.

Alkuvaiheessa säteilytilanne-ennusteet ovat tärkeä osa säteilytilannekuvaa. STUK tekee ennusteet yhteistyössä Ilmatieteen laitoksen kanssa ja tarkentaa mittautulosten perusteella ennen päästön alkamista tehtyjä ennusteita.

Väestön suojelutoimet toteutetaan mahdollisuuksien mukaan ennen radioaktiivisten aineiden saapumista alueelle: varautumisalueella laitostilanteen perusteella ja kauempana säteilytilanne-ennusteiden perusteella.

STUK antaa suosituksia pelastustoiminnan johtajalle siviiliväestöön kohdistuvista suoje-
lu- ja evakuointitoimenpiteistä ja niiden purkamisesta. Samoin STUK antaa suosituksia pelastushenkilöstön suojaustasoista ja muista heitä koskevista toimenpiteistä.

5.2.4 Puolustusvoimat

Puolustusvoimat huolehtii heille annetun tehtävän perusteella lisämittauspartioiden perustamisesta. Puolustusvoimat tekee lentomittauksia STUKin tilanteessa antamien ja omien ohjeidensa mukaisesti. STUK pyytää puolustusvoimia varautumaan lentonäytteenottoon ja/tai laskeuman lentokartoitukseen jo tilanteen uhkavaiheessa.

5.2.5 Rajavartiolaitos

Rajavartiolaitos osallistuu väestön varoittamiseen merialueella, evakuointitehtäviin, säteilymittaustoimintaan, meriliikenteen turvallisuustehtäviin kuten varoittamiseen ja meriliikenteen katkaisemiseen sekä antaa tarvittaessa virka-apua muille viranomaisille.

6 TIEDOTTAMINEN

Väestön suojaamiseen tähtäävät toimenpiteet aloitetaan pelastustoiminnan johtajan määräyksestä heti, kun suositukset ydinvoimalaitoksen valmiusorganisaatiolta tai säteilyturvakeskukselta on saatu. Päätösharkinta perustuu ydinvoimalaitoksen tilaa koskeviin, päästön mahdollisuutta ennakoiviin tietoihin. Viestinnällä ja toimintaohjeilla tuetaan johtamista ja pelastustoimien onnistumista sekä ohjataan väestön toimintaa. Tiedottamisen ja viestinnän tavoitteena on estää ennalta ja minimoida väestölle ja ympäristölle mahdollisesti aiheutuvat säteilyhaitat.

SM:n asetuksen 774/2011 5§ mukaisesti säteilyvaaratilanteessa tosiasiallisesti altistuneelle väestölle on annettava nopeasti ja toistuvasti seuraavia tietoja:

- tiedot vaaratilanteesta ja sen luonteesta (alkuperästä, laajuudesta ja todennäköisestä kehityksestä)
- suojautumisohjeet
- tieto tilanteen vastuuviranomaisesta.

Jos tilannetta edeltää väestön varoittamisvaihe, jolloin suojelutoimia ei vielä tarvita, on annettava säteilyvaaratilanteessa mahdollisesti altistuvalla väestölle jo tämän vaiheen aikana tietoja ja ohjeita, kuten kehoitus seurata radiota ja televisiota sekä muita tiedonvälityskanavia.

Tietoja ja ohjeita on säteilyvaaratilanteessa käytettävissä olevan ajan rajoissa täydennettävä toistamalla perustietoa radioaktiivisuudesta sekä sen vaikutuksista ihmisiin ja ympäristöön.

6.1 Viestintävastuu moniviranomaistehtävässä

Vastuu hätätiedotteen (vaaratiedotteen) antamisesta sekä väestön varoittamisesta on moniviranomaistehtävässä tilanteen yleisjohtamisesta vastaavalla viranomaisella. Säteilyvaaratilanteessa se on pelastustoiminnan johtajalla. Tällöin muiden toimivaltaisten viranomaisten varoitukset ja toimintaohjeet liitetään osaksi pelastustoiminnan johtajan antamaa hätätiedotetta (vaaratiedotetta).

Muun viestinnän koordinointi ja yhteensovittaminen tapahtuu myös pelastustoiminnan johtajan toimesta siten, että kukin viranomainen tiedottaa kuitenkin omista toimistaan.

Tilanteen edellyttämästä valtakunnallisesta ja kansainvälisestä viestinnästä vastaavat valtioneuvoston kanslia, eri ministeriöt hallinnonalallaan ja Säteilyturvakeskus.

Johtovastuun mahdollisesti siirtyessä myös vastuu viestinnän järjestämisestä siirtyy.

Liite 2 (s.50):

Toimijoiden vastuut ja tehtäväjako säteilyonnettomuustilanteen varalle
(myös viestinnällinen vastuujako)

6.2 Viestintä vaaratilanteessa

6.2.1 Häätiedote (13.6.2013 alkaen vaaratiedote)

Häätiedotteen (vaaratiedotteen) tarkoitus on varoittaa vaarallisesta tapahtumasta. Lisäksi sillä annetaan toimintaohjeita.

Häätiedote (vaaratiedote) annetaan, jos tapahtuma aiheuttaa:

- hengen- tai terveysvaaran (mm. vakava ydinvoiman käyttöön liittyvä onnettomuus)
- vaaran merkittävälle omaisuuden vaurioitumiselle tai tuhoutumiselle
- kun vaaratilanne, jonka perusteella vaaratiedote on annettu, on ohi.

Häätiedote (vaaratiedote) tulee antaa sekä suomen- että ruotsinkielellä. Tiedotteen antava viranomainen vastaa tiedotteen ja sen käännöksen sisällön oikeellisuudesta. Häätiedote (vaaratiedote) voidaan antaa myös muilla kielillä.

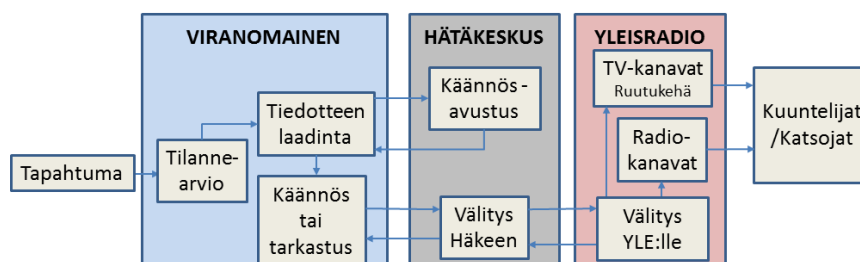
Liite 5 (s.80):
Tiedottamisen teksti- ja puheviestimalleja

6.2.2 Häätiedotteen (13.6.2013 alkaen vaaratiedotteen) välittäminen

Pelastusviranomainen lähettää häätiedotteet (vaaratiedotteen) Hätäkeskuslaitokseen. Hätäkeskuslaitoksen tulee viipymättä välittää häätiedote (vaaratiedote) edelleen Yleisradio Oy:öön.

Häätiedote (vaaratiedote) välitetään väestölle tiedoksi radiossa. Tiedote voidaan lisäksi välittää väestölle tiedoksi televisiossa, jos tiedotteen antava viranomainen niin päättää. Häätiedote (vaaratiedote) välitetään valtakunnallisesti nk. pakkosyötönä, jolloin ne katkaisevat kaikki muut radio- ja televisiolähetykset koko maassa (pl. Ahvenanmaan maakunta).

Häätiedote (vaaratiedote) välitetään väestölle tiedoksi välittömästi.

6.2.3 Yleinen vaaramerkki väestöhälyttimillä

Yleisen vaaramerkin antamisesta määrää pelastustoiminnan johtaja alueella, jossa väestö ydinvoimalaitoksen tai Säteilyturvakeskuksen säteilyasiantuntijoiden arvion mukaan joutuu todennäköisesti onnettomuuden aiheuttamalla säteilylle alttiiksi.

Yleinen vaaramerkki annetaan kiinteillä väestöhälyttimillä ja toistetaan riittävän usein. Yleisen vaaramerkin lisäksi väestöhälyttimillä voidaan antaa puheviestejä.

Väestöhälyttimet voidaan käynnistää Keravan hätäkeskuksesta tai Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskuksesta (Itä-Uudenmaan pelastuslaitosalue) sekä Kuopion hätäkeskuksesta (Kymenlaakson pelastuslaitosalue). Väestöhälyttimet voidaan käynnistää yksitellen tai useamman hälyttimen ryhmänä.

Yleistä vaaramerkkiä täydentävät pelastustoimen ja poliisin miehittämät hälytyspartiot sekä merivartioston veneet. Ne kykenevät antamaan mm. suojautumisohteja väestölle.

Voimalaitoksen valmiusorganisaation päällikkö päättää voimalaitoksen sisähälyttimillä annettavista kuulutuksista ja vaaramerkeistä.

Liite 5 (s.80):

Tiedottamisen teksti- ja puheviestimalleja

Liite 8 (s.106):

Voimalaitos- ja varautumisalueen kartat
(mm. väestöhälyttimet)

6.3 Muu tiedottaminen

6.3.1 Tiedotuspaikat

Pelastustoiminnan johtajalla on pysyvästi varustettu tiedotuspaikka Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen Porvoon pelastusaseman mediakeskuksessa. Mediakeskus perustetaan tilanteen aikana pelastuslaitoksen liikuntasalitiiloihin. Jokaisen organisaation tiedotuspaikka määräytyy kyseisen organisaation viestintäsuunnitelman mukaisesti.

6.3.2 Tiedotusyksikön henkilöstö

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen henkilöstöstä varataan tiedotusyksikön henkilöstö. Henkilöstöä täydennetään tarvittaessa Porvoon kaupungin resursseilla, kuten esimerkiksi tiedottajilla ja kielenkääntäjillä. Tiedotusyksikköä johtaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tiedotuspäällikkö (= päällystöviranhaltija). Tiedotusyksikkö vastaa viestinnän suunnittelusta ja toteutuksesta työjärjestyksen mukaisesti sekä hoitaa tarvittavan viestinnän yhteistoiminnan muiden viranomaisten kanssa. Heidän työpisteensä sijaitsee pelastuslaitoksen tiloissa.

Tiedotusyksikkö valmistelee pelastustoiminnan johtajan määräämät väestölle tarkoitetut hätätiedotteet (vaaratiedotteet) ja muut tiedotteet (esim. suojautumis- ja evakuointiohjeet). Pelastustoiminnan johtaja hyväksyy tiedotteet ennen julkaisua.

Loviisan voimalaitoksen, STUK:n ja pelastustoimien kohteena olevien kuntien viestintäyksiköt toimivat alueen pelastustoimintaa koskevissa asioissa pelastustoiminnan johtajan ohjeiden mukaisesti, vaikka vastaavat viestinnästä muutoin omissa johtamiskoissaan.

6.3.3 Tiedotustilaisuudet

Itä-Uudenmaan pelastusaseman tiedotusyksikkö vastaa alueen tilanteeseen ja pelastustoimintaan liittyvien tiedotustilaisuuksien käytännön järjestelyistä, mediakeskuksen päivystyksestä ja muista viestinnän palveluista.

Ensimmäinen tiedotustilaisuus pyritään toteuttamaan viimeistään kahden tunnin kuluttua tapahtuman alkamisesta. Tiedotustilaisuuksissa jaetaan kunkin viranomaisen laatimaa tiedotusvälineille tarkoitettua julkista kirjallista materiaalia. Tiedotustilaisuuksissa puhutaan tai materiaali tulkitaan suomeksi, ruotsiksi ja englanniksi. Tilaisuudessa mm.

- Pelastustoiminnan johtaja tiedottaa pelastustoimista ja toimintaohjeista
- Loviisan voimalaitos tiedottaa voimalaitoksen tilanteesta ja tilanteen kehityksestä
- Säteilyturvakeskus tiedottaa yleisesti säteilytilanteesta ja – ennusteesta sekä tilanteen turvallisuusmerkityksestä
- Sairaanhoidopiiri tiedottaa säteilyn mahdollisista terveysvaikutuksista yhteistyössä STUK:n kanssa ja niihin liittyvistä ohjeista
- Poliisi tiedottaa poikkeavista liikennejärjestelyistä sekä yleisen järjestyksen ja turvallisuuden toteuttamiseksi päätetyistä asioista

Tarvittaessa paikallista viestintää tuetaan alueellisella ja valtakunnallisella viestinnällä. Keskeistä on koordinoita tiedotustilaisuuksien sisältöä, jaettavaa materiaalia sekä ajoitusta.

6.3.4 Väestön suora neuvonta

Valtioneuvoston kanslian tuella voidaan ottaa käyttöön puhelinpalvelukeskus, joka on tarkoitettu kaikkien hallinnonalojen käyttöön. Aloitteen keskuksen käyttöönotosta tekee kukin ministeriö oman hallinnonalan osalta. Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen ja Säteilyturvakeskuksen internet-sivut ovat tilanteen alkuvaiheessa keskeisellä sijalla. Jokainen organisaatio ylläpitää oman vastuualueensa internet-sivuja, jotka linkitetään toisiinsa. Lisäksi Itä-Uudenmaan pelastuslaitos hyödyntää sosiaalista mediaa (mm. facebook) tiedottamisessa.

6.4 Ennalta annettavat tiedot

SM:n asetuksen 774/2011 4§ mukaisesti ydinlaitoksen toiminnanharjoittajan (haltijan) on yhteistyössä pelastuslaitoksen ja Säteilyturvakeskuksen kanssa tiedotettava ennalta:

- Perustiedot radioaktiivisuudesta ja säteilyn vaikutuksesta ihmiseen ja ympäristöön
- Erilaiset säteilyvaaratilanteet ja niiden vaikutukset väestöön ja ympäristöön
- Väestön hälyttämiseksi, suojelemiseksi ja auttamiseksi säteilyvaaratilanteessa suunnitellut toimenpiteet sekä tiedot näistä toimenpiteistä vastaavista viranomaisista
- Ohjeet väestölle toiminnasta säteilyvaaratilanteessa

Edellä mainitut ohjeet on erillispainoksena jaettu voimalaitoksen varautumisalueella sijaitsevien kiinteistöjen asukkaille. Samaa ohjetta on saatavana alueen kirjastoissa, kunnanvirastossa ja terveyskeskuksissa. Ohjeet päivitetään säännöllisesti vähintään kolmen vuoden välein.

7 SUOJELUTOIMENPITEET

Suojelutoimien toteuttamisen suunnitteluperuste on, että noin neljän tunnin kuluessa pelastustoiminnan johdon päätöksestä saadaan tarvittavat väestön suojelutoimet toteutettua varautumisalueella. Päätöksenteko suojelutoimenpiteistä perustuu ydinvoimalaitoksella vallitsevaan tilanteeseen sekä arvioon sen kehittymisestä ja päästön mahdollisuudesta.

Välittömiä toimenpiteitä ydinvoimalaitoksen varautumisalueella ovat:

- Valmiuden nosto suojelutoimenpiteiden toteuttamiseen, kun ydinvoimalaitoksen valmiusorganisaatio ilmoittaa laitoksen olevan laitoshätätilassa
 - jos on olemassa uhka merkittävälle radioaktiivisten aineiden päästölle ympäristöön.
 - kun ydinvoimalaitoksen valmiusorganisaatio ilmoittaa laitoksen olevan yleishätätilassa
 - mikäli reaktori voi vaurioitua nopeasti tai että sitä yritetään vaurioittaa tahallisesti (riippumatta laitoksen valmiustilanteen luokituksesta).
- Sisälle suojautuminen ja jodiannoksen ottaminen evakuoitavan alueen ulkopuolelta sillä suunnalla, jonne mahdollinen päästö sen tapahduttua ennakoidaan kulkeutuvan
- Sisälle suojautuminen ja jodiannoksen ottaminen, jos evakuointia ei pystytä toteuttamaan

Toimenpiteet väestön suojaamiseksi aloitetaan pelastustoiminnan johtajan määräyksestä. Päätöksen perusteena ovat mm. suositukset Loviisan voimalaitoksen valmiusorganisaatiolta tai Säteilyturvakeskukselta. Suojelutoimenpiteiden käytäntöön panosta ja käytännön järjestelyistä vastaa kuitenkin kukin toimivaltainen viranomainen.

Säteilyturvakeskuksen ohjeessa (VAL 1) ”Suojelutoimet säteilyvaaratilanteen varhaisvaiheessa” on annettu ohjeelliset toimenpidetasot eri suojelutoimille. Ohjeellisella toimenpidetasolla tarkoitetaan suojelutoimen annoskriteeristä johdettua ulkoisen säteilyn annosnopeutta tai muuta suoraan mitattavissa tai arvioitavissa olevaa, säteilytilanteen vakavuutta kuvaavaa suuretta, kuten esimerkiksi laskeuman suuruutta tai aktiivisuuspiitoisuutta. Ohjeellisen toimenpidetason ylittyessä, tai kun sen ennakoidaan ylittyvän, suojelutoimenpide on yleensä tarpeen. Ohjeelliset toimenpidetasot ovat suuntaa antavia, ja säteilyvaaratilanteen aikana olosuhteet huomioon ottaen niitä voi olla tarpeen muuttaa.

Kappale alla	Suojelutoimenpide	Ohjeellinen toimenpidetaso ulkoisena annosnopeutena
7.1	Elintarvikkeiden alkutuotannon suojaaminen	1 mikroSv/h
7.2	Työntekijöiden suojeleminen	1 mikroSv/h
7.3	Lievennetty sisälle suojautuminen	10 mikroSv/h
7.4	Raaka-aineiden ja tuotteiden sekä tuotantolaitosten sisätilojen suojaaminen	10 mikroSv/h
7.5	Elintarvikemyynnin rajoittaminen	10 mikroSv/h
7.6	Joditablettien ottaminen	10 mikroSv/h lapset, 100 mikroSv/h aikuiset
7.7	Sisälle suojautuminen	100 mikroSv/h
7.8	Kulkurajoitukset	100 mikroSv/h
7.9	Evakuointi	Laitostilanteen perusteella tai yli 2 vrk sisälle suojautumista

7.1 Elintarvikkeiden alkutuotannon suojaaminen

Elintarvikkeiden alkutuotantoa ovat mm. maidon- ja munantuotanto, lihakarjan kasvatusta, kalanviljely, kasvisten ja hedelmien sekä viljan ja sienten viljely sekä hunajantuotanto.

Elintarvikkeiden alkutuotannon suojaamiseen tulee ryhtyä mahdollisimman nopeasti. Vaikka ulkoisen säteilyn annosnopeus ei juuri nouse yli normaalin vallitsevan säteilytason, voi elintarvikkeisiin päätyä niin paljon radioaktiivisia aineita, ettei elintarvikkeita saa toimittaa myyntiin.

Kotieläintuotteiden suojaamisessa pyritään ensisijaisesti turvaamaan puhtaan rehun ja juomaveden saanti eläimille. Toimenpiteitä ovat mm.:

- eläinten pitäminen sisällä
- eläinsuojien ilmanvaihdon sulkeminen tai pienentäminen
- pelloilla kasvavan uuden rehun talteenotto
- varastoissa olevan rehun suojaaminen
- viljelysten (myös omatarveviljelyksien) peittäminen

Säteilyvaaratilanteen aikana kerättyä sadevettä eikä pintavettä ei tule käyttää eläinten juomavetenä eikä viljelyksien kasteluun.

Kotieläintuotannon suojaamistoimista vastaa Terveysturvajärjestelmä (Porvoon kaupungin 1. eläinlääkäri / hygieenikko) yhteistyössä Eviran kanssa. Porvoon kaupungin terveydensuojeluyksikkö ryhtyy valvontasuunnitelmansa mukaisesti ottamaan näytteitä alkutuotannon tuotteista maatiloilla sekä peruselintarvikkeista meijereissä, elintarviketehtaissa, myymälöissä, varastoissa jne. Myös karjan rehusta otetaan näytteet.

Talousvettä tutkitaan vedenottamoista ja laajemmilla vaara-alueilla järjestetään jatkuva näytteiden otto vedestä. Alkutuotannon tuotteiden, ensisijaisesti maidon ja puutarhavihannesten tarkastukset tehdään Eviran ohjeiden mukaan.

7.2 Työntekijöiden suojeleminen

Kiireellisten suojelutoimien tekemiseen, onnettomuuden seurausten lieventämiseen sekä muihin välttämättömiin töihin osallistuvat työntekijät voivat altistua säteilylle muuta väestöä enemmän. Raskaana olevalla naisella ei saa teettää onnettomuustilanteessa eikä sen jälkeen toimenpiteitä, jotka aiheuttavat altistumista säteilylle. Työntekijällä tulee olla:

- suoja-asu
- hengityssuojaimet
- tarvittaessa joditabletit

Suojelutoimet tulee järjestää siten, että työntekijöille ei aiheudu tarpeetonta säteilyaltistusta. Annosrajat voidaan ylittää vain välttämättömissä tapauksissa. Ellei kysymys ole ihmishenkien pelastamisesta, kiireellisiin suojelutoimiin osallistuvan työntekijän annos ei saa ylittää 500 milliSv. Suojelutoimiin osallistumisen tulee perustua vapaaehtoisuuteen.

SM:n asetuksen 774/2011 6§ mukaisesti on huolehdittava siitä, että erilaisissa säteilyvaaratilanteissa pelastustehtäviin osallistuvat henkilöt saavat riittävää ja säännöllisesti päivitettyä tietoa osallistumisen terveydelle aiheuttamista vaaroista ja tarvittavista varotoimenpiteistä. Säteilyvaaratilanteessa tietoa tulee täydentää tilanteen vaatimusten mukaisesti. Tarvittaessa heille tulee järjestää koulutusta ja opastusta turvalliseen työhön.

Niille työntekijöille, joiden altistus ylittää 6 milliSv, tulee järjestää mahdollisuus terveystarkastukseen. Yksityiskohtaiset työntekijöiden suojaustoimenpiteet ja ohjeelliset toimenpidetasot on esitetty Säteilyturvakeskuksen ohjeessa (VAL 1) "Suojelutoimet säteilyvaaratilanteen varhaisvaiheessa". Lisäksi liitteen 4 Säteilyvalvontaohjeen kohdassa "säteilymittauspartion toimintaohje" on suojautumisohjeita eri toimenpidetasoille.

Työntekijöiden suojelemisesta sekä siitä, etteivät tilanteessa toimivan henkilöstön sallitut säteilyrajat ylity, vastaa kukin toimija. Kiireellisiä suojelutoimia tekevät työntekijät ovat todennäköisimmin säteilyn käyttöpaikan tai ydinlaitoksen omaa henkilöstöä sekä pelastushenkilöstö, poliisi ja terveydenhuoltohenkilöstö. Asiantuntija-apua työntekijöiden suojaamiseksi antaa STUK ja AVI/Työsuojelu. Lisäksi kalusto- ja materiaaliapua voi saada Loviisan ja Pyhtään terveyskeskuksista.

Liite 4 (s.66):
Säteilyvalvontaohje
(Työntekijöiden suojautumisohjeita kohdassa "säteilymittauspartion toimintaohje")

7.3 Lievennetty sisälle suojautuminen

Sisälle suojautumista lievempi toimenpide on välttää tarpeetonta ulkona oloa. Erityisen tärkeää on rajoittaa lasten ulkona olo minimiin.

Toimenpidevastuu on pelastustoiminnan johtajalla STUK:n suositukseen perustuen.

7.4 Raaka-aineiden ja tuotteiden sekä tuotantolaitosten sisätilojen suojaaminen

Ulkona olevat raaka-ainevarastot ja suojaamattomana olevat tuotteet voivat saastua. Raaka-aineiden suojaamiseen kannattaa ryhtyä aina, kun se on kohtuullisin kustannuksin tarpeeksi nopeasti toteutettavissa. Ulkona ja suojaamattomana olevat raaka-aineet ja tuotteet tulisi peittää ennen radioaktiivisen pilven saapumista, mikäli se on mahdollista. Suojaamattomana olleita aineita tai tuotteita ei pidä käyttää ennen kuin saastumisen taso on todettu.

Pakkauksissa ja suljetuissa tiloissa olevat raaka-aineet ja tuotteet säilyvät puhtaina.

Tuotantolaitosten sekä sisätiloissa olevien raaka-aineiden ja tuotteiden saastuminen vähenee merkittävästi, mikäli näissä tiloissa voidaan pysäyttää ilmanvaihto. Mikäli mahdollista tulee tuotanto keskeyttää siksi aikaa, kunnes ulkoilma on puhdistunut. Tällä toimella vähennetään tilojen ja mahdollisesti tuotteiden saastumista.

Talousveden suojaamiseksi ilmastusta vedenkäsittelynä käytävissä vesilaitoksissa suljetaan ilmanvaihto tai otetaan käyttöön aktiivihiihtisuodattimet.

Toimenpidevastuu terveydensuojelulla (Porvoo kaupungin 1. eläinlääkäri / hygieenikko) sekä Evira:lla STUK:n suosituksiin perustuen.

7.5 Elintarvikemyynnin rajoittaminen

Säteilyvaaratilanteessa voidaan tarvita myös tuotettujen elintarvikkeiden ja luonnontuotteiden väliaikainen myynti- ja käyttökielto alueelle, jossa on tai ennakoitaan tulevan laskeumaa. Väliaikainen myynti- ja käyttökielto voidaan purkaa, kun elintarvikkeiden turvallisuus on varmistettu.

Euroopan yhteisöjen komissio voi määrätä käyttöönotettavaksi ennakkoon vahvistetut elintarvikkeiden ja juomaveden sisältämien radioaktiivisten aineiden pitoisuusrajat. Pitoisuusrajojen alittuessa tuotteiden ja tavaroiden kansainväliselle kaupalle ei ole säteily-suojelullisin perustein rajoituksia.

Ennen kuin mahdollinen komission päätös saatetaan voimaan, on syytä noudattaa kyseisiä pitoisuusrajoja (VAL 2) ja väliaikaisesti saattaa ne kansallisesti voimaan, vaikka tilannetta koskevat tiedot ovat vielä rajalliset. Pitoisuusrajoja noudattamalla pienennetään elintarvikkeiden kautta saatavaa altistusta.

Toimenpidevastuu terveydensuojelulla (Porvoo kaupungin 1. eläinlääkäri / hygieenikko) sekä Evira:lla STUK:n suosituksiin perustuen.

7.6 Joditablettien ottaminen

7.6.1 Joditablettien ottamista koskeva päätöksenteko ja siitä tiedottaminen

Joditablettien ottamista koskevasta suosituksesta päättää STM:n kansliapäällikkö.

Tilanteessa, jossa tarvitaan kiireellisiä toimia väestön suojelemiseksi, on STUK yhteydessä STM:n päivystäjään. Päivystäjä tekee päätöksen STUKin suosituksen nojalla. STUK ilmoittaa joditabletin ottamista koskevan päätöksen pelastustoiminnanjohtajalle ja STM:n päivystäjä hankkii jälkikäteen STM:n kansliapäällikön vahvistuksen päätökselleen.

Suositus joditablettien ottamiseen annetaan pelastustoiminnan johtajan hätä- tai viranomaistiedotteessa (13.6.2013 alkaen vaaratiedotteessa).

Joditablettien ottamista koskeva suositus koskee koko aluetta, missä joditablettien ottamista tarvitaan – riippumatta maantieteellisistä vastuualuerajoista.

7.6.2 Joditablettien saatavuus

Joditablettien saatavuus perustuu ennakoivaan varautumiseen. Yritysten, laitosten, asuintalojen sekä onnettomuustilanteen aikana toimivien tahojen on hankittava joditabletit etukäteen omien tarpeiden (kaikille kiinteistössä oleskeleville) mukaisesti.

Loviisan voimalaitos on jakanut ennalta lähialueellaan (0 – 5 km:n etäisyydellä voimalaitoksesta) sijaitseviin kiinteistöihin joditabletit kaksikielisine käyttö- ja säilytysohjeineen.

Joditabletteja voi ostaa apteekeista. STM on suositellut, että terveyskeskukset pitävät varalla joditabletteja.

7.6.3 Kenelle, miksi ja milloin joditablettien ottaminen on tarpeen

Joditabletin ottaminen on sisätiloihin suojautumista täydentävä toimi. Joditablettien ottamisessa on tärkeää lapsille ja raskaana oleville naisille (lasten ja sikiön kilpirauhaset ovat herkempiä säteilylle kuin aikuisten)

- Mikäli joditabletteja ei ole saatavilla koko väestölle, on huolehdittava niiden jakelusta ensisijaisesti lapsille ja raskaana oleville naisille.
- Joditabletteja ei pidä ottaa, jos on yliherkkä jodille tai henkilöllä on todettu esimerkiksi kilpirauhasen toimintahäiriö tai muu kilpirauhassairaus
- Yli 40-vuotialle joditablettien ottamisesta ei ole merkittävää hyötyä.

Jodin ottamisella voidaan tehokkaasti vähentää radioaktiivisen jodin kerääntymistä kilpirauhaseen. Joditabletti suojaa vain kilpirauhasta eikä vähennä muuta altistusta. Mikäli onnettomuudessa pääsee ilmaan radioaktiivista jodia, kulkeutuu se hengityksen mukana keuhkoihin ja keräytyy kilpirauhaseen. Tällä tavalla kilpirauhanen voi saada huomattavan säteilyannoksen. Säteily lisää kilpirauhassyövän riskiä ja voi ääritapauksessa johtaa kilpirauhasen vajaatoimintaan.

Joditabletin ottamisessa on huomioitava:

- Joditablettien annostuksessa noudatetaan pakkauksen annosteluohjeita
- Yhden jodiannoksen antama suoja kestää yhden vuorokauden ja jatkuu osittain vielä toisen vuorokauden
- Jodiannos tulisi ottaa 1–6 tuntia ennen altistumista radioaktiiviselle jodille, jolloin suoja on täydellinen
- Mikäli radioaktiivinen pilvi on paikkakunnalla yli yhden vuorokauden, tulee harkita jodiannoksen uusimista
- Alle viikon ikäisten vastasyntyneiden jodiannosta ei tule toistaa, koska kilpirauhasen toiminta saattaa häiriintyä.

7.7 Sisälle suojautuminen

Sisälle suojautumisella vähennetään hengitysilmassa olevien radioaktiivisten aineiden joutumista kehoon ja pienennetään ulkoisesta säteilystä aiheutuvaa säteilyannosta.

Suojautuminen normaaleihin sisätiloihin on yleensä riittävä toimenpide muissa säteilyvaaratilanteissa kuin ydinräjäytyksessä.

Sisälle suojautumisessa tulee

- sulkea ilmanvaihto
- tiivistää ovet, ikkunat, ilmanvaihtaukot, takkahormit yms. vastaavat läpiviennit
- pysyä rakennuksen keskiosassa tai kellaritiloissa ja välttää huoneita, joissa on suuria ikkunoita.

Sisälle suojautumista koskeva päätös tulisi tehdä, mikäli mahdollista, noin neljä tuntia ennen suojautumisen alkamista. Tällöin ehditään tiedottaa suojautumistarpeesta ja antaa tarvittavat ohjeet.

Jos päästö jatkuu tai sen ennakkoidaan jatkuvan yli kaksi vuorokautta, voi säteilyaltistuksen pienentämiseksi olla perusteltua evakuoida sisälle suojautunut väestö tai osa siitä onnettomuuspaikan lähialueelta, vaikka radioaktiivisia aineita on edelleen ilmassa. Toimenpiteen toteuttamisen oikea-aikaisuus edellyttää arviota tilanteen kehittymisestä ja säätilan huomioon ottamista ajankohdan valinnassa.

Sisälle suojautumismääräys annetaan yleistä varoitusmerkkiä käyttäen väestöhälyttimillä. Yleistä vaaramerkkiä tulee seurata mahdollisimman nopeasti pelastustoiminnan johtajan antama suojautumismääräys ja – ohje (hätätiedote tai 13.6.2013 alkaen vaaratiedote). Suojautumisohjeita tulee antaa radiossa toistuvasti ja niin kauan kuin väestöä joudutaan pitämään sisätiloissa.

Toimenpidevastuu on pelastustoiminnan johtajalla STUK:n suositukseen perustuen.

7.8 Kulkurajoitukset

Kulkurajoituksilla tarkoitetaan toimia, joilla rajoitetaan pääsyä alueelle muutoin kuin aiwan välttämättömiin tehtäviin tai pääsy alueelle estetään kokonaan. Kulkurajoituksia tarvitaan tilanteissa, joissa radioaktiivisia aineita leviää tai voi levitä laajalle alueelle.

Kulkurajoitukset voivat koskea maa-, vesi- ja ilmaliikennettä sekä satamia ja lentokenttiä.

Pelastustoiminnan johtaja tekee päätöksen eristettävästä tai kulkurajoitusalueesta neuvoteltuaan poliisitoiminnan johtajan kanssa. Ilma- ja meriliikenteen rajoituksista päättävät liikenneviranomaiset. Tarvittaessa STUK antaa suosituksen kulkurajoitusalueesta.

7.9 Evakuointi

Evakuointi toteutetaan ennen radioaktiivisen pilven saapumista alueelle, jos aikaa tähän on riittävästi. Pilven ollessa lähellä aluetta tai jo alueen kohdalla, jolloin hengitysilmassa on radioaktiivisia aineita, ei evakuointia käynnistetä vaan suojaudutaan sisätiloihin siihen asti, kunnes evakuointi voidaan toteuttaa.

Päätöksen evakuoinnin toteuttamisesta tekee pelastustoiminnan johtaja. Hän vastaa evakuointiin liittyvästä väestön varoittamisesta ja toimintaohjeista sekä lisäinformaatiosta. Suosituksen evakuoinnille ja evakuoitavalle alueelle tekee STUK.

Evakuoinnin käytännön toteutuksesta voimalaitoksen **suojavaöhykkeellä ja varautumisalueella** vastaa Loviisan kaupungin teknisen keskuksen johtaja tai hänen sijaisensa. Pelastustoiminnan johtaja päättää **varautumisalueen ulkopuolella** evakuoinnin toteuttamisesta ja antaa siitä käskyn asianomaisten kuntien johtokeskuksille. Evakuoinnin toimeenpanosta vastaa asianomainen kunta.

Evakuoinnilla tarkoitetaan toimenpidettä, jolla väestö siirretään tilapäisesti ja nopeasti pois vaaran uhkaamalta alueelta ja palautetaan takaisin tilanteen niin salliessa. Evakuointi ei koske omaisuutta eikä karjaa.

Evakuointi tulee kyseeseen lähinnä voimalaitoksen suojavaöhykkeellä (0 – 5 km) sekä Loviisan kaupungin Valkon kaupunginosassa. Väestö pyritään onnettomuuden uhkavaiheessa siirtämään pois voimalaitoksen suojavaöhykkeeltä ja Valkon kaupunginosasta ennen mahdollista päästöä. Muussa tapauksessa suojaudutaan sisätiloihin.

Suojavaöhykkeen ulkopuolella olevalla varautumisalueella (5 – 20 km) harkitaan evakuointia, sisälle suojautumista ja joditablettien ottamisesta voimalaitoksen ilmoittamasta valmiusluokasta riippuen.

Liite 6 (s.88):

Loviisan evakuointi- ja kuljetussuunnitelma

8 HARJOITUKSET JA VÄESTÖN KUULEMINEN

Yhteistoimintaharjoitus perustuu pelastuslain (379/2011) 46 §:ään. Sen mukaan valtion ja kunnan viranomaiset, laitokset ja liikelaitokset ovat velvollisia osallistumaan pelastuslaitoksen johdolla pelastustoiminnan suunnitteluun. Pelastuslain 379/2011 48 §:n mukaan pelastuslaitoksen ja toiminnanharjoittajan on huolehdittava yhteistyössä suunnitelmasta tiedottamisesta sekä järjestettävä harjoituksia pelastussuunnitelman toimivuuden varmistamiseksi

8.1 Harjoitus- ja koulutusohjelma

Sisäasianministeriön asetus 406/2011 erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta edellyttää 8§:ssä, että harjoitukset tulee toteuttaa yhteistoiminnassa toiminnanharjoittajan ja pelastustoimintaan osallistuvien muiden viranomaisten kanssa vähintään kerran kolmessa vuodessa. Suunniteltujen harjoitusten lisäksi järjestetään tarpeen mukaan ohjattuja vierailu- ja tutustumiskäyntejä.

Aluehallintoviraston tulee valvoa ja seurata suuronnettomuusharjoitusten valmistelua, toteutusta ja tasoa sekä tarpeen mukaan osallistua niihin.

Harjoitus- ja koulutusohjelma on esitetty taulukossa vuosille 2013–2016.

Kohderyhmä	Aiheet	2013	2014	2015	2016
Johtokeskushenkilöstö	Johtokeskusharjoitus	X	X	X	X
	Valmiusharjoitus	X			X
Pelastustoimi	Palo- ja pelastusharjoitukset voimalaitoksella	X	X	X	X
	Säteilymittauspartion tehtävät	X	X	X	X
	Hälytyspartion tehtävät	X	X	X	X
	Evakuointi		X		X
	Valmiusharjoitus	X			X
Poliisitoimi	Hälytyspartion tehtävät		X		
	Vaara-alueen eristäminen	X		X	X
	Valmiusharjoitus	X			X
Terveystoimi	Joditablettien jakaminen	X		X	X
	Ensiapu ja ensihoito		X		
	Puhdistustoiminta	X		X	X
	Terveysolojen valvonta		X		
	Valmiusharjoitus	X			X
Sosiaalityö	Evakuointi		X		
	Valmiusharjoitus	X			X

Vastuuviranomainen voi suorittaa koko pelastustoiminnan järjestelmää tai sen osia koskevia tarkastuksia ja toimeenpanna harjoituksia siitä etukäteen ilmoittamatta.

8.2 Koulutuksen tavoitteet

Koulutustavoitteena on ylläpitää pelastusviranomaisten valmiuksia säteilyonnettomuustilanteen johtamiseen sekä tekemään yhteistoimintaa eri toimialueiden kesken.

Yhteistoiminnan tulee ulottua myös poliisiin, puolustusvoimiin, merivartiostoon, vapaaehtoihin pelastuspalvelujärjestelmiin ym. Koulutukset on jaettu eri aihealueisiin koulutusohjelman mukaisesti. Ohjelma tehdään joka kolmas vuosi ja kukin toimiala tekee yksityiskohtaisen suunnitelman kerran vuodessa.

8.3 Suunnitelman ylläpito

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos laatii ja päivittää pelastussuunnitelmaa yhdessä eri vastuutahojen kanssa vähintään kolmen vuoden välein. Ennen suunnitelman hyväksymistä se lähetetään lausunnolle Loviisan voimalaitokselle, Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja STUK:lle sekä tarvittaessa muille keskeisille toimijoille. Pelastuslaitoksen tulee toimittaa suunnitelma aluehallintovirastolle arvioitavaksi.

8.4 Väestön kuuleminen

Sisäasianministeriön asetus 406/2011 erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta edellyttää 5§:ssä, että valmisteluvaiheessa pelastuslaitoksen tulee järjestää kuulemistilaisuus sekä asettaa ulkoisen pelastussuunnitelman luonnos julkisesti nähtäväksi. Suunnitelma julistetaan nähtäväksi niiltä osin, kun se ei ole turvaluokituksen III alainen.

Liite 1:

**HÄLYTTÄMISOHJE SÄTEILYONNETTOMUUDEN
VARALTA**

- Hälyttämiskaaviot
- Voimalaitoksen valmiusorganisaatio
- Keravan hätäkeskus
- IUPela tilannekeskus

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7 ja 8)

Liite 2:

**TOIMIJOIDEN VASTUUT JA TEHTÄVÄJAKO
SÄTEILYONNETTOMUUSTILANTEEN VARALLE**

PEL-JOKEN johtoryhmä:

1. Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
 - 1.1 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja
 - 1.2 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävä päällikkö
 - 1.3 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskus
 - 1.4 Kymenlaakson pelastuslaitos
2. Itä-Uudenmaan poliisilaitos
3. Varautumisalueen kunnat (Loviisa ja Pyhtää)
4. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin, Porvoon sairaanhoitoalue
5. Itä-Uudenmaan päivystävä sosiaaliviranomainen (virka-ajan ulkopuolella)
6. Terveysturvakeskus (Porvoon kaupungin 1. eläinlääkäri / hygieenikko)
7. Puolustusvoimat
8. Rajavartiolaitos / Suomenlahden merivartiosto
9. Liikenneviraston edustaja
10. Loviisan voimalaitos
11. Säteilyturvakeskus

Muut toimijat:

12. Sisäasiainministeriö (SM)
13. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)
14. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM)
15. Maa- ja metsätalousministeriö (MMM)
16. Valvira
17. Evira
18. Ilmatieteenlaitos (IL)
19. Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)
20. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-E, ELY-L, ELY-Y)
21. Itä- ja Keski-Uudenmaan sekä Helsingin hätäkeskukset
22. Kuopion hätäkeskus
23. Finavian Oyj aluelennonjohto
24. Kymenlaakson poliisilaitos
25. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lääkintäpäällikkö
26. Kymenlaakson sairaanhoitopiirin Kymenlaakson keskussairaala
27. Ympäristöterveydenhuolto (Loviisan kaupunki, ympäristönsuojelu)
28. Varautumisalueen kuntien (Loviisa ja Pyhtää) sosiaaliviranomaiset
29. Varautumisalueen kuntien (Loviisa, Pyhtää) terveyskeskukset

1.1 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja

Tarvittaessa voi ottaa johtovastuun pelastuspäälliköltä tai päivystävältä päälliköltä.

PEL-JOKEN johtoryhmän puheenjohtaja

- toimii pelastustoiminnan johtokeskuksen johtoryhmän kokousten puheenjohtajana.

1.2 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen päivystävä päällikkö

Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen pelastusjohtaja tai pelastuspäällikkö voi tarvittaessa ottaa johtovastuun päivystävältä päälliköltä.

PEL-JOKEN johtoryhmän varapuheenjohtaja

- Pelastusjohtajan ollessa estyneenä, pelastustoiminnan johtaja toimii PEL-JOKEN johtoryhmän puheenjohtajana.

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- toimia pelastustoiminnan johtajana ja johtaa pelastustoimia varautumisalueella sekä tarvittaessa myös laajemmalla alueella saamiensa toimenpidesuosituksen mukaan
- vastata pelastustoimen tilannekuvan ylläpitämisestä ja toimintojen yhteensovittamisesta
- perustaa pelastustoiminnan johtokeskus (PEL-JOKE) Porvoon pelastusasemalle (varatilana Porvoon kaupungin johtokeskus) sekä määrätä perustettavaksi tarvittavia toiminta-alueen johtoelimia
- pitää SM pelastusosasto ja varautumisalueen kunnat sekä muutkin tahot tietoisena tilanteesta, erityisesti kiireellisiä väestönsuojelutoimia koskevissa päätöksissä
- päättää ja huolehtia suojelutoimenpiteiden toimeenpanosta:
 - väestön varoittamisesta
 - toimintaohjeiden antamisesta
 - operatiivisista toimenpiteistä
 - säteilymittauspartioiden toiminnasta SM:n tai STUK:n määräykseen perustuen
 - ensihoidon avustamisesta
 - alueen eristämisestä, sisälle suojautumisesta, kulkurajoituksista, evakuoinnista ja muista kiireellisistä suojelutoimista
- pitää yhteyttä voimalaitoksen valmiuspäällikköön ja STUK:en tilanteenjohtajaan
- päättää pelastustoiminnan lopettamisesta
- Nimeää ja lähettää yhdys henkilön Loviisan kunnan johtokeskukseen
 - yhteen sovittaa viranomaisten ja yhteisöjen pelastustoimia kunnassa
 - huolehtia tilannetietojen välittämisestä pelastuslaitoksen johtokeskuksen (yhteyspäällikkö) ja kunnan johtokeskuksen välillä
 - huolehtia pelastustoiminnan johtajan antamien käskyjen toteutumisesta kunnassa

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- päättää onnettomuutta, pelastustoimia, väestön hälyttämistä sekä välitöntä neuvontaa ja toimintaohjeita koskevasta viestinnästä
- tiedottaa suojautusmääräyksistä, alueen eristämisestä ja kulkurajoituksista, evakuoinneista ja näihin liittyvistä ohjeista.
- joditablettien ottamisesta (sosiaali- ja terveysministeriön tekemän päätöksen mukaisesti)

- yhteen sovittaa ja koordinoi eri viranomaisten tiedottamista
- pitää SM, Avi, STUK ja vaara-alueen kunnat tietoisena tilanteesta
- järjestää ja pitää tiedotustilaisuuksia yhteistyössä muiden viranomaisten kanssa

1.3 Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen tilannekeskus

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- toimia varautumisalueen johtopaikan viestikeskuksena lukuun ottamatta Pyhtään kuntaa
- toimia hälyttämisohjeen mukaisesti (liite 4)
- varoittaa varautumisalueen kuntien asukkaita, pois lukien Pyhtää, väestöhälyttimillä pelastustoimen johtajan antamien ohjeiden mukaisesti
- toimia pelastustoiminnan johtajan antamien sekä mahdollisesti muiden annettujen ohjeiden mukaisesti
- välittää tarpeelliset onnettomuutta koskevat puhelut johtoryhmän henkilöille
- toimia tarvittaessa puskurina puhelinvaihteessa ja jättää tavalliset puhelut, jotka eivät liity ydinvoimalaitosonnettomuuteen, välittämättä,
- kirjata kaikki ydinvoimalaitosonnettomuutta koskevat tapahtumat tilanepöytäkirjaan,
- vapaavuorosta tulleet päivystäjät toimivat viestittäjinä johtokeskuksessa.

1.4 Kymenlaakson pelastuslaitos

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustaja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - toimii yhteyshenkilönä johtoryhmän ja oman alueensa välillä

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- johtaa pelastustoimintaa omalla pelastuslaitosalueellaan pelastustoimen johtajan antamien ohjeiden mukaisesti
- varmistaa pelastustoiminnan johtajan antamien ja väestön varoittamiseen liittyvien käskyjen toteutuminen pelastuslaitosalueella
- nimetä ja lähettää yhdyshenkilön Pyhtään kunnan johtokeskukseen
 - yhteen sovittaa viranomaisten ja yhteisöjen pelastustoimia kunnassa
 - huolehtia tilannetietojen välittämisestä pelastuslaitoksen johtokeskuksen (yhteyspäällikkö) ja kunnan johtokeskuksen välillä
 - huolehtia pelastustoiminnan johtajan antamien käskyjen toteutumisesta kunnassa

2. Itä-Uudenmaan poliisilaitos

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustaja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - pitää yhteyttä yleisjohtoon ja tarvittaessa kenttä-/ tilannejohtoon.

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- eristää vaara-alue ja huolehtia yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta sekä liikennejärjestelyistä
- vastaa mahdollisesta rikostorjunnasta ja -tutkinnasta
- avustaa tarvittaessa väestön varoittamisessa ja toimintaohjeiden antamisessa
- avustaa tarvittaessa evakuoinnin toimeenpanossa
- tukea tarvittaessa säteilymittaustoimintaa
- ylläpitää toiminnastaan tilannekuvaa ja välittää sitä poliisin organisaatioille

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- poliisijohtoisessa tilanteessa vastaa tiedottamisesta
- yleiseen järjestykseen ja turvallisuuteen liittyvästä viestinnästä
- tilanteen vaikutuksista liikkumiseen ja liikenteeseen
- vastata epäilystä rikoksesta tiedottamisesta
- osallistuu tilannetta johtavan viranomaisen tiedotustilaisuuteen

3. Varautumisalueen kunnat (Loviisa ja Pyhtää)

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää yhteyshenkilö Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen (Loviisa) tai Kymenlaakson pelastuslaitoksen johtokeskukseen (Pyhtää)
 - toimii yhteyshenkilönä PEL-JOKEN ja kunnan johtoryhmän välillä
 - varmistaa tilannekuvan siirtymisen PEL-JOKEsta kunnan johtokeskukseen
 - välittää pelastustoiminnan johtajan antamat tehtävät kunnan johtokeskukselle

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- perustaa kunnan johtokeskus
- lakisääteisten tehtäviensä hoitaminen (myös palveluhankinta)
- ylläpitää toiminnastaan tilannekuvaa ja välittää sitä tarvittaessa PEL-JOKEen
- vastata evakuoinnin käytännön toteutuksesta voimalaitoksen suojavyöhykkeellä ja varautumisalueella
- järjestää onnettomuuteen osalliseksi joutuneiden ja mahdollisen evakuoidun väestön majoitus, muonitus, vaatetus ja muu perushuolto sekä ensiapu
- avustaa tarvittaessa pelastusviranomaisia pelastustoiminnassa antamalla pelastusviranomaisille toimialaansa soveltuvaa asiantuntija-, kalusto- ja materiaaliapua sekä apua pelastushenkilöstön huoltamiseksi
- järjestää psykososiaalista tukea ja palveluja niille, jotka ovat olleet osallisina säteilytilanteessa

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tiedottaa kunnan peruspalveluista sekä niiden järjestämisestä ja turvaamisesta
- tiedottaa (yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon kanssa) paikallisten elintarvikkeiden tai talousveden käytön rajoituksista tai elinympäristöstä aiheutuvista terveyshaitoista

4. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin, Porvoon sairaanhoitoalue

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää ensihoidon ensihoitopäällikkö ja ensihoidon kenttäjohtaja sekä tarvittaessa ensihoidon vastuulääkäri Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastaanottaa lääkintäpäällikön tekemät ilmoitukset ja hälytykset sekä välittää ne edelleen Loviisan seudun terveystieteiden keskukselle
- toimeenpanna perushälytys, mikäli kysymys on yleishätätilasta tai HUS:n lääkintäpäällikön erillisestä määräyksestä
- tarvittaessa toimeenpanna täyshälytys ja perustaa terveydenhuollon johtokeskus
- varmistaa voimalaitoksen valmiustilojen muutoksista edelleen sairaaloille ja terveyskeskuksille
- huolehtia potilaiden puhdistustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta
- vastata psykososiaalisen tuen koordinoinnista alueellaan ja tukea paikallisten kriisiryhmien toimintaa
- johtaa ensihoitoa ja vastata sen järjestelyistä
- on yhteydessä tarvittaviin terveystoimen toimijoihin sekä muihin tarvittaviin viranomaistahoihin

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- osallistuu tilannetta johtavan viranomaisen tiedotustilaisuuteen

5. Itä-Uudenmaan päivystävä sosiaaliviranomainen (virka-ajan ulkopuolella)

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustaja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- ilmoittaa tapahtumasta varautumisalueen kuntien sosiaalitoimille
- johtaa ja koordinoi kuntien sosiaalitoimen tehtäviä omalla vastuualueellaan
- johtaa ja koordinoi muita sosiaalitoimen vastuualueita omalla vastuualueellaan (mm. henkinen huolto)
- perustaa ja ylläpitää evakuoitavalle väestölle tarkoitettuja vastaanotto- ja kokoontumispaikkoja
- huolehtia evakuoitavan väestön majoituksesta, muonituksesta, vaatetuksesta ja muusta hoidosta
- toimii yhteistyöviranomaisena muiden sosiaalitoimen viranomaisten ja kouluviranomaisten kanssa
- huolehtii pelastusorganisaation muonittamisesta.

6. Terveystieteiden suojelu (Porvoon kaupungin 1. eläinlääkäri / hygienikko)

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää yhteyshenkilö Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - toimii yhdyshenkilönä ja tiedottaa ympäristöterveydenhuollon tilasta

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- pitää yhteyttä Itä-Uudenmaan alueen vesilaitoksiin ja elintarvikelaitoksiin
- varautuu antamaan toimialueellaan kiireelliset ohjeet asuntojen ja oleskelutilojen, elintarvikkeiden, kotieläintuotannon ja talousveden suojaamiseksi radioaktiiviselta laskeumalta
- varmistaa, että elinympäristöstä (mm. julkisissa rakennuksissa oleskelu) tai talousveden käytöstä ei aiheudu terveyshaittaa
- aloittaa näytteenotto elintarvikkeista ja elinympäristöstä sekä johtaa näytteenottoa ja laboratoriotyöskentelyä
- kerätä ja välittää tietoa Eviralle ja Valviralle
- akuutin tilanteen päätyttyä antaa tarvittaessa määräyksiä elintarvikkeiden / elinympäristön / sisätilojen puhdistamiseksi tai käytön rajoittamiseksi
- seurata vastuualueensa yhteistoiminnan sujuvuutta ohjaamalla ja arvioimalla tarpeellisten toimenpiteiden toteutumista

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- toimialueellaan säteilyturvakeskuksen ja muiden keskusviranomaisten antamien ohjeiden ja suositusten käytännön soveltamisesta omaan toimialaansa liittyen
- kiireellisistä ohjeistusta asuntojen ja oleskelutilojen, elintarvikkeiden, kotieläintuotannon ja talousveden suojaamiseksi radioaktiiviselta laskeumalta.

7. Puolustusvoimat

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustajan Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - toimii yhteyshenkilönä PEL-JOKEN ja puolustusvoimien välillä

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- osallistua pelastustoimintaan antamalla pelastustoiminnassa tarvittavaa kalustoa, henkilövoimavaroja ja erityisasiantuntijapalveluja
- avustaa:
 - väestön varoittamisessa ja toimintaohjeiden jakamisessa
 - säteilymittauksessa
 - alueen eristämisessä ja vartioinnissa sekä liikenteen ohjauksessa
 - evakuoinnissa ja tilapäismajoitusten järjestämisessä sekä siirretyn tai suojautuneen väestön huollossa
 - henkilöiden ja ajoneuvojen tarkastusmittauksissa ja puhdistuksessa

8. Rajavartiolaitos / Suomenlahden merivartiosto

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustajan lähettäminen Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - toimii yhteyshenkilönä PEL-JOKEN ja merivartioston välillä.
- väestön varoittaminen meri- ja saaristoalueella
- väestön evakuoinnin toimeenpano meri- ja saaristoalueella
- vaara-alueen eristäminen ja meriliikenteen katkaiseminen tilapäisesti
- säteilymittauspartiot toiminta merialueella

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- suojelu- ja evakuointitoimista ja määräyksistä merellä.

9. Liikennevirasto / Helsingin liikennekeskus

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustajan Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- seurata maantie-, rautatie- ja vesiliikenteen sujuvuutta
- estää liikenne vaara-alueelle ja ohjata liikenne turvallisille väylille turvallisuuden niin edellyttäessä
- tiedottaa liikenteen poikkeus- ja häiriötilanteista sekä mahdollisista kulkurajoituksista tie-, rautatie- ja merialueilla
- välittää pelastustoiminnan johtajan ja poliisin antamat liikennettä koskevat toimenpidepyynnöt vastuutahoille
- VTS-viranomaisena (Vessel Trafic Service) sulkea merialue, väylä tai väylän osa sekä varoittaa Suomen aluevesien ulkopuolella liikkuvia aluksia
- ylläpitää liikenteen tilannekuvaa ja välittää sitä mm. liikenne- ja viestintäministeriölle sekä ELY-keskuksille

10. Loviisan voimalaitos

Voimalaitoksen tehtävänä on huolehtia valmiusjärjestelyistä voimalaitoksen alueella ja ylläpitää voimalaitoksen valmiusorganisaatiota valmiussuunnitelmansa mukaisesti. Onnettomuustilanteessa voimalaitoksen valmiusorganisaation tehtävänä on:

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää edustaja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskukseen
 - tulkitsee pelastustoiminnan johtajalle voimalaitokseen liittyvää käsitteistöä ja termistöä,
 - välittää voimalaitoksen valmiuspäällikön toimenpidesuosituksset ja päästöennusteet pelastustoiminnan johtajalle,
 - välittää pelastustoiminnan johtajan antamat käskyt voimalaitokselle,
 - välittää PEL-JOKEN tilannekuvaa voimalaitokselle.

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- tilanteen arviointi ja valmiusluokan määrittäminen
- valmiusorganisaation hälyttäminen
- laitoksen turvallisuudesta huolehtiminen
- voimalaitosalueella olevien henkilöiden turvallisuudesta huolehtiminen mukaan lukien valmiusorganisaatio
- viranomaisten hälyttämisen järjestäminen
- loukkaantuneiden hoidon ja kuljetuksen järjestäminen
- laitoksen teknisen tilan, säteilytilanteen ja radioaktiivisten päästöjen arviointi
- säteilymittausten ja näytteenottojen teettäminen laitoksella, voimalaitosalueella ja suojavyöhykkeellä
- vahinkojen rajoittaminen ja hallinta sekä niiden edellyttämistä korjaustoimenpiteistä päättäminen

- valmiusorganisaation toiminnan laajuudesta päättäminen
- päätös voimalaitosalueella olevien toisen laitousyksiköiden käytön jatkamisesta minimimiehityksellä ja tarvittavasta yhteistoiminnasta sopiminen
- tapahtumien kirjaamisen järjestäminen
- valmiusorganisaation, voimalaitoksen henkilökunnan sekä viranomaisten informointi
- arvio tapahtuman vakavuutta kuvaavasta INES-luokasta kansainvälisellä INES-asteikolla
- uutistiedottamisen järjestäminen
- voimalaitosalueen evakuoinnista määrääminen
- suojavyöhykkeen väestön evakuoinnin ja muiden varautumisalueella suoritettavien suojelutoimenpiteiden suosittaminen pelastusviranomaisille tarvittaessa, kunnes STUK ilmoittaa ottavansa vastuun suositusten antamisesta
- valmiustilanteen purkaminen ja valmiusorganisaation toiminnan lopettaminen

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- voimalaitoksen tilanteesta ja sen kehittymisestä
- onnettomuuden mahdollisista vaikutuksista energian tuotantoon
- osallistuu tilannetta johtavan viranomaisen tiedotustilaisuuteen

11. Säteilyturvakeskus (STUK)

STUK on sosiaali- ja terveysministeriön alainen säteily- ja ydinturvallisuusviranomainen. Onnettomuustilanteessa se seuraa ja arvioi tilannetta ja sen kehittymistä onnettomuuslaitoksella sekä voimalaitoksen valmiusorganisaation toimintaa antaen tarvittaessa ydinturvallisuutta koskevia toimenpidesuosituksia. Säteilyturvakeskus huolehtii myös siitä, että onnettomuudesta ilmoitetaan kotimaisille yhteistyötahoille sekä ulkomaille Suomen tekemien kansainvälisten ja kahdenvälisten sopimusten mukaisesti. Se myös vastaanottaa ulkomailta saapuvat onnettomuusilmoitukset. STUK:n tehtävänä on lisäksi:

PEL-JOKEN johtoryhmän jäsen

- lähettää asiantuntija pelastustoiminnan johtokeskukseen sekä tarvittaessa sisäasiainministeriöön ja Ilmatieteen laitokselle
 - tulkitsee pelastustoiminnan johtajalle säteilyonnettomuuteen liittyvää käsitteistöä ja termistöä,
 - toimii yhteyshenkilönä säteilyturvakeskuksen ja Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskuksen välillä,
 - tulkitsee säteilyturvakeskuksen toimenpidesuosituksia ja niiden perusteet sekä onnettomuustilannetta, säteilymittaustuloksia ja säteilyannosennusteita koskevia tietoja pelastustoiminnan johtajalle

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- muodostaa tilannekuva onnettomuudesta ja säteilytasoista, ylläpitää sitä ja välittää tiedot koti- ja ulkomaisille yhteistyötahoille
- tehdä ennusteet ja arviot tilanteen säteilyturvallisuusmerkityksestä ihmisten, ympäristön ja yhteiskunnan kannalta.
- tehdä ennuste ja arviot tilanteen kehittymisestä, väestön säteilyaltistuksesta ja tilanteen aiheuttamista terveysvaikutuksista
- antaa säteilyasiantuntijana suosituksia pelastustoimintaa johtavalle viranomaiselle suojelutoimista, työturvallisuudesta, evakuoinnista sekä säteilymittaamisesta
- antaa säteilyasiantuntija-apua ja suosituksia muille viranomaisille

- suorittaa osaltaan säteilyn mittausta ja tilannearviointia
- koota mittaustiedot ja tapahtumaa koskevat tekniset tiedot
- huolehtia osaltaan säteilyvalvonnan laboratoriotoiminnasta

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tiedottaa säteilytilanteesta ja sen turvallisuusmerkityksestä
- ilmatieteen laitokselta saamaan tietoon perustuen radioaktiivisten aineiden odotetavissa olevasta leviämisestä ja laskeuman ennusteesta
- tarvittaessa antaa ensimmäisen hätätiedotteen äkillisessä vaaratilanteessa
- osallistuu tilannetta johtavan viranomaisen tiedotustilaisuuteen

12. Sisäasiainministeriö (SM)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- antaa yleiset määräykset ja ohjeet toimenpiteiden suunnittelemiseksi ja yhteensovittamiseksi normaalista poikkeavien säteilytilanteiden varalta (Säteilylaki 592/1991 67 §)
- vastaa valmiuspäällikkökokouksen johtamisesta
- hoitaa säteilyvaaratilanteissa pelastustoimen valtakunnallisten operatiivisten tehtävien koordinaatiota (sisäasiainministeriön pelastusosaston johtoryhmä).
- pitää yhteyttä pelastustoiminnan kannalta keskeisiin ministeriöihin ja keskushallintoon normaalien yhteyskanavien kautta
- seurata onnettomuustilannetta ja luoda edellytyksiä pelastustoiminnalle sekä valvoa pelastuslaitosten toimintaa
- määrätä siirtymisestä ulkoisen säteilyn tehostettuun valvontaan
- ohjata ja yhteen sovittaa tarvittaessa alaistensa sekä pelastus- ja suojaamistoimintaan osallistuvien viranomaisten (poliisi, pelastustoimi, sosiaali- ja terveystoimi, kuljetukset sekä yleinen kunnallishallinto) toimintaa
- määrätä tarvittaessa pelastustoiminnan johtaja (pelastuslaki 379/2011 48 § 2 mom)
- pitää valtioneuvosto ja muu keskushallinto tietoisena tilanteen kehittymisestä ja onnettomuuden vaikutuksista sekä pelastustoiminnan järjestelyistä
- informoida pelastustoimintaan osallistuvia aluehallintoviranomaisia
- pitää yhteyttä tilanteen edellyttämiin ulkomaisiin ja kotimaisiin tahoihin yhteistyössä ulkoasianministeriön kanssa
- huolehtia pelastustoimintaan liittyvän kansainväliseen avun kysymyksistä

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tiedottaa säteilytilanteesta ja toimintalinjoista omalta toimialaltaan
- vastata omasta viestinnästään ja hallinnonalansa viestinnän yhteensovittamisesta (pelastustoimi, poliisi, rajavartiolaitos)
- viestittää tarvittavista tukitoimista
- järjestää tarvittaessa keskushallinnon yhteisiä tiedotustilaisuuksia
- tuottaa viestintämateriaalia ulkomaisen median käyttöön
- huolehtii omasta sidosryhmäviestinnästä (muut viranomaiset, ulkomaiset lähetystöt, kansainväliset järjestöt)

13. Sosiaali- ja terveysministeriö (STM)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastata väestön terveyden ja toimintakyvyn sekä sosiaalisen turvallisuuden säilyttämisestä
- johtaa, valvoo ja ohjeistaa alaistensa laitosten ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimintaa niin, että terveyden- ja sosiaalihuollon perustoiminnot jatkuvat myös säteilyvaaratilanteessa
- aktivoida ministeriön tilannekeskus
- arvioida tilanteen vaikutukset väestön terveyteen ja toimeentuloon asiantuntijalaitosten suositusten ja muiden seikkojen pohjalta sekä tehdä päätökset toimialansa toimenpiteistä
- johtaa ja ohjata säteilylle altistuvien henkilöiden osalta rajoittavien toimenpiteiden tarpeen arviointia sekä niiden vaatimusten asettamista
- antaa määräykset talousveden terveydellisestä laadusta ja sen valvonnasta
- välittää yhteistyössä STUKin kanssa terveydenhuollon henkilökunnalle tietoa tilanteen terveysvaikutuksista
- päättää joditablettien nauttimissuosituksen antamisesta (STM:n kansliapäällikkö tai kiireellisissä tapauksissa STM:n päivystäjä)
- huolehtia joditablettien saatavuudesta, henkilöpuhdistuksesta sekä väestön tutkimisesta ja hoidosta
- antaa tukea ja asiantuntija-apua STUK:n viestintään

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- vastata omasta viestinnästään ja hallinnonalansa viestinnän yhteensovittamisesta
- viestittää säteilytilanteen terveydellisistä vaikutuksista yhteistyössä STUK:n ja muiden toimijoiden kanssa
- ohjeistaa terveydenhuoltoa aluehallintovirastojen kautta
- ohjeistaa talousveden käyttöön liittyvistä rajoituksista, terveyshaittojen ehkäisemiseksi tehtävistä toimenpiteistä sekä tilojen puhdistustarpeista
- viestittää tarvittavista tukitoimista.

14. Liikenne- ja viestintäministeriö (LVM)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastata liikennettä, kuljetuksia ja viestiyhteyksiä koskevista toimista pelastustoiminnan johtajan päätösten mukaisesti
- vastata kulkureittejä koskevista ohjeista tie-, rautatie- ja lentoliikenteelle sekä merenkululle
- vastata viestiyhteyksien toimivuudesta ja ylläpidosta
- varmistaa kuljetusresurssien saatavuuden viranomaisten käyttötarpeisiin

15. Maa- ja metsätalousministeriö (MMM)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- huolehtia, että elintarvikkeiden ja rehujen sallitut radioaktiivisuuden enimmäismäärät saatetaan säädöksillä voimaan
- valmistella elintarvikkeiden toimenpiderajojen (EU-rajat) kansallista käyttöönottoa
- kerätä tiedot vaara-alueen maataloustoiminnasta Maaseutuvirastolta (Mavi)

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- vastata viestinnästä, joka koskee säteilyn mahdollisia vaikutuksia alkutuotantoon sekä tuotantoeläinten suojaamiseen yhteistyössä STUK:n kanssa.

16. Valvira

Valvira on Sosiaali- ja terveysministeriön alainen toimialan lupa- ja valvontavirasto. Viraston tehtävänä on parantaa ohjauksen ja valvonnan keinoin elinympäristön terveysriskien hallintaa sekä oikeusturvan toteutumista ja palvelujen laatua sosiaali- ja terveydenhuollossa.

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- laatia määräyksiä ja ohjeita suojaustoimenpiteistä sekä talousvesi- ja elinympäristönäytteenotosta sekä elinympäristöön liittyvistä mittauksista
- koordinoita näytteenottoa ja mittauksia STUK:n antamien suositusten pohjalta yhteistyössä STM:n kanssa
- tarvittaessa antaa määräyksiä, jotka ovat välttämättömiä terveydellisen haitan poistamiseksi tai sen syntymisen ehkäisemiseksi
- määrätä toimenpiteitä talousveden laadun turvaamiseksi
- ohjata kuntien terveydensuojeluviranomaisten toimintaa AVIn sovittaessa ohjeistusta toimialueellaan

17. Evira

Evira on Maa- ja metsätalousministeriön alainen elintarviketurvallisuusvirasto, joka johtaa ja valvoo elintarkkeisiin ja niiden tuotantoon liittyviä turvallisuusasioita.

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- päättää toimenpiteistä eläinten ja rehujen suojaamiseksi sekä sopii niiden toimeenpanemisesta mm. terveydensuojeluviranomaisten kanssa
- ohjeistaa elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksia (ELY)
- ohjeistaa niiden kuntien elintarvikeviranomaisia ja aluehallintoviranomaisia elintarviketurvallisuuskysymyksissä, joiden alueelle mahdollinen laskeuma ulottuisi
- koordinoi elintarvikenäytteiden keräämisen kuntien kanssa
- asettaa tarvittaessa rajoituksia ja suosituksia elintarvikkeiden käytettävyydelle
- antaa tai ohjaa kuntia tekemään elintarvikelain mukaiset päätökset, mikäli suositukset edellyttävät elintarvike-erien hylkäämistä ja hävittämistä
- antaa rehujen markkinoille saattamista ja käyttöä koskevat määräykset
- informoi muiden maiden elintarvike- ja rehuvalvontaviranomaisia RASFF-hälytysjärjestelmän (Rapid Alert System for Food and Fodder) kautta
- akuutin tilanteen jälkeen ohjeistaa kuntia ja aluehallintoviranomaisia tilanteen seuraamiseksi alueellisesti.

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- johtaa valtakunnallista kriisiviestintää, joka koskee elintarviketurvallisuutta, eläinten hyvinvointia ja rehujen turvallisuutta
- tiedottaa elintarvikkeiden syöntisuosituksista, elintarvikkeiden ja rehujen käyttörajoituksista, kehotuksista eläinten suojaamiseksi sekä niistä saatavien tuotteiden turvallisuuden varmistamiseksi
- tiedottaa elintarvikkeiden käyttörajoitussuosituksista sekä myyntikielloista

18. Ilmatieteen laitoksen (IL)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- antaa säteilyvaaratilanteessa pelastustoiminnassa tarvittavat säätiedot, varoitukset, havainnot ja ennusteet Säteilyturvakeskuksen, pelastusviranomaisten ja muiden asianomaisten viranomaisten käyttöön
- ylläpitää säteilyvaaratilanteen varalta tarvittavaa valmiutta, ml. päivystävän meteorologin yhteystiedot, jolta voidaan pyytää arviota tuulen nopeudesta, leviämisseurannasta ja stabiiliusluokasta yksinkertaisten leviämisenennusteiden laadintaa varten
- tuottaa tarvittaessa mahdollisen päästön kulkeutumisennusteita ja sääarvioita Säteilyturvakeskuksen ja pelastusviranomaisten käyttöön sekä ulkoisen säteilyn valvontajärjestelmään (USVA)
- ylläpitää ilmakehän radioaktiivisuuden tutkimusasemaverkkoa. Verkon hälytyksiä ja mittaustuloksia välitetään tarvittaessa Säteilyturvakeskukselle
- toimittaa Säteilyturvakeskukselle meteorologista asiantuntija-apua mahdollisen päästön kulkeutumisen arvioimiseen

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- osallistuu tilannetta johtavan viranomaisen tiedotustilaisuuteen
- säätilanteesta ja ilmavirtauksista sekä yhteistyössä STUKin kanssa niiden vaikutuksesta mahdolliseen laskeumaan
- välittää taustatietoa sääilmiöistä ja niiden kehittymisestä

19. Etelä-Suomen aluehallintovirasto (AVI)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

Pelastustoimi ja varautuminen

- sovittaa yhteen alueella toimivien viranomaisten toimintaa ja tukea operatiivista toimintaa aloittein ja esityksin toimintaedellytyksien luomiseksi
- Ylläpitää aluehallintoviraston tilannekuvaa
- suorittaa sisäasianministeriön (SM) osoittamia tukitehtäviä

Peruspalvelut, oikeusturva ja luvat

- kartoittaa alueella toimivien viranomaisten toimenpiteitä
- antaa määräyksiä välttämättömien terveyshaittojen poistamiseksi tai niiden syntyminen ehkäisemiseksi
- toteuttaa ohjaavilta viranomaisilta saamia tehtäviä
- toimeenpanna THL:n ja poliisin kanssa oikeuslääkinnän vastuut ja tehtävät
- varmistaa elintarvikkeiden näytteenoton riittävyys sekä antaa tukea ja neuvoa kuntien viranomaisille

Työsuojelu

- valvoo säteilylle altistuvien henkilöiden osalta työturvallisuuden toteutumista

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tukee toimivaltaisia viranomaisia ja tarvittaessa sovittaa yhteen tiedotustoimintaa niiden kesken.
- toimittaa koottua tietoa alueelta ohjaaville ministeriöille, valtion muulle keskushallinnolle ja yhteistyöviranomaisille
- huolehtii alueellisesta tilanteen aikaisesta tiedottamisesta.

- antaa viestinnällistä tukea ja mediaseurantaa ministeriöille
- keskittyy AVIn arvioihin ja johtopäätöksiin alueen tilanteesta, tilanteen kehittymisestä, viranomaisen toiminnasta ja palvelutuotannosta.

20. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-E, ELY-L, ELY-Y)

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- varmistaa elintarvikkeiden näytteenoton riittävyys sekä antaa tukea ja neuvoa kuntien viranomaisille
- turvata alkutuotanto ja tuotteiden laadun varmistaminen (ELY-E)
- huolehtia eläintuotannolle puhdas ravinto sekä varmistaa turvalliset tuotantolosuhteet (ELY-E)
- turvata elinkeinoelämän toimivuus (ELY-E)
- huolehtia ja varmistaa vesihuollon ja vedenhankinnan toimivuus (ELY-Y)
- tukea kuntaa ja antaa asiantuntija-apua radioaktiivisten aineiden jätehuoltoon ja varastointiin (ELY-Y)
- vastaa tarvittavien kuljetuskalustojen (evakuointi, kuljetukset, raivaus, työkoneet) hankintajärjestelyistä sekä polttoaineiden saatavuudesta (ELY-L)
- varatiesuunnitelmien ja niiden ohjausten käyttöönottoaminen sekä tilapäisyhteyksien rakentaminen (ELY-L)
- toteuttaa tieto- ja viestiliikenteen etuoikeusjärjestelyt sekä varmistettujen yhteyksien käyttöönottoaminen (ELY-L)

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tukee viestinnässään toimivaltaisen viranomaisen viestintää.

21. Keravan hätäkeskus

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastaanottaa hätäilmoitukset ja hälyttää pelastusorganisaatio erillisen hälyttämisohjeen mukaisesti (liite 1)
- vastaanottaa ja välittää pelastustoiminnan johtajan antamat viranomaistiedotteet (1.6.2013 alkaen vaaratiedotteet) Yleisradiolle

22. Kuopion hätäkeskus

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastaanottaa hätäilmoitukset ja hälyttää pelastusorganisaatio erillisen hälyttämisohjeen mukaisesti (liite 1)
- varoittaa hätäkeskusalueen (mukaan lukien Pyhtää) asukkaita väestöhälyttimillä pelastustoiminnan johtajan antamien ohjeiden mukaisesti

23. Finavian Oyj aluelennonjohto

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- ohjata ilmaliikenne vaara-alueen ohi tai yli Ilmatieteen laitokselta saadun vaara-aluekuvan perusteella
- rajoittaa tarvittaessa onnettomuusalueen ilmatilan lentoliikennettä
- sulkea ilmatila Liikenteen turvallisuusviraston päätöksellä
- hälyttää ilma-alukset pelastustehtäviin

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- onnettomuuden vaikutuksista ilmaliikenteeseen.

24. Kymenlaakson poliisilaitos

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- eristää vaara-alue ja huolehtia yleisestä järjestyksestä ja turvallisuudesta sekä liikennejärjestelyistä poliisilaitosalueellaan
- avustaa tarvittaessa väestön varoittamisessa ja toimintaohjeiden antamisessa Pyhtään kunnan alueella
- avustaa tarvittaessa evakuoinnin toimeenpanossa poliisilaitosalueellaan
- ylläpitää toiminnastaan tilannekuvaa ja välittää sitä poliisin organisaatioille

25. Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin lääkintäpäällikkö

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastaanottaa hätäkeskuksen tekemät ilmoitukset ja hälytykset laitoshätä- ja yleishätätiloista sekä välittää Porvoon sairaanhoitoaluetta koskevat ilmoitukset ja hälytykset sairaanhoitoalueelle (Porvoon sairaalan päivystyspoliklinikka)
- ottaa yhteyttä HUS:n N-tilanteen asiantuntijoihin
- toimia lääkinnän operatiivisena johtajana HUS:n ja Kymenlaakson sairaanhoitopiirin alueella
- tukea toiminta- tai onnettomuusalueen lääkintäjohtajaa
- vastata lääkinnän potilastiedottamisesta
- vastata kiireellisiin virka-apupyyntöihin
- hälyttää ja informoida tarvittaessa muita HUS-alueen sairaaloita ja alueellisia terveyskeskuksia
- perustaa tarvittaessa johtokeskus Töölön sairaalaan

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- yhteistyössä perusterveydenhuollon kanssa mahdollisesta hoitoon hakeutumisesta (oireet, hoitopaikat, kotihoito-ohjeet).

26. Kymenlaakson sairaanhoitopiirin Kymenlaakson keskussairaala

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- vastaanottaa hätäkeskuksen tekemät ilmoitukset ja hälytykset sekä välittää ne edelleen Pyhtään kunnan terveystieteiskeskukseen
- huolehtia Kymenlaakson sairaanhoitopiirin alueen sairaaloiden ja terveystieteiskeskusten toiminnasta
- vastata psykososiaalisen tuen koordinoinnista alueellaan ja tukea paikallisten kriisiryhmien toimintaa
- varautua säteilylle altistuneiden tai kontaminoitujen potilaiden vastaanottamiseen
- lähettää edustaja Kymenlaakson pelastuslaitoksen johtokeskukseen

27. Ympäristöterveydenhuolto (Loviisan kaupunki, ympäristönsuojelu)

Ympäristöterveydenhuolto on monen ministeriön, sosiaali- ja terveysministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön, maa- ja metsätalousministeriön ja ympäristöministeriön ohjaamaa viranomaistoimintaa, jota kunnat toimeenpanevat. Ylin johto- ja ohjausvastuu on STM:llä. Ympäristöterveydenhuollon rooli korostuu laaja-alaisen säteilytilanteen jälki- ja toipumisvaiheessa. Ympäristöterveydenhuollon tehtäviä säteilyonnettomuudessa ovat:

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- säteilyn terveydellisten haittavaikutusten yleinen arviointi
- säteilyaltistusta rajoittavien toimenpiteiden arviointi
- em. toimenpiteitä koskevien vaatimusten asettaminen
- jätehuollon koordinoinnin ohjaus

Viestintävastuu säteilytilanteessa

- tiedottaa (yhteistyössä kunnan kanssa) paikallisten elintarvikkeiden tai talousveden käytön rajoituksista tai elinympäristöstä aiheutuvista terveyshaitoista

28. Varautumisalueen kuntien (Loviisa ja Pyhtää) sosiaaliviranomaiset

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- johtaa ja koordinoi kuntien sosiaalitoimen tehtäviä omalla vastuualueellaan
- johtaa ja koordinoi muita sosiaalitoimen vastuualueita omalla vastuualueellaan (mm. henkinen huolto)
- lähettää sosiaalitoimen edustaja kunnan johtokeskukseen
- perustaa ja ylläpitää evakuoituvalle väestölle tarkoitettuja vastaanotto- ja kokoon-tumispaikkoja
- huolehtia evakuoitavan väestön majoituksesta, muonituksesta, vaatetuksesta ja muusta huollosta

29. Varautumisalueen kuntien (Loviisa, Pyhtää) terveystieteiskeskukset

Toimintavastuu ja tehtäväjako

- huolehtia potilaiden kontaminaatiomittauksista ja puhdistustoiminnan suunnittelusta ja toteutuksesta
- huolehtia terveystieteiskustasoisten potilaiden hoidosta
- antaa tukea ja asiantuntija-apua pelastustoimiin osallistuvien henkilöiden työturvalli-suuden varmistamiseksi
- huolehtia joditablettien jakamisesta hoidossa oleville potilaille ja henkilökunnalle

Liite 3:

**PEL-JOKEN ESIKUNNAN
TOIMENPIDELISTAU
SÄTEILYONNETTOMUUSTILANTEEN
VARALTA**

(PEL-JOKE tehtäväjaottelu *pelastustoiminnan
johtamisen yleisohjeen 24.5.2010* mukaisesti!)

PELASTUSTOIMINNAN JOHTAJAN TEHTÄVÄT

- ottaa **IU SVP** -puheryhmän käyttöön VIRVE-päätelaitteesta
- ottaa yhteyden Keravan hätäkeskukseen,
- ottaa yhteyden Loviisan voimalaitokseen,
- ottaa yhteyden Säteilyturvakeskukseen,
- määrää PEL-JOKEN johtoryhmän koolle kutsumisesta,
- määrää yhteyden varautumisalueen kuntien johtokeskuksiin,
- päättää sisälle suojautumisesta, joditablettien nauttimisesta ja muista kiireellisistä suojaustoimista,
- käskee laatimaan ohjeita evakuoinnin toteuttamista varten,
- käskee laatimaan viranomaistiedotteita,
- käskee laatimaan tiedotteita hälytyspartioille,
- käskee poliisin sulkemaan vaara-alueen tiet,
- antaa toimialajohtajille lyhyen tilanneselvityksen tapahtumasta,
- käskee laatimaan ennakkolaskelman siirrettävästä väestömäärästä ajoreitteineen,
- käskee laatimaan toimialakohtaiset toimenpidesuositukset,
- tarkistaa, ovatko suunnitelman mukaiset ilmoitukset ja toimenpiteet suoritettu,
- käskee perustamaan tiedotuspaikan tiedotusvälineille,
- käskee laatimaan tarvittaessa virka-apupyynnöt puolustusvoimille, poliisille ja paikalliskunnille
- tarkistaa toimialojen edustajilta seuraavat toimenpiteet:

Tiedotus (pelastuslaitoksen tiedotuspäällikkö)

- onko viranomaistiedote yleisradiolle laadittu?
- onko tiedote viranomaisille laadittu?
- onko ohje varautumisalueen kuntien johtokeskuksille laadittu?
- onko tiedote hätäkeskuksille laadittu?
- onko ohje hälytyspartioille laadittu?
- onko tilanteen kehittymistä varten laadittu tiedotteita valmiiksi?
- onko tiedotuspaikka varattu julkiselle sanalle?
- onko tiedotuspaikan järjestelyt kunnossa?

Pelastus (pelastuslaitoksen operaatiopäällikkö)

- ovatko tarvittavat pelastustoimen resurssit toimintavalmiudessa?
- onko tieto tapahtuneesta lähialueen (Kympe, Helsinki, Päijät-Häme, Keski-Uusimaa) pelastuslaitoksien päivystävällä päällystöllä?
- kuinka monta hälytyspartiota on valmiudessa?
- ovatko henkilökohtaiset suojaruuvit ja mittausvälineet valmiina?
- onko reserviyksiköitä varalla?

Säteilymittaus (säteilymittauspäällikkö)

- kuinka monta säteilymittauspartiota on valmiudessa?
- onko VIRVEN tekstiviestiyhteyksiä testattu säteilyturvakeskuksen tietojärjestelmiin?
- onko yhteys Säteilyturvakeskukseen (esim. IU SATEILY-puheryhmässä)?
- onko USVA- ja FINRI järjestelmät käytössä / seurannassa?
- onko määrättyihin mittausreitteihin muutostarpeita?
- onko manuaalinen säteilymittaus käynnissä voimalaitosalueella?

Poliisi (Itä-Uudenmaan poliisilaitoksen edustaja)

- onko vaara-alueen tiet suljettu?
- onko liikenteenohjaus pääteillä käynnissä?
- onko pyydetty lisäresursseja?
- onko tarvittaessa mahdollisuuksia avustaa väestön varoittamisessa ja evakuoinnissa?
- ovatko henkilökohtaiset suojavarusteet ja mittausvälineet varattuina?

Evakuointi (Loviisan kaupungin edustaja/ Loviisan johtokeskus / teknisen keskuksen johtaja)

- onko evakuoitava alue määritelty?
- onko otettu yhteys Itä-Uudenmaan alueen kuntiin?
- onko evakuoitava väestömäärä luetteloitu?
- ovatko kokoontumispaikat määritelty?
- onko tarvittava kalusto varattu?
- onko ajoreitit määrätty?
- onko vastaanottopaikat määritelty ja onko niihin otettu yhteys?

Huolto (Loviisan kaupungin edustaja / Loviisan johtokeskus)

- onko varauduttu suojaväistetyin väestön muonitukseen, majoitukseen, vaatetukseen, muuhun huoltoon?
- onko oltu yhteydessä vastaanottopaikkoihin?
- onko ajoneuvovaroituksia suoritettu?
- onko huoltohenkilöstöä riittävästi?
- onko tarve virka-apupyynnöön?

Terveystoimi (HUS:n edustaja)

- onko tieto tapahtuneesta kaikilla sitä tarvitsevilla tahoilla?
- onko henkilöstö hälytetty toimintavalmiuteen?
- onko puhdistuspaikat määrätty?
- onko ensiapupaikat määrätty?
- onko ajoneuvoja varattu riittävästi?
- onko henkilöstölle varattu suojavarusteet ja mittausvälineet?
- onko harkittu joditablettien jakoa ja miten?

Meripelastus (Suomenlahden merivartioston edustaja)

- onko yksiköt saatettu toimintavalmiuteen?
- onko viestiyhteydet tarkistettu?
- onko määrätty mittaustulosten viestitys?
- onko partioille laadittu hälyttämisohjeet?
- onko partioille laadittu evakuointiohjeet?

Liite 4:

SÄTEILYVALVONTAOHJE

1 YLEISTÄ

Tämä säteilyvalvontaohje otetaan käyttöön, mikäli pelastustoiminnan johtaja määrää sisä-asianministeriön tai Säteilyturvakeskuksen päätökseen perustuen suorittamaan manuaalista säteilymittaustoimintaa Loviisan voimalaitoksen varautumisalueella.

2 LOVIISAN VOIMALAITOKSEN SÄTEILYNMITTAUSTOIMINTA

Voimalaitoksen valmiusorganisaatio huolehtii säteilymittauksen käytännön järjestelyistä voimalaitosalueella ja suojavyöhykkeellä. Valmiusorganisaatio seuraa säteilyä voimalaitoksen ympäristön säteilymittausjärjestelmällä sekä paikallismittauksilla. Toiminnasta vastaa voimalaitoksen valmiusorganisaatioon kuuluva säteilysuojelujohtaja.

3 PELASTUSLAITOSTEN MITTAUSPARTIOTOIMINTA

Itä-Uudenmaan - ja Kymenlaakson pelastuslaitosten säteilymittauksesta varautumisalueella vastaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen johtokeskuksessa (PEL-JOKE) toimiva **säteilymittauspäällikkö**.

Säteilymittauspartiot välittävät mittaustulokset ensisijaisesti VIRVEN tekstiviesteillä säteilyturvakeskukseen ja toissijaisesti VIRVEN puheviesteinä **IU SATEILY** – puheryhmässä säteilymittauspäällikölle PEL-JOKE:een.

Säteilymittauspartiotoiminta toteutetaan varautumisalueella liikkuvien partioiden (auto/vene) avulla. Loviisan ja Lapinjärven sopimuspalokunnat sekä sivutoimiset palokunnat perustavat yhteensä 13 säteilymittauspartiota. Loviisan partioiden kalusto on sijoitettu Loviisan pelastusasemalle. Muiden partioiden kalusto on sijoitettu mittauspartiopalokuntien omille paloasemille.

Pyhtään ja Siltakylän VPK:t perustavat molemmat yhden mittauspartion. Niiden kalusto on sijoitettu mittauspartiopalokunnan omalle paloasemalle. Kymenlaakson pelastuslaitoksen mittauspartiot käyttävät yhteydenpitoon **KYMPE TOJE** - puheryhmää.

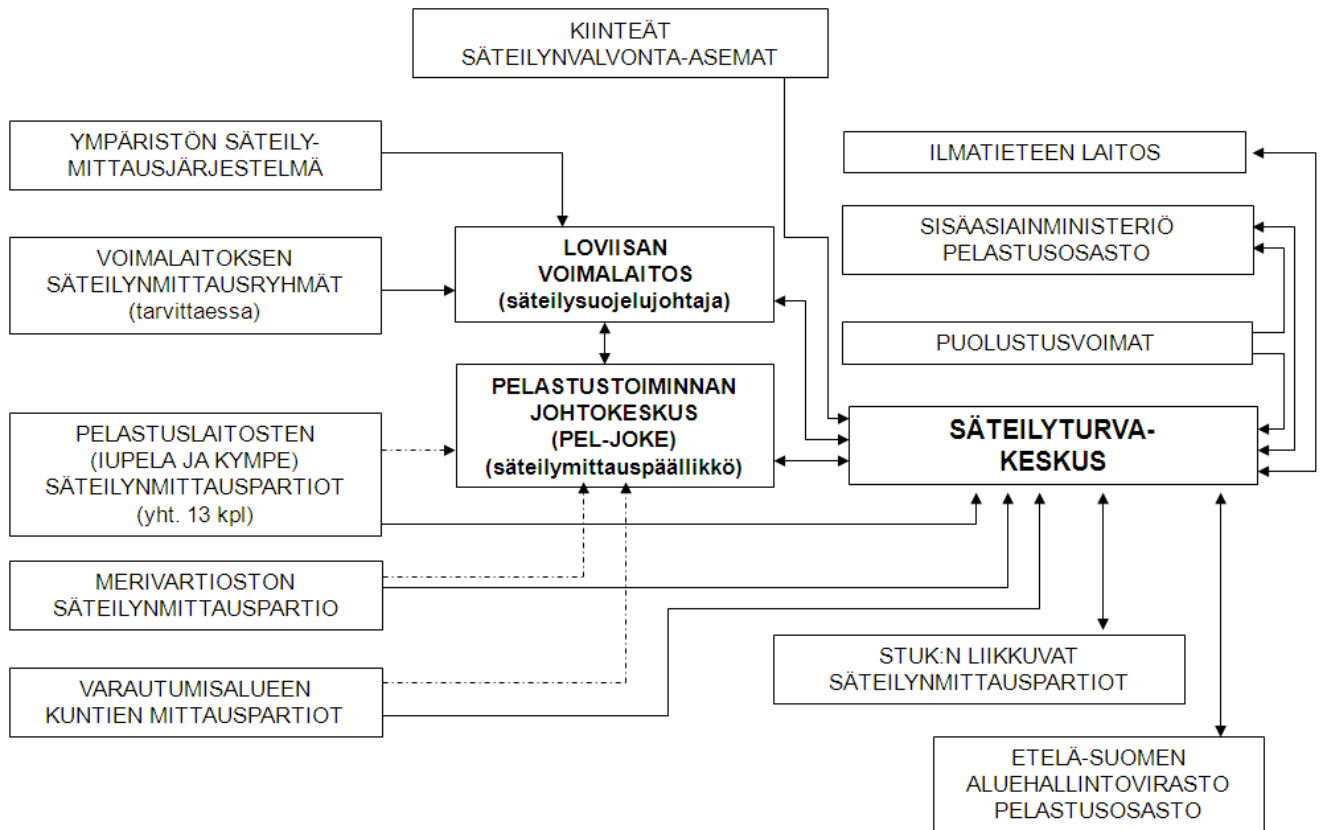
Suojavyöhykkeellä pelastusviranomaiset tekevät mittauksia vain STUKin tai pelastustoiminnan johtajan erillispyynnöstä.

4 KIIINTEÄT SÄTEILYVALVONTA-ASEMAT

Varautumisalueella ja koko maassa on ulkoisen säteilyn automaattinen säteilyvalvontaverkko, jonka hallinnassa käytetään säteilyvalvonnan tietojärjestelmää USVAa. Mittaustuloksia voidaan lukea muun muassa Säteilyturvakeskuksessa, Keravan hätäkeskuksessa, Helsingin hätäkeskuksessa, Sisäasiainministeriössä ja Itä-Uudenmaan - sekä Kymenlaakson pelastuslaitosten johtokeskuksissa sekä Loviisan voimalaitoksella.

Loviisan kaupungin johtokeskuksessa ja Pyhtään paloasemalla on lisäksi jatkuvasti luettavia säteilymittareita.

SÄTEILYMITTAUSKAAVIO

SÄTEILYMITTAUSPARTION MITTAUSPÖYTÄKIRJA

MITTAUSPARTIO					
Partion numero	Partion yksikkötunnus	Mittaaja	Kuljettaja		

ANNOSMITTARI					
Annosmittari	Numero	Alkulukema		Loppulukema	
Mittaaja			mikroSv		mikroSv
Kuljettaja			mikroSv		mikroSv

MITTAUSAIKA JA -REITTI		
Päivämäärä	Lähtöaika	Paluu aika
Ajoreitti		

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7, 8 ja 31)

Yksikkö-tunnus	Mittauspiste (nro)	Mitattu (klo)	Säteilyvoimakkuus	Sade 1 = sataa 0 = ei sada	Tulos ilmoitettu (klo)
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		
			mikroSv		

SÄTEILYMITTAUSPARTION KALUSTO

VAHVUUS 2 henkilöä (kuljettaja/mittaaja)

VARUSTEET Partion lähtöpaikalla (paloasemalla tai merivartioasemalla) tulee partiota varten olla varastossa seuraavat varusteet:

	kpl
• säteilymittauspartioiden toimintaohje	1
• säteilymittari suojakelmulla	1
• annosmittari (kynä)	2
• suojapuku (vähintään sateenpitävä)	2
• suojajalkineet (kumisaappaat)	2
• suojakäsineet	2
• suojanaamari suodattimella	2
• taskulamppu	1
• kirves	1
• säteilymittauspöytäkirja	10
• säteilyvaarakylttejä + tussit	10
• mittauspistekartta	1
• kynä	1
• kello (oma)	1
• joditabletit	1
• teippiä suojapuvun läpivientien tiivistämiseen	1

VIESTIVÄLINEET

- VIRVE-päätelaite
- GSM-puhelin (oman puhelimen käytöstä maksetaan korvaus jälkikäteen)

SÄTEILYMITTAUSPARTIOIDEN TOIMINTAOHJE

1. Hälytyksen saatuaan säteilymittauspartio hakee varusteet lähtöpaikalta ja suorittaa seuraavat toimenpiteet:
 - **säteilymittarin toimintakoe**
 - **annosmittarin nollaus** (jos varaaja on käytettävissä). Alkulukemat merkitään mittauspöytäkirjaan
 - **suojapukuihin ja – jalkineisiin pukeutuminen**; suojakäsineet ja – naamari sekä joditabletit otetaan mukaan (käytetään eri käskystä tai itsenäisesti kohdan 6. ohjeen mukaisesti)
2. Otetaan VIRVELLä yhteys pelastuslaitoksen johtokeskuksessa (PEL-JOKE) työskentelevään **säteilymittauspäällikköön IU SATEILY** – ryhmässä (löytyy puheryhmäkansiosta: Sateily). Vaihtoehtoisesti yhteys otetaan VIRVELLä **IU JOKE** – ryhmässä (kansiossa: IU joke). Säteilymittauspäällikkö antaa tarkemmat ohjeet mittauspartion toiminnasta sekä ennakolta määritellyn ajoreittiin mahdollisesti tehtävistä muutoksista.
3. Eri käskystä haetaan terveyskeskuksesta joditabletteja ympäristön asukkaille jaettavaksi.
4. Liikkeelle lähdettäessä säteilymittari kytketään päälle ja pidetään auton sisällä ikkunan korkeudella. **Mittauksen keston mittauspisteessä on oltava vähintään 5 minuuttia.**
5. Mittaustulokset ilmoitetaan mittauspisteistä säteilymittauspäällikön käskemällä tavalla:

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7, 8 ja 31)

6. Mittauspartion toimenpide- ja suojaustaso-ohjeita:

Säteilyn voimakkuus	Toimenpide
Alle 1 mikroSv/h	Partio ohittaa mittauspaikan pysähtymättä
Yli 1 mikroSv/h	Partio suorittaa mittauksen, merkitsee mittaustuloksen pöytäkirjaan ja ilmoittaa johtopaikalle mittaustuloksen.
10 – 100 mikroSv/h	Partio suorittaa mittauksen, merkitsee mittaustuloksen pöytäkirjaan ja ilmoittaa johtopaikalle mittaustuloksen. – jos annosnopeusmittari on käytössä, ulkoisen säteilyn annosnopeus kirjataan säännöllisin välein, esimerkiksi kerran tunnissa – jos saatavilla on henkilökohtaiset tai ryhmäkohtaiset annosmittarit, niitä käytetään ohjeiden mukaisesti Suojautuminen – työntekijät käyttävät suoja-asua ja hengityssuojaimia ollessaan jo saastuneella tai mahdollisesti saastuvalla alueella – työntekijät ottavat joditabletin, mikäli on mahdollista, että hengitysilmassa on radioaktiivista jodia – työskentelyajat ja paikkatiedot kirjataan mahdollisimman tarkasti
100 – 1 000 mikroSv/h (100 mikroSv/h = 0,1 milliSv/h)	Partio pyytää toimintaohjeita säteilymittauspäälliköltä. Jos hän ei anna lisäohjeita tunnin kuluessa, partio kääntyy takaisin. – jos annosnopeusmittari on käytössä, ulkoisen säteilyn annosnopeus kirjataan säännöllisin välein, esimerkiksi kerran tunnissa – jos saatavilla on henkilökohtaiset tai ryhmäkohtaiset annosmittarit, niitä käytetään ohjeiden mukaisesti Suojautuminen – tilanteen pitkittyessä työntekijöiden kokonaistyöaikaa rajoitetaan tarvittaessa työvuorojärjestelyin. – työntekijät käyttävät suoja-asua ja hengityssuojaimia ollessaan jo saastuneella tai mahdollisesti saastuvalla alueella – työntekijät ottavat joditabletin, mikäli on mahdollista, että hengitysilmassa on radioaktiivista jodia. Huom: Mikäli joditabletti on otettu viimeisen vuorokauden sisällä, ei toista joditablettia pidä ottaa. – työskentelyajat ja paikkatiedot kirjataan mahdollisimman tarkasti <i>Säteilytyöntekijän vuosiannosraja ylittyy 500 tunnissa kun säteilyn voimakkuus on 100 mikroSv/h.</i>
1 000 - 10 000 mikroSv/h (1 000 mikroSv/h = 1 milliSv/h)	Tarve mittauksiin arvioidaan erikseen. Partio pyytää toimintaohjeita säteilymittauspäälliköltä. – jos annosnopeusmittari on käytössä, ulkoisen säteilyn annosnopeus eri työpisteissä kirjataan säännöllisin väliajoin – jos saatavilla on henkilökohtaiset tai ryhmäkohtaiset annosmittarit, niitä käytetään ohjeiden mukaisesti

	Suojautuminen – jo saastuneella tai todennäköisesti saastuvalla alueella oloa rajoitetaan aina, kun se on mahdollista ja kun sillä ei vaaranneta kiireellisten suojelutoimien tekemistä; työntekijät käyttävät suoja-asua ja hengityssuojaimia – työskentelyajat ja paikkatiedot kirjataan mahdollisimman tarkasti – työntekijät ottavat joditabletin, mikäli on mahdollista, että hengitysilmassa on radioaktiivista jodia. Huom: Mikäli joditabletti on otettu viimeisen vuorokauden sisällä, ei toista joditablettia pidä ottaa. – työntekijöiden kokonaistyöaikaa rajoitetaan tarvittaessa työvuorojärjestelyin <i>Huom. Esimerkiksi säteilytilanteen kartoitus ja muu ulkona tehtävä, työntekijöitä altistava mittaustoiminta keskeytetään.</i> <i>Säteilytyöntekijän vuosiannosraja ylittyy 50 tunnissa kun säteilyn voimakkuus on 1000 mikroSv/h.</i>
suurempi kuin 10 000 mikroSv/h (10 000 mikroSv/h = 10 milliSv/h)	Partio hakeutuu suojaan, mikäli mahdollista, säteilypäällikön ohjeiden mukaisesti. Alueella tehdään vain välttämätöntä työtä alueella olevan väestön turvallisuuden varmistamiseksi. – jos annosnopeusmittari on käytössä, ulkoisen säteilyn annosnopeus eri työpisteissä ulkona ja sisätiloissa kirjataan säännöllisin väliajoin – jos saatavilla on henkilökohtaiset tai ryhmäkohtaiset annosmittarit, niitä käytetään ohjeiden mukaisesti. Suojautuminen – työvuoroja rajoitetaan työvuorojärjestelyin; mahdollisuuksien mukaan työntekijän annos pyritään rajoittamaan 20 millisieverttiin vuodessa – työskentelyajat ja paikkatiedot kirjataan mahdollisimman tarkasti – työntekijät käyttävät suoja-asua ja hengityssuojaimia – työntekijät ottavat joditabletin, mikäli on mahdollista, että hengitysilmassa on radioaktiivista jodia. Huom: Mikäli joditabletti on otettu viimeisen vuorokauden sisällä, ei toista joditablettia pidä ottaa. <i>Säteilytyöntekijän vuosiannosraja ylittyy 5 tunnissa.</i>

7. Kun mittauspartio on suorittanut säteilymittauksen kaikissa mittausreitinsä mittauspisteissä asiasta tulee tehdä ilmoitus säteilymittauspäällikölle **IU SATEILY** puheryhmässä
8. Mittaustehtävien päätyttyä mittaus partion tulee tarvittaessa ajaa ensiapu- ja puhdistuspaikalle, jossa suoritetaan ajoneuvon ja varusteiden saastumisen mittaus ja puhdistus.
9. Annosmittarit ja täytetyt mittauspöytäkirjat luovutetaan puhdistuspaikalla.

SÄTEILYMITTAUSPARTIOIDEN MITTAUSPISTEET

Säteilymittauspartioita perustetaan Itä-Uudenmaan ja Kymenlaakson pelastuslaitosalueiden sivutoimista palokunnista sekä sopimuspalokunnista. Lisäksi Suomenlahden merivartioston Kotkan merivartioalue perustaa yhden säteilymittauspartion:

• Hardom VPK	1 maapartio
• Isnäs VPK	1 maapartio ja 1 meripartio
• Lapinjärven palokunta	2 maapartiota
• Liljendal palokunta	1 maapartio
• Lovisa VPK	2 maapartiota
• Ruotsinpyhtään palokunta	1 maapartio
• Sarvisalo VPK	1 maapartio
• Pyhtään VPK	1 maapartio
• Siltakylän VPK	1 maapartio
• Valkon VPK	1 meripartio
• <u>Kotkan merivartioalue</u>	<u>1 meripartio</u>
Yhteensä	14 säteilymittauspartiota

Sivutoimisten tai sopimuspalokuntien toimenpiteet:

Hardom VPK (IU3372)

- perustaa mittauspartion 1 (maa-alue)
- mittauspisteet: 401 – 409

Isnäs VPK (IU367)

- perustaa mittauspartion 2 (maa-alue)
- mittauspisteet: 410 – 421

- perustaa mittauspartion 3 (meri-alue)
- mittauspisteet: 422 – 430

Lapinjärven palokunta (IU757)

- perustaa mittauspartion 4 (maa-alue)
- mittauspisteet: 431 – 437

- perustaa mittauspartion 5 (maa-alue)
- mittauspisteet: 438 – 442

Liljendal palokunta (IU747)

- perustaa säteilymittauspartion 6 (maa-alue)
- mittauspisteet: 443 – 447

Loviisa VPK (IU337)

- perustaa säteilymittauspartion 7 (maa-alue)
- mittauspisteet: 448 – 450

- perustaa säteilymittauspartion 8 (maa-alue)
- mittauspisteet: 451 – 460

Ruotsinpyhtään palokunta (IU737)

- perustaa mittauspartion 10 (maa-alue)
- mittauspisteet: 464 – 473

Sarvisalo VPK (IU351)

- perustaa mittauspartion 11 (maa-alue)
- mittauspisteet: 474 – 482

Valkon VPK (IU3455)

- perustaa mittauspartion 12 (merialue)
- mittauspisteet: 483 – 491

Pyhtään VPK (KY127)

- perustaa mittauspartion 13 (maa-alue)
- mittauspisteet: 805 – 808

Siltakylän VPK (KY137)

- perustaa mittauspartion 14 (maa-alue)
- mittauspisteet: 801 – 804

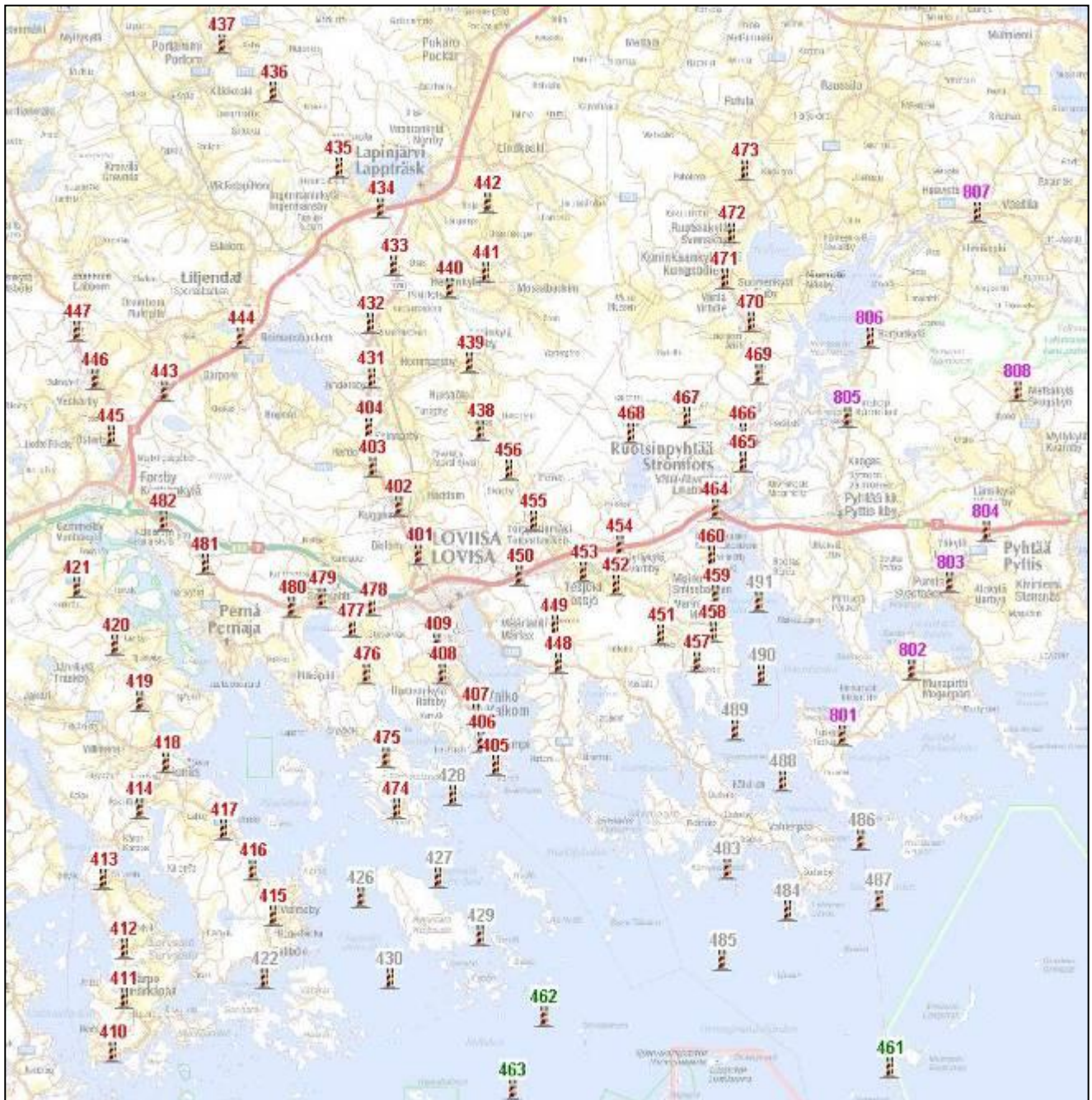
Suomenlahden merivartioston Kotkan merivartioalueen toimenpiteet:

Merivartiosto

- perustaa säteilymittauspartion 9 (merialue)
- mittauspisteet: 461 – 463

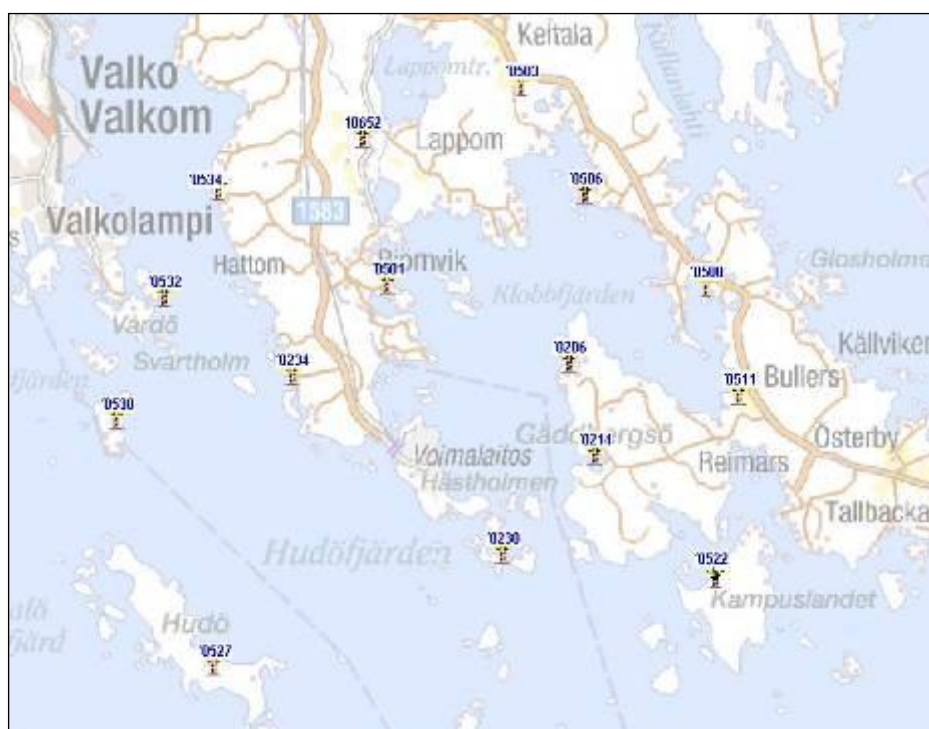
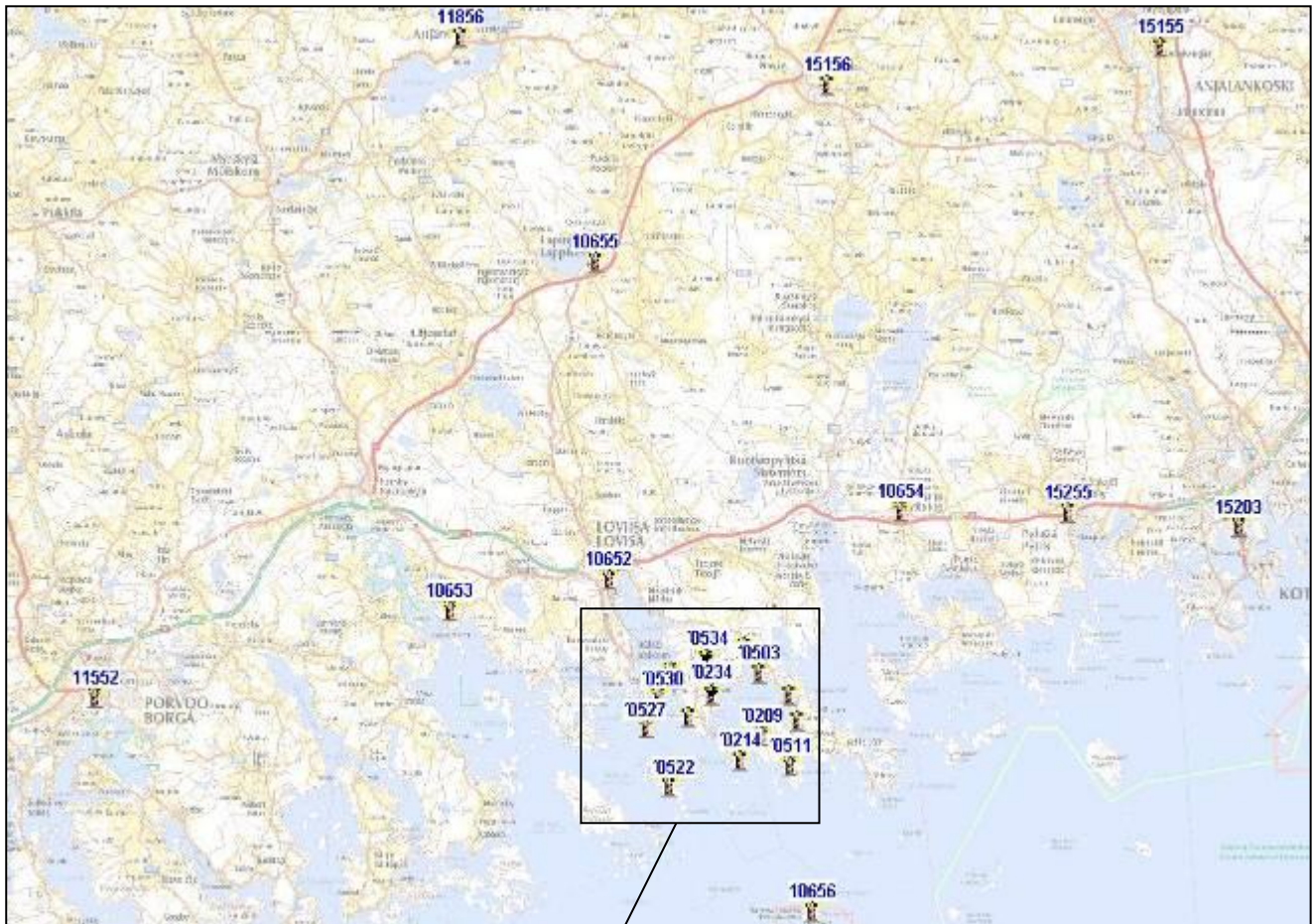
**VARAUTUMISALUEEN MANUAALISESTI SUORITETTAVAN SÄTEILYMITTAUS-
TOIMINNAN MITTAUSPISTEET:**

Punaisella (maa-alue) ja **harmaalla** (meri-alue) merkityt mittauspisteet hoitaa Itä-Uudenmaan pelastuslaitos. **Violetilla** merkityt mittauspisteet hoitaa Kymenlaakson pelastuslaitos ja **vihreällä** Suomenlahden merivartiosto.

**VOIMALAITOKSEN LÄHIALUEEN KIINTEÄN SÄTEILYVALVONTAVERKON AUTO-
MAATTISET MITTAUSASEMAT:**

Kiinteä säteilyvalvontaverkko maalla suojavyöhykkeellä on riittävän tiheä (kuva alla). Mittausparttioiden mittauspisteet on poistettu suojavyöhykkeeltä (0 - 5 km laitokselta) turvallisuussyistä. Suojavyöhykkeellä pelastusviranomaiset tekevät mittauksia vain STUKin tai pelastustoiminnanjohtajan erillispyynnöstä.

Liite 5:

TIEDOTTAMISEN TEKSTI- JA PUHEMALLEJA

- **Hätätiedote (1.6.2013 alkaen Vaaratiedote)**
 - **Väestöhälyttimien puheviesti**
 - **Muu viranomaistiedottaminen**
 - **Suojautumisohjeita väestölle**

VALMIIT OTSIKKOTASOT JA TEKSTIMALLEJA VAARATIEDOTTEeseen SÄTEILYVAARAA JA – ONNETTOMUUTTA VARTEN

Hätätiedote - Nödunderrättelse (1.6.2013 alkaen Vaaratiedote – Varningsmeddelande)

Paikkakunta ja alue – Ortnamn (mitä aluetta tiedote koskee)

Kunta:

Askola
Lapinjärvi – **Lappträsk**
Loviisa – **Lovisa**
Myrskylä – **Mörskom**
Porvoo – **Borgå**
Pukkila
Sipoo – **Sibbo**
Pyhtää – **Pyttis**

Alueet (sektorit)

Tesjoki-Ruotsinpyhtää -
Tessjö-Strömfors
Pyhtää – Munapirtti -
Pyttis-Mogenpört
Söderby – Mustaviiri -
Söderby-Svartviran
Orregrund – Hamnskär -
Orregrund-Hamnskär
Kabböle – Keipsalo -
Kabböle-Kejvsalö
Loviisa –Pernaja -
Lovisa-Pernå

Ilmansuunnat:

Pohjoinen – **Nor**
Koillinen – **Nordost**
Kaakko – **Sydost**
Etelä – **Syd**
Lounas – **Sydväst**
Luode - **Nordväst**

Alue mahdollisimman yksiselitteisesti ja tarkasti - område så entydigt och noggrant som möjligt (katu, alue yms.)

Loviisa, voimalaitos Hästholmen - **Lovisa, Kraftverk Hästholmen**

Tapahtuman ajankohta

Päiväys - **Datum**

Kellonaika - **Tid**

Tapahtuman kuvaus

Säteilyvaaratilanne - **Strålrisksituation**
Liikenneonnettomuus - **Trafikolycka**
Tulipalo - **Brand**
Vuoto - **Läckage**
Räjähdyks - **Explosion**
Romahdus - **Kollaps**

Vaarallisen tapahtuman kuvaus - Beskrivning av farlig händelse:

Terveydelle vaarallista savua ilmassa - **Hälsofarlig rök i luften.**
Terveydelle vaarallista kaasua ilmassa - **Hälsofarlig gas i luften.**
Saastunut juomavesi - **Förorenat dricksvatten.**
Säteilyvaaratilanne ydinvoimalaitoksella – **Strålrisksituation på kärnkraftverket**

Toimintaohjeet väestölle - Instruktioner till allmänheten

Alueen ihmisiä kehoitetaan pysymään sisätiloissa ja sulkemaan ilmanvaihto, sekä odottamaan tiedotetta vaaratilanteen päättymisestä - *Alla i området uppmanas hålla sig inomhus och stänga av ventilationen samt invänta meddelande om att faran är över.*

Alueella liikkumista kehoitetaan välttämään ennen kuin vaaratilanteen päättymisestä on tiedotettu - *Undvik att röra dig i området innan meddelande om att faran är över getts.*

Hätätilanteen sattuessa hakeudu häiriöalueen ulkopuolelle tai lähimmälle terveys-, palo- tai poliisi- asemalle - *I nödsituationer ska man söka sig utanför det berörda området eller vända sig till närmaste hälsocentral, brandstation eller polisstation.*

Vaaratilanteen päättymisestä tiedotetaan - *Meddelande ges om att faran är över.*

Vettä ei saa käyttää - *Vattnet ska inte användas.*

Vaaratiedotteen antava viranomainen - Myndigheten som ger ut varningsmeddelandet

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos – *Räddningsverket i Östra Nyland*

Vaaratiedote annetaan myös televisiossa	Kyllä ☐	Ei ☐
<i>Varningsmeddelandet ges ut också i TV</i>	Ja ☐	Nej ☐

Vaaratiedote toistetaan - *Varningsmeddelandet upprepas:*

VALMIITA PUHEVIESTEJÄ KUULUTETTAVAKSI VÄESTÖHÄLYTTIMIEN PUHE- VIESTINÄ

Aiheeton Hälytys

Suomi: Viranomaiskuulutus: Aiheeton Hälytys, pahoittelemme

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Felaktigt alarm, vi beklagar

Englanti: False alarm: no actions needed

Hälyttimien kokeilu

Suomi: Hälyttimien kokeilu

Ruotsi: Prov alarm

Englanti: Testing sirens

Kaasuvaara

Suomi: Viranomaiskuulutus: Kaasuvaara, siirtykää sisätiloihin ja seuratkaa ohjeita radiosta tai televisiosta

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Gasfara, gå inomhus och följ anvisningar i radio och tv

Englanti: Emergency announcement: Toxic gases in air, go inside and follow orders from radio or television

Säteilyvaara

Suomi: Viranomaiskuulutus: Säteilyvaara, siirtykää sisätiloihin ja seuratkaa ohjeita radiosta tai televisiosta

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Strålningsfara, gå inomhus och följ anvisningar i radio och tv

Englanti: Emergency announcement: Radiation accident, go inside and follow orders from radio or television

Tämä ei ole harjoitus

Suomi: Viranomaiskuulutus: Tämä ei ole harjoitus

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Detta är inte en övning

Englanti: Emergency announcement: This is not an exercise

Tärkeä viranomaistiedote radiossa ja televisiossa

Suomi: Tärkeä viranomaistiedote radiossa ja televisiossa

Ruotsi: Viktigt myndighetsmeddelande i radio och tv

Englanti: Important official announcement on radio and television

Vaara ohi

Suomi: Viranomaiskuulutus: Vaara ohi

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Fara är över

Englanti: Emergency announcement: Situation over, no danger

Vaaratilanne

Suomi: Viranomaiskuulutus: Vaaratilanne, siirtykää sisätiloihin ja seuratkaa ohjeita radiosta tai televisiosta

Ruotsi: Myndighetsanmälan: Fara, gå inomhus och följ anvisningar i radio och tv

Englanti: Emergency announcement: Go inside and follow orders from radio or television

VALMIITA TEKSTIPOHJIA MUUHUN TIEDOTTAMISEEN

Yleisiä

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos suosittelee:

Räddningsverket i Östra Nyland ger följande rekommendationer:

Suojelutoimiin ei tarvitse varautua muualla Suomessa kuin ... alueella.

I andra delar av Finland än området behöver man inte bereda sig på några skyddsåtgärder.

Muualla Suomessa ei ole tarvetta suoja-toimiin.

På andra orter i Finland behövs inga skyddsåtgärder.

Vältä puhelimen käyttöä, jotta linjat eivät tukkeudu. Näin turvaat tärkeät viranomaisyhteydet.

Var god och undvik att använda telefonen så att telefonnätet inte överbelastas. Detta gör det lättare för myndigheterna att få viktiga kontakter.

Loviisan ydinvoimalaitoksen ykkös/kakkosyksikössä on (pvm eli tänään) ollut(sellaisia ja sellaisia teknisiä ongelmia), minkä vuoksiTapahtuma ei aiheuta säteilyvaaraa ympäristölle eikä asukkaille

Vid Lovisa kärnkraftverk och kraftverksenhet nummer ett / nummer två har (datum eller i dag) förekommit (sådana tekniska problem), av vilken orsak Händelsen orsakar inte någon strålningsfara för omgivningen eller för befolkningen i omgivningen.

Tilanne on hallinnassa Loviisan laitoksella. Myös voimalaitoksen henkilöstö jatkaa töitään.

Läget är under kontroll på Lovisa kraftverk. Även kraftverkets personal fortsätter med sitt arbete.

Lähialueen väestö voi toimia täysin normaalisti. Sisälle ei tarvitse suojautua. Joditabletteja ei pidä ottaa turhan takia.

Befolkningen på närområdet kan sköta sina sysslor helt normalt. Man behöver inte ta skydd inomhus.

Man behöver inte äta jodtabletter i onödan.

Ennakoivaa informaatiota

Loviisan ydinvoimalaitoksen ykkös/kakkosyksiköllä on edelleen teknisiä ongelmia, jotka voivat vaikeuttaa reaktorin jälkijäähdytystä. Reaktori on pysäytetty, mutta laitoksen turvallisuutta ei ole vielä pystytty varmistamaan.

Vid Lovisa kärnkraftverk och kraftverksenhet nummer ett / nummer två förekommer fortfarande tekniska problem, som kan försvåra efterkylningen av reaktorn. Reaktorn har stoppats, men anläggningens säkerhet har ännu inte kunnat tryggas.

Tällä hetkellä arvioidaan, että tapahtuma/tekninen häiriö ei aiheuta säteilyvaaraa ympäristön asukkaille. Jos tilanne kuitenkin pahenee, voi laitoksesta päästä ympäristöön jonkin verran radioaktiivisia aineita. Siitä varoitetaan etukäteen ja tarvittaessa annetaan kehoitus suojautua sisätiloihin.

Just nu gör man den bedömningen att händelsen / den tekniska störningen inte orsakar någon strålningsfara för befolkningen i omgivningen. Ifall läget dock skulle förvärras, är det möjligt att radioaktiva ämnen från kraftverket kan komma ut i omgivningen i någon mån. Om detta händer kommer varning att ges på förhand och vid behov kommer man att uppmana befolkningen att ta skydd inomhus.

Jos tilannetta Loviisan ydinvoimalaitoksella ei saada hallintaan, väestöä varoitetaan hyvissä ajoin ennen kuin säteilyn määrä lisääntyy. Varoitus annetaan yleisellä hälytysmerkillä.

Ifall läget vid kärnkraftverket i Lovisa inte kan fås under kontroll, kommer befolkningen att varnas i god tid innan strålningen börjar öka. Varningen ges med allmän alarmsignal.

Loviisan ydinvoimalaitoksella on (tapahtunut jotakin) syntynyt vakava tilanne..., joka saattaa aiheuttaa radioaktiivisten aineiden päästön ympäristöön. Päästö alkaa aikaisintaan kello , ja radioaktiivinen pilvi kulkeutuu tuulen mukana.... Ihmisten on syytä suojautua, jotta altistuminen säteilylle jää mahdollisimman vähäiseksi.

På Lovisa kärnkraftverk har (någonting hänt) uppstått en allvarlig situation..., som kan leda till ett utsläpp av radioaktiva ämnen i omgivningen. Utsläppet börjar tidigast klockan ... , och det radioaktiva molnet rör sig med vinden.... Människorna har skäl att ta skydd, så att de utsätts för så litet strålning som möjligt.

Lisätietoja

Lisätietoja tilanteesta saat radiosta ja televisiosta. Yleisiä ohjeita vaaratilanteiden varalle on myös puhelinluettelon sivulla 5.

Mera uppgifter om läget kommer att ges av radion och televisionen. Allmänna anvisningar när du hotas av fara finns i telefonkatalogen på sidan 5.

Lisätietoja tilanteesta saat radion ja TV:n uutislähetysistä sekä teksti-TV:n sivulta 867.

Mera uppgifter om läget kommer att ges i radions och televisionens nyhetssändningar samt i text-TV på sidan 867.

Vältä puhelimen käyttöä, jotta linjat eivät tukkeudu. Näin turvaat tärkeät viranomaisyhteydet. Lisätietoja tilanteesta saat radiosta ja televisiosta. Yleisiä ohjeita vaaratilanteiden varalle on myös puhelinluettelon sivulla 5.

Var god undvik att använda telefonen, så att linjerna inte blir överbelastade. På det sättet tryggar du att myndigheternas viktiga kontakter fungerar. Mera uppgifter om läget får du i radio och television. Allmänna anvisningar när fara hotar finns även i telefonkatalogen på sidan 5.

VALMIITA SUOJAUTUMISOHJEITA MUUHUN TIEDOTTAMISEEN

Elintarvikkeiden alkutuotannon suojaaminen (kappale 6.1)

... kuntien alueella on suojattava heti kotieläimet sekä niiden rehu ja juomavesi. Myös kasvihuoneiden ilmastointi tulee sulkea.

På ... kommuners område skall husdjuren genast skyddas och djurens foder och dricksvatten skall också skyddas. Drivhusens ventilation skall även stängas av.

Jos asut ... alueella, varaudu siirtämään myös karja sisälle sekä suojaamaan eläinten rehu ja juomavesi. Myös kasvihuoneiden ilmastointi pitää sulkea.

Om du bor på området ..., gör dig då beredd att flytta boskapen inomhus samt beredd att skydda djurens foder och dricksvatten. Även ventilationen i drivhus bör stängas av.

Raaka-aineiden ja tuotteiden sekä tuotantolaitosten sisätilojen suojaaminen (kappale 6.4)

Suojaa heti ... alueella kotieläimet sekä niiden rehu ja juomavesi. Sulje myös kasvihuoneiden ilmastointi.

På området ... skall husdjuren genast skyddas och djurens foder och dricksvatten skall också skyddas. Drivhusens ventilation skall även stängas av.

Varautuminen joditablettien ottamiseen (kappale 6.6)

Jos oletkuntien alueella, ota joditabletit esille. Jodia ei pidä kuitenkaan nauttia ennen viranomaisten kehotusta. Jos joditabletteja ei ole, kuuntele viranomaisten ohjeita niiden hankkimisesta. Tablettien nauttimista tärkeämpää on pysyä vaaratilanteen aikana sisällä.

Om du befinner dig på kommuners område, skall du ta fram jodtabletter. Jodtabletterna får dock inte ätas förrän myndigheterna uppmanar dig att ta dem. Om du inte har några jodtabletter, lyssna då på myndigheternas anvisningar om hur du kan skaffa dig jodtabletter. I en farlig situation är det viktigare att du håller dig inomhus än att du beger dig utomhus för att skaffa jodtabletter.

Joditablettien ottaminen (kappale 6.6)

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos kehottaa, että ihmiset ottavat ... alueella joditabletin klo Aikuiset ottavat yhden tabletin ja 3 - 12-vuotiaat lapset ½ tablettia. Yhden kuukauden – kolmen vuoden ikäisille lapsille annetaan 1/4 joditablettia ja alle kuukauden ikäisille 1/8 tablettia. Jos olet sairastanut kilpirauhastautia tai tiedät olevasi jodille yliherkkä, älä ota tablettia. Joditabletti suojaa ainoastaan kilpirauhasta. Se ei suojaa muulla tavoin säteilyltä. Älä lähde hakemaan joditabletteja, jos joudut menemään ulos.

Räddningsverket i Östra Nyland uppmanar dessutom människorna på området ... att omedelbart äta en jodtablett. Vuxna skall ta en tablett och 3 - 12-åriga barn skall ta 1/2 tablett. Spädbarn mellan 1 månad och 3 år skall äta 1/4 tablett och spädbarn under 1 månad 1/8 tablett. Om du har haft en sköldkörtelsjukdom eller om du vet att du är allergisk mot jod skall du inte ta någon tablett. Jodtabletten skyddar endast sköldkörteln. På något annat sätt skyddar den inte mot strålningen. Gå inte efter jodtabletter om det betyder att du måste gå ut.

Varautuminen sisälle suojautumiseen (kappale 6.7)

Loviisan ydinvoimalaitoksella tapahtunut onnettomuus on aiheuttanut radioaktiivisten aineiden päästön ympäristöön. Päästö alkoi kello ... Radioaktiivinen pilvi kulkeutuu ... suuntaan. Säteilyn määrä on lisääntynyt laitoksen lähialueilla, mutta ei kuitenkaan niin paljon, että se aiheuttaisi terveydelle äkillisen vaaran. Säteilyltä tulee suojautua, jotta altistuminen jää mahdollisimman vähäiseksi.

Den olycka som inträffat på Lovisa kärnkraftverk har orsakat att radioaktiva ämnen släppts ut i omgivningen. Utsläppet började kl Ett radioaktivt moln rör sig i riktningen Strålningen har ökat på kraftverkets närområde, med ökningen är dock inte så stor, att den skulle orsaka en omedelbar fara för hälsan. Man bör skydda sig mot strålningen, så att dosen blir så liten som möjligt.

Jos olet allekilometrin etäisyydellä Loviisan laitoksesta, varmista, miten ovet, ikkunat, tuuletusaukot ja ilmastointi suljetaan mahdollisimman tiiviisti.

Om du bor på mindre än ... kilometers avstånd från kraftverket i Lovisa, kontrollera då att dörrar, fönster, ventilationsöppningar och ventilationen kan stängas till så tätt som möjligt.

Jos olet ... alueella, suojaudu sisälle kello ... noin ... tunnin ajaksi. Sulje ilmanvaihto sekä ovet, ikkunat ja tuuletusaukot mahdollisimman tiiviisti. Sisällä voi toimia tavalliseen tapaan. Elintarvikkeita ja vettä voi käyttää normaalisti. Jos vaaratilanteen aikana on pakko käydä ulkona, käytä hengityssuojainta ja suojavaatetusta. Palaa sisälle mahdollisimman nopeasti.

Om du befinner dig på området ..., ta då skydd inomhus klockan ... i cirka ... timmars tid. Stäng luftväxling, dörrar, fönster och ventilationsöppningar så tätt som möjligt. Inomhus kan man vistas som vanligt. Livsmedel och vatten kan användas som vanligt. Om det är nödvändigt att gå ut trots faran, använd då andningsskydd och skyddande kläder. Kom tillbaka in i huset så snabbt som möjligt.

... alueella/kunnissa ihmisten tulisi varautua siihen, että he suojautuvat sisälle kello ... alkaen ... tunnin ajaksi. Ovet, ikkunat ja tuuletusaukot suljetaan tarvittaessa mahdollisimman tiiviisti. Elintarvikkeita ja vettä voi käyttää normaalisti. Jos vaaratilanteen aikana on pakko mennä ulos, käytä suojavaatetusta ja hengityssuojainta. Palaa sisälle mahdollisimman nopeasti.

På området / i kommunen bör människorna vara beredda på att ta skydd inomhus från och med klockan ... och under ... timmars tid. Dörrar, fönster och ventilationsöppningar skall vid behov stängas så tättslutande som möjligt. Om du måste gå ut medan det farliga läget pågår, använd då skyddskläder och andningsskydd. Kom tillbaka in i huset så fort som möjligt.

Evakuointi (kappale 6.9)

Itä-Uudenmaan pelastuslaitos suosittelee, että ... alueen/kuntien asukkaat siirtyvät väliaikaisesti... (jonnekin). Vaara-alueelta pitäisi poistua kello....mennessä. Matka ...(johonkin)... tulisi tehdä ensisijaisesti omilla autoilla perheittäin tai ryhmittäin. Lisäohjeita annetaan radiossa ja televisiossa.

Räddningsverket i Östra Nyland rekommenderar, att befolkningen på området / i kommunen Tillfälligt skall förflytta sig... (någonstans). Man bör avlägsna sig från det farliga området senast klockan Resan ... (någonstans) ... bör i första hand företas med egna bilar familjevis eller gruppvis. Mera anvisningar kommer att ges i radio och television.

Liite 6:

LOVIISAN EVAKUOINTI- JA KULJETUSSUUNNITELMA

1 YLEISTÄ

Väestöä suojataan säteilyonnettomuudessa ensisijaisesti siirtymällä sisätiloihin, jonka jälkeen noudatetaan viranomaisen antamia ohjeita tai evakuoimalla väestö vaaraa aiheuttavalta alueelta.

Evakuoinneilla tarkoitetaan viranomaisten johdolla tapahtuvaa väestön tai sen osan siirtämistä pois vaaran uhkaamalta alueelta ja sijoittamista turvalliselle alueelle.

2 EVAKUOINNIN JOHTAMINEN

Pelastustoiminnan johtaja vastaa evakuoinnista ja antaa käskyn sen toteuttamisesta.

3 EVAKUOINNIN TOTEUTTAMINEN

Evakuoinnin käytännön toteutuksesta vastaa Loviisan kaupungin teknisen keskuksen johtaja tai hänen sijaisensa.

Evakuoitava väestö kootaan kokoontumiskeskuksiin (katso kohta 11).

Evakuoitavan väestön kuljetustoimia varten Loviisan kaupungin teknisen keskuksen johtaja tai hänen sijaisensa nimeää omasta organisaatiostaan kuljetuspäällikön.

Pelastustoiminnan johtaja vastaa siitä, että omatoimisesti evakuoituva väestö (arviolta noin 80 % evakuoitavasta väestöstä) saa tiedon yleisen tiedottamisen kautta (häätiedote / vaara-tiedote) siitä vastaanottokeskuksesta, johon heillä on mahdollisuus mennä, sekä turvallisesta poistumissuunnasta.

4 EVAKUOITAVA ALUE

Evakuoitava-alue käsittää ensisijaisesti suojavyöhykkeellä (0 – 5 km:n etäisyydellä voimalaitokselta) sekä Valkon kaupunginosassa olevan väestön.

Suojavyöhykkeen ulkopuolella, varautumisalueella (5 – 20 km etäisyydellä voimalaitokselta) evakuointi voi olla tarpeen ja toteutetaan tällöin annettujen suositusten ja tarpeiden mukaisesti.

5 VÄESTÖN HÄLYTTÄMINEN JA TIEDOTTAMINEN

Pelastustoiminnan johtaja määrää väestön hälyttämisestä. Hälyttäminen suoritetaan kiinteillä väestöhälyttimillä tai liikkuvien hälytyspartioiden avulla.

Pelastustoiminnan johtaja vastaa väestön tiedottamisesta eri viranomaistiedotteita hyväksikäyttäen.

6 EVAKUOITAVIEN LUKUMÄÄRÄT

Varautumisalueella (20km) asuu yhteensä 12 423 vakituista asukasta, joista suojavyöhyke-alueella (5km) asuu 44 vakituista asukasta. Lomarakennuksia varautumisalueella ja suojavyöhykkeellä on yhteensä 3054 rakennusta. (Lähde vrk-tietoaaineisto 2011). Henkilömäärien tarkempi sijoittuminen on esitetty liitteen 8 varautumisalueen kartoissa.

Valkon alueella asuu vakinaisesti ja ympärivuotisesti noin 1 100 henkilöä.

Väestö on jakaantunut kunnissa alla olevan taulukon mukaisesti. Asukasmäärä- ja ikäkaumat varautumisaluesektoreittain on esitetty liitteessä 8 olevissa teemakartoissa. Evakuoitava väestö siirretään ensin kokoontumiskeskuksiin, joihin väestö kerätään oman kunnan alueelta. Valkon alueella kuljetusta tarvitsevia arvioidaan olevan 220 henkilöä (= 20 % 1100 asukkaasta)

Kunta	Väestö	Evakuoitava väestö	Omilla autoilla 80 %	Viranomaisten järjestämä kuljetus
Loviisa	14 100	14 100	11280	2820
Pyhtää	5 200	5 200	4160	1040
Yhteensä	19 300	19 300	15 440	3 860
Vapaa-ajan asukkaat	Enintään 10 000		Enintään 10 000	-

6.1 Erityiskohteet Valkon alueella

Valkon alueen erityiskohteissa kuljetusta tarvitsevia on seuraavasti:

Erityiskohteet	Puhelin	Asukas / potilas	Henkilöstö	Yhteensä	Linja-autotarve
Valkon koulu, Pitkäniityntie 62, Loviisa	019-555 742	80	12	92	2
Valkon päiväkot, Valkolammentie 29, Loviisa	019-555 354	65	12	77	2
Valkon Kartano Oy, Repolantie 5-7, Loviisa	019-517 2750	38		38	2
Valkon Hoitokoti Oy, Suosilmäntie 8	019-517 2700	30	30	60	1
Valkon Eläkeläistalot		16		16	1

7 EVAKUOINNIN TOTEUTTAMINEN

Evakuointi toteutetaan ennen radioaktiivisten aineiden päästöä ympäristöön tai välittömästi radioaktiivisen pilven ylikulun jälkeen. Pilven ollessa kohdalla suojaudutaan sisätiloihin.

Toimintaohjeet ja lisäinformaatio annetaan väestölle viranomaistiedotteiden (vaaratiedotteen) muodossa. Tuolloin ne luetaan yleisradion radiokanavilla ja julkaistaan [teksti-tv-sivulla 866](#).

8 EVAKUOINTIHENKILÖSTÖ

Evakuoinnissa tarvittava henkilöstö muodostetaan varautumisalueen kuntien henkilöstöstä. Tarvittaessa Itä-Uudenmaan pelastuslaitoksen sopimuspalkokunnat voidaan määrätä avustamaan evakuoinnissa. Lisäapua saadaan tarvittaessa poliisilta, puolustusvoimilta ja rajavartiolaitokselta.

9 KOKOONTUMISPAIKAT

Kokoontumispaikka on paikka, johon lähialueen evakuoitava väestö kokoontuu evakuointimääräyksen saatuaan.

Valkon alueella kokoontumispaikkana toimii Valkon monitoimitalo, osoitteessa Pitkäniityntie 62.

Merialueella olevat veneilijät ohjataan turvalliseen poistumissuuntaan.

10 KOKOONTUMISKESKUKSET

Kokoontumiskeskus on paikka, jossa useamman kokoontumisalueen evakuoitava väestö rekisteröidään ja josta se kootusti siirretään pois evakuoitavalta alueelta vastaanottavalle turvalliselle alueelle. Kokoontumiskeskusten huollosta vastaavat kuntien johtokeskukset (sosiaali- ja kouluviranomaiset) omilla alueillaan. Evakuoitavalle väestölle kunnat varaavat joditabletteja.

Suojavyöhykkeellä (0 - 5 km etäisyydellä voimalaitokselta) ei ole kokoontumiskeskuksia ja sen alueen väestö kootaan Loviisan Amistoon (osoite: Johtajantie 12).

Kokoontumiskeskukset varautumisalueella (5 - 20 km etäisyydellä voimalaitokselta):

Kokoontumiskeskus	Osoite
Amisto Loviisa	Johtajantie 12, 07900 Loviisa
Solbacka Isnäs	Edöntie 38, 07750 Isnäs
Maamiesseurantalo Ruotsinkylä	Elimäentie 1520, 07990 Ruotsinkylä
Tesjoki suomalainen koulu	Tavastantie 10, 07955 Tesjoki
Huutjärven koulu Pyhtää	Huutjärventie 56, 49210 Huutjärvi
Heinlahden nuorisoseuran talo	Alatie 117, 49200 Heinlahti
Hirvikosken koulu	Harjuntie 1631 A, 49290 Vastila

Suur- Ahvenkosken koulu	Pyhtäänkuja 1, 49270 Pyhtää
Purolan entinen koulu	Purolantie, 49240 Purola

11 KULJETUSTOIMINTA

Evakuoitavan väestön kuljetusten organisoinnista ja koordinoinnista voimalaitoksen suojavyöhykkeellä ja varautumisalueella vastaa Loviisan kaupungin teknisen keskuksen johtajan tai hänen sijaisensa nimeä kuljetuspäällikkö.

Evakuoitavan väestön kuljetusta suunniteltaessa tulee huomioida, että laskennallisesti 80 % evakuoitavasta väestöstä poistuu alueelta omilla ajoneuvoillaan. Muut evakuointikuljetukset toteutetaan linja-autoilla.

Kuntien tulee noudattaa kuljetuspäällikön määräyksiä kuljetusjärjestysten suhteen, eivätkä ne saa itsenäisesti suorittaa väestönsiirtoja.

11.1 Kuljetuskalusto

Muilla kuin omilla ajoneuvoilla poistuville järjestetään kuljetus. Kuljetukset hoidetaan linja-autokuljetuksina. Kuljetuskalusto tilataan kuljetuspäällikön toimesta seuraavista puhelinnumeroista:

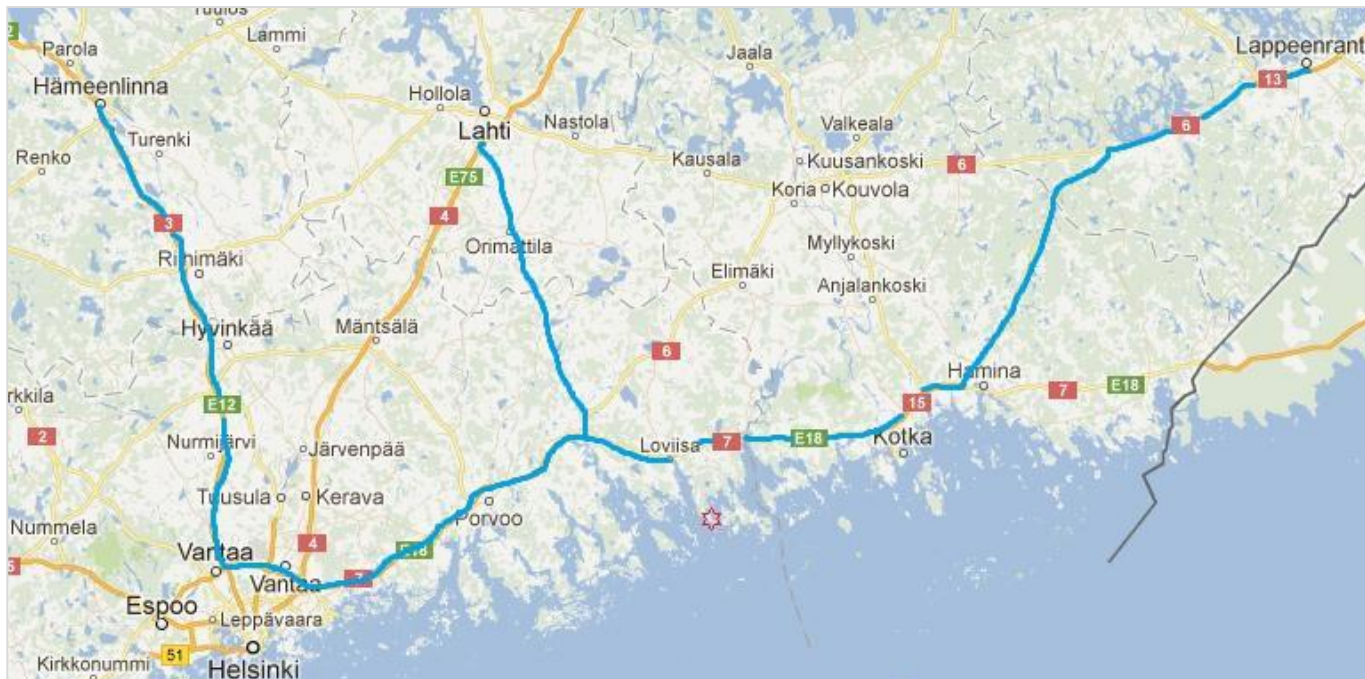
Yritys	Linja-autojen lkm	Osoite	Vain viranomaiskäyttöön (Julkaistuksi 24§ 1 mom, kohdat 7, 8 ja 31)
Etelä-Suomen Linjaliikenne Oy (Savonlinja Oy)	30 (500)	Porvoonkatu 10, Loviisa	
Porvoon liikenne (Koiviston auto-yhtiö)	70 (800)	Harabackankatu 14, Porvoo	
Taksi		Mannerheiminkatu 22, Porvoo	

12 SIJOTUSPAIKAT

Pelastustoiminnan johtaja tekee päätöksen siitä, minkä kunnan vastaanottokeskukseen evakuoitu väestö siirretään tai pyydetään siirtymään kokoontumiskeskuksista ja/tai evakuoitavalta alueelta. Jos tilanne sitä vaatii ja sallii väestö siirretään maantiekuljetuksena pelastustoiminnan johtajan käskyjen mukaisesti riittävän etäälle vaara-alueelta. Väestö sijoitetaan kouluhin ja vastaaviin tiloihin, joissa väestön huolto on tarkoituksenmukaisesti järjestettävissä. Vanhainkodit, sairaalat ja muut hoitolaitokset tukeutuvat vastaaviin laitoksiin.

STUK antaa tilanteen aikana suosituksen mihin suuntaan ja kuinka kauas evakuoitavat siirretään. Pelastustoiminnan johtaja ilmoittaa ilmansuunnan evakuointia järjestävälle ja koordinoivalle henkilölle.

Alustavat ja mahdolliset sijoituspaikkakunnat ovat: Vantaa, Hämeenlinna, Lahti ja Lappeenranta. Pelastustoiminnan johtaja tai hänen määräämänsä henkilö aktivoi vastaanottavat kunnat alueellisten pelastuslaitosten 24/7 päivystysjärjestelmän kautta.

Vastaanottokunta	Etäisyys Loviisasta	Alueellinen pelastuslaitos
Vantaa	92 km	Keski-Uudenmaan pelastuslaitos
Hämeenlinna	174 km	Kanta-Hämeen pelastuslaitos
Lahti	81 km	Päijät-Hämeen pelastuslaitos
Lappeenranta	142 km	Etelä-Karjalan pelastuslaitos

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkaissalaki 24§ 1 mom, kohdat 7, 8 ja 31)

Turvaluokiteltu III

LUOTTAMUKSELLINEN
(vain viranomaiskäyttöön)
JulkL (621/1999) 24.1 §:n 7,8 k

**Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7, 8 ja 31)**

Liite 7:

ORGANISAATIOIDEN YHTEYSTIETOJA

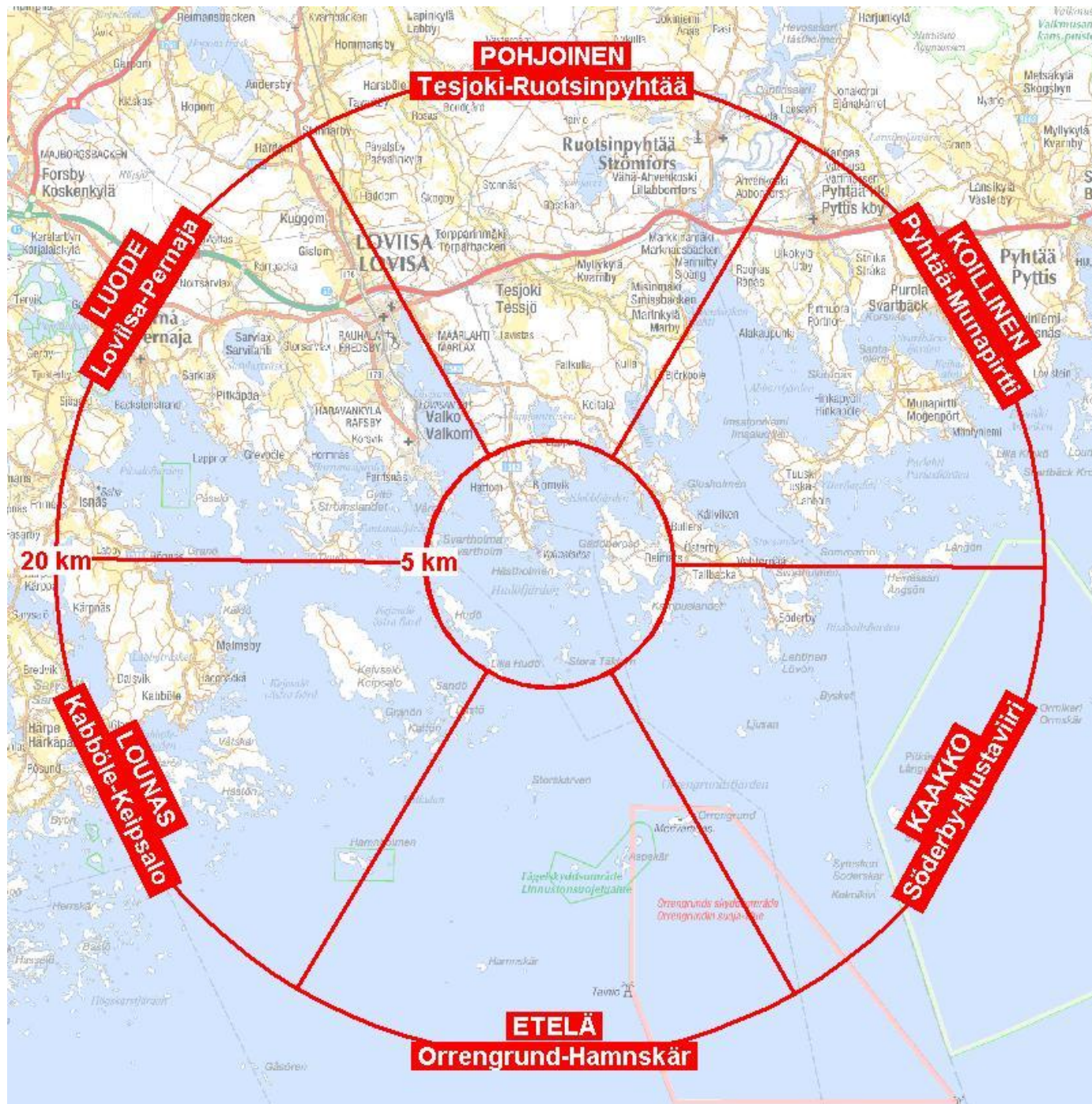
- Itä-Uudenmaan pelastuslaitos
 - Säteilyturvakeskus
 - Loviisan voimalaitos
 - Poliisi
 - Terveystoimi
- Keski-Uudenmaan pelastuslaitos (KUP)
 - Helsingin pelastuslaitos
- Kymenlaakson pelastuslaitos (Kympe)
- Päijät-Hämeen pelastuslaitos (PH Pela)
 - Suomenlahden merivartiosto
 - Puolustusvoimat
 - Ilmatieteenlaitos

Liite 8:

VOIMALAITOS- JA VARAUTUMISALUEEN KARTAT

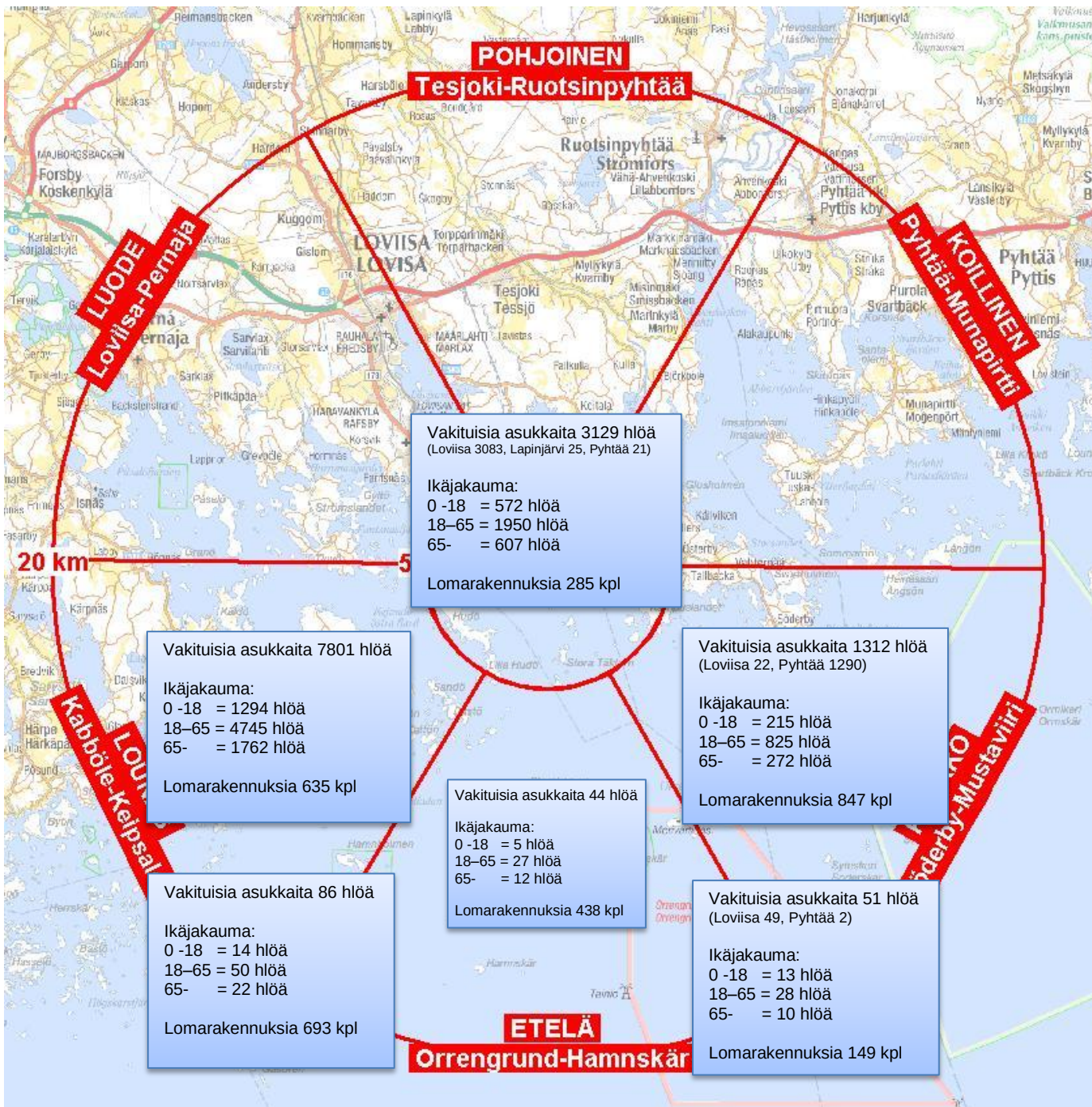
- Tehdasaluekartta
- Varautumissektorit

Vain viranomaiskäyttöön
(Julkisuuslaki 24§ 1 mom, kohdat 7 ja 8)

Varautumissectorit

(Huom: Varautumisalueen sektorit ja niiden nimet eivät ole julkaistuja nimiä. Huomioitava tiedottamisessa)

Vakituiset asukkaat

Ikäjakauma

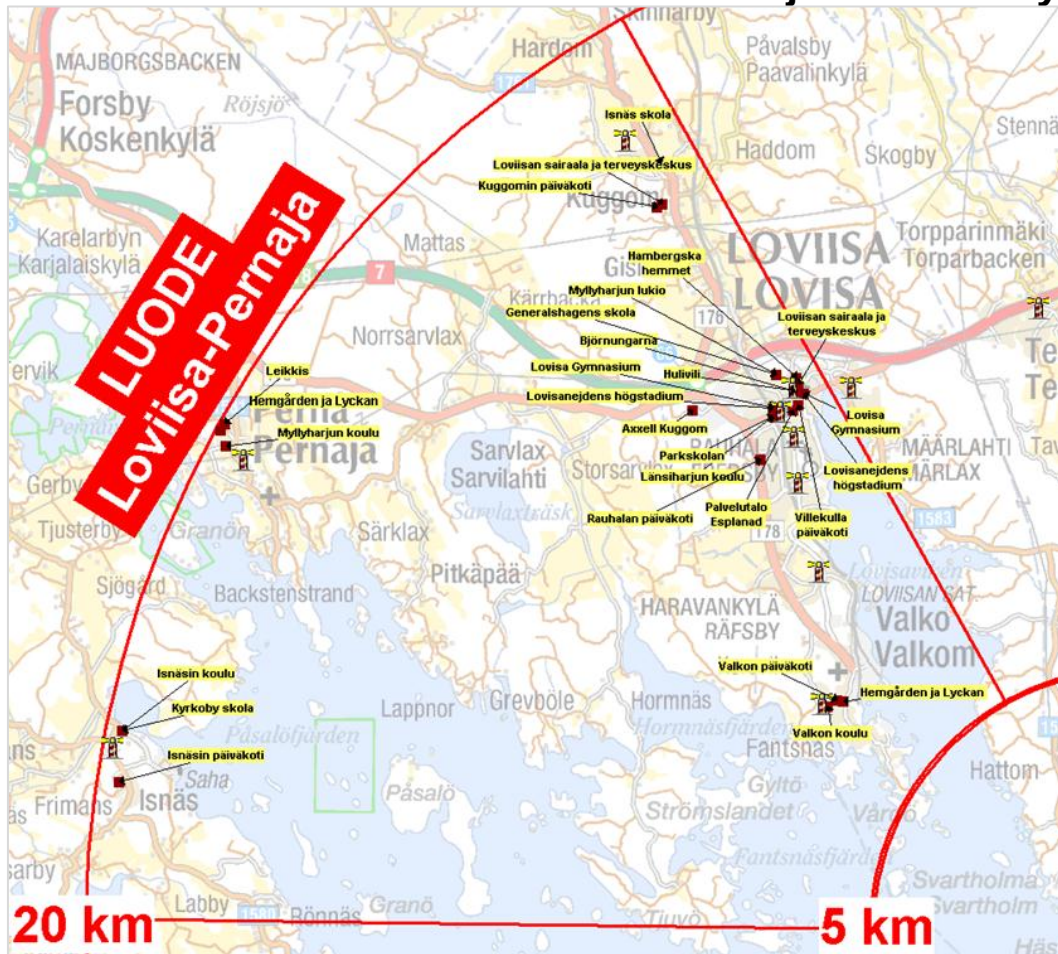
Kesäasunnot

(Lähde: Väestörekisterin tietokanta 2011)

Varautumisalueella (20km) asuu yhteensä 12 423 vakituista asukasta.

Lomarakennuksia alueella on yhteensä 3054 kpl.

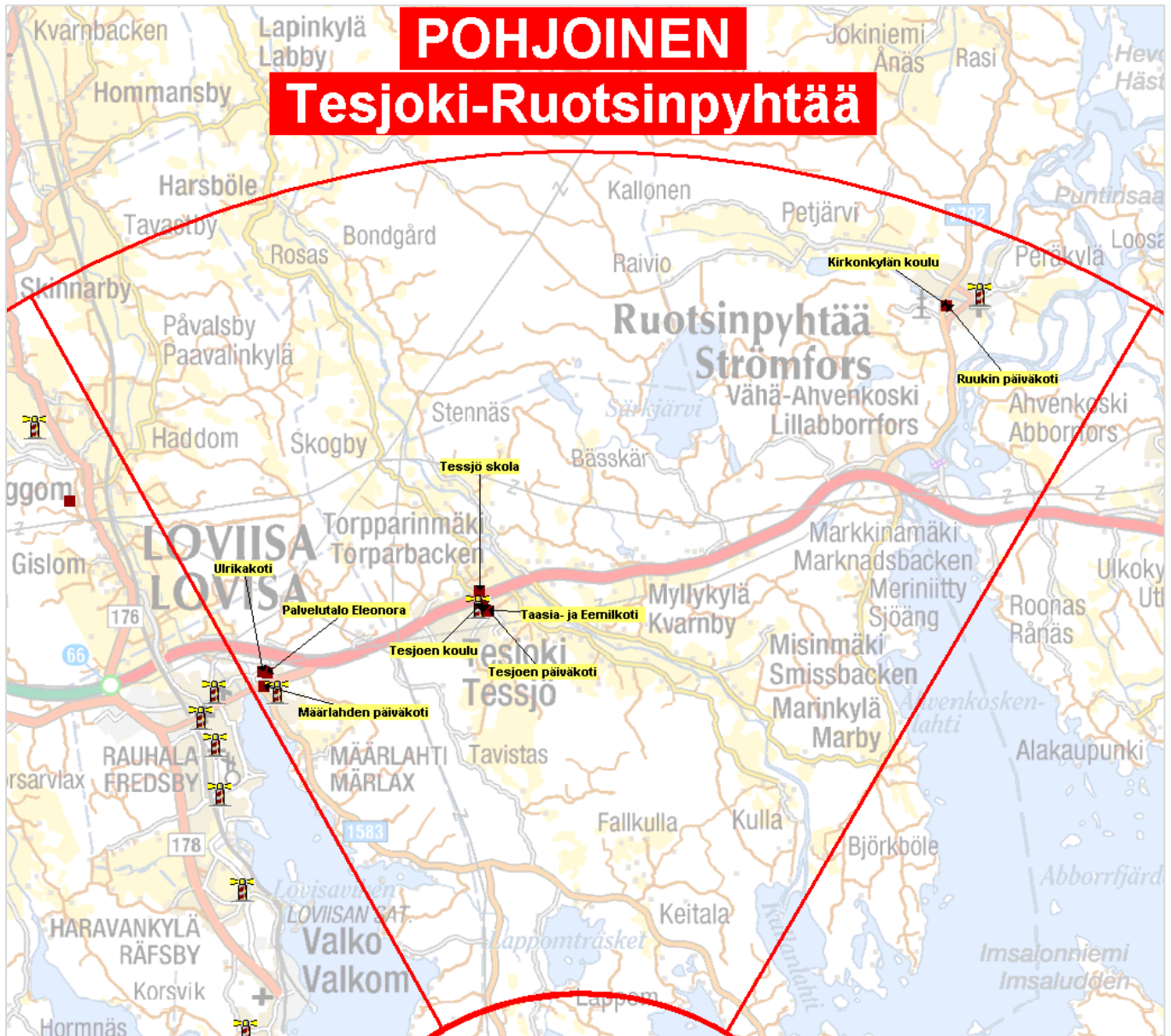
Varautumis-sektori luode: Henkilöriskikohteet ja Väestöhälyttimet

Luode: Päiväkodit, koulut, hoitolaitokset

Kohde	Osoite	Postinro	Asiak.	Hlö-kunta	Henkilöitä yht.
Isnäsin päiväkoti	Marjakuusentie 3 as.4	07750 Isnäs	21	4	25
Kuggomin päiväkoti	Metsämarjantie 13	07945 Kuggom	34	8	42
Leikkis	Leikkikuja 4	07930 Pernä	34	8	42
Rauhalan päiväkoti	Rauhalantie 46	07900Loviisa	50	10	60
Valkon päiväkoti	Valkolammentie 29	07910 Valko	27	6	33
Villekulla päiväkoti	Karlskronabulevardi 10	07900 Loviisa	95	18	113
Björnungarna	Degerbyinkatu 10 A 6	07900 Loviisa	12	3	15
Hulivili	Degerbyinkatu 10 A 5	07900 Loviisa	12	3	15
Länsiharjun koulu	Ratakatu 1	07900 Loviisa	165	17	182
Generalshagens skola	Kuningattarenkatu 21	07900 Loviisa	193	20	213
Valkon koulu	Pitkäniityntie 62	07910 Valko	72	9	81
Isnäsin koulu	Edöntie 27	07750 Isnäs	19	3	21
Haddom skola	Haddomintie 14	07945 Kuggom	52	5	57
Isnäs skola	Edöntie 27	07750 Isnäs	22	4	26
Kyrkobys skola	Pernajantie 197	07930 Pernaja	41	4	45
Myllyharjun koulu	Brandensteininkatu 5-7	07900 Loviisa	206	27	233
Lovisanejdens högstadium	Brandensteininkatu 27 B	07900 Loviisa	237	31	268
Harjuntaustan koulu	Ratakatu 1	07900 Loviisa	58	25	83
Parkskolan	Drottninggatan 21	07900 Loviisa	47	18	65
Myllyharjun lukio	Brandensteininkatu 5-7	07900 Loviisa	70	6	76
Lovisa Gymnasium	Brandensteininkatu 27 A	07900 Loviisa	122	11	133
Amisto	Johtajantie 12	07900 Loviisa			125
Axxell Kuggom	Kansanopistontie 14	07945 Kuggom			120
Loviisan sairaala ja terveyskeskus	Öhmaninkatu 4	07900 Loviisa			200
Palvelutalo Esplanad	Kuningattarenkatu 7	07900 Loviisa			100
Hambergskan hemmet	Itäinen Tullinkatu 18	07900 Loviisa			30
Valkon kartano ja hoitokoti	Suosilmäntie 8	07910 Valko			80
Hemgården ja Lyckan	Kiesitie 8	07930 Pernaja			80

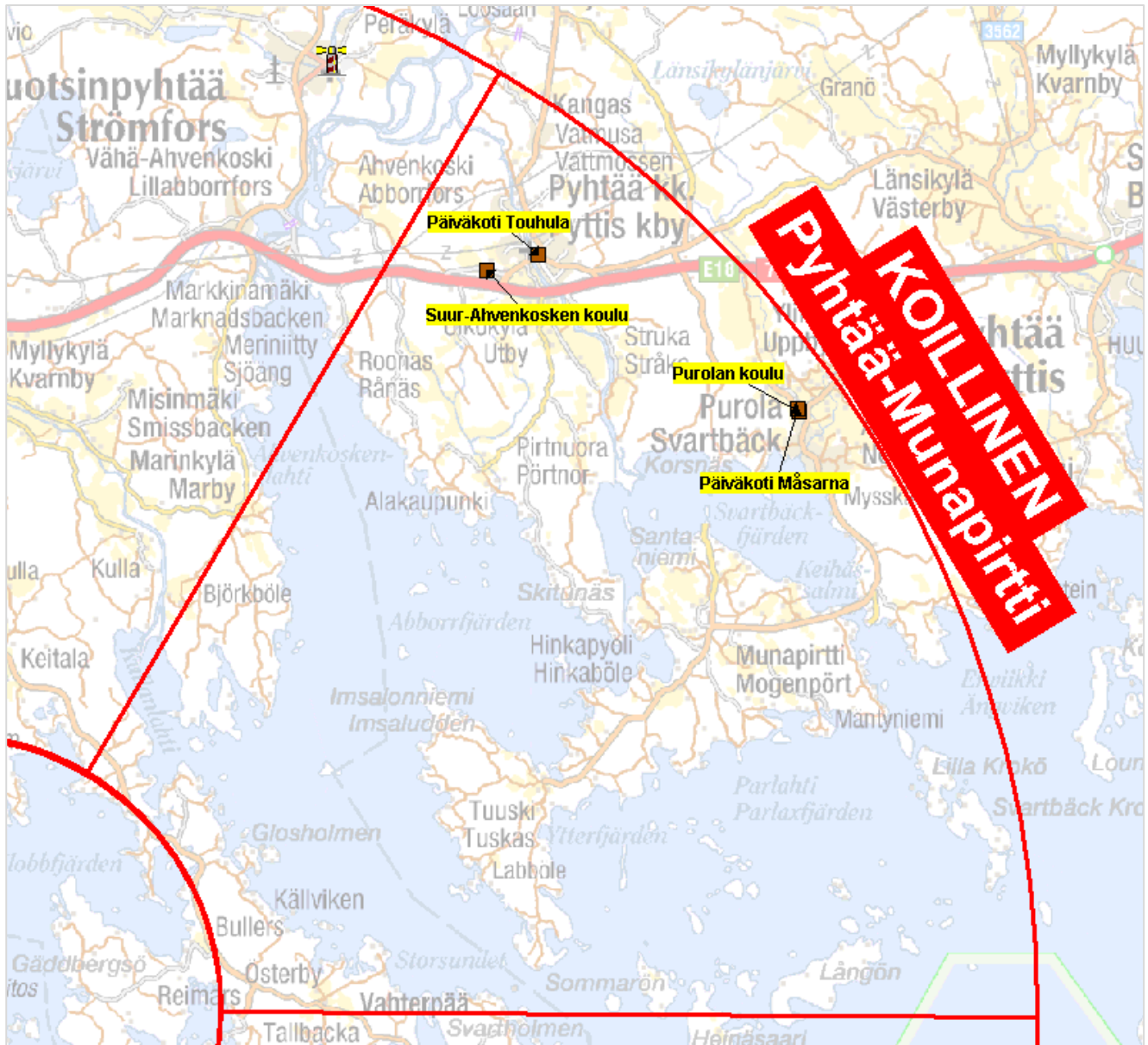
Varautumissektori pohjoinen: Henkilöriskikohteet ja Väestöhälyttimet

Pohjoinen: Päiväkodit, koulut, hoitolaitokset

Kohde	Osoite	Postinro	Asiak.	Hlö-kunta	Henkilöitä yht.
Määrilahden päiväkoti	Nordenskiöldintie 2	07940 Loviisa	45	9	54
Ruukin päiväkoti	Koulutie 4 B	07970 Ruotsinpyhtää	35	8	43
Tesjoen päiväkoti	Tavastantie 12	07955 Tesjoki	65	12	77
Kirkonkylän koulu	Koulutie 4 A	07970 Ruotsinpyhtää	43	4	47
Tesjoen koulu	Tavastantie 10	07955 Tesjoki	58	6	64
Tessjö skola	Pietarintie 337	07955 Tesjoki	45	6	51
Taasia- ja Eemilkoti	Notkolantie 4	07955 Tesjoki			70
Palvelutalo Eleonora	Kuhlefeltinkatu 37	07900 Loviisa			50
Hoitokoti Ulrikakoti	Kuhlefeltinkatu 35	07900 Loviisa			30
Mäntyniemen asumispalvelut	Metsämarjantie 15	07945 Kuggom			15

Varautumissektori koillinen: Henkilöriskikohteet ja Väestöhälyttimet

Koillinen: Päiväkodit, koulut, hoitolaitokset

Kohde	Osoite	Postinro	Asiak.	Hlö-kunta	Henkilöitä yht.
Suur-Ahvenkosken koulu	Pyhtäänkuja 1	49270 Pyhtää	80	8	88
Päiväkoti Touhula	Pyhtääntie 13	49270 Pyhtää	23	5	28
Puurolan koulu	Kirkkotie 448 A	49270 Pyhtää	40	6	46
Päiväkoti Mäsarna	Kirkkotie 448 B	49270 Pyhtää	32	6	38